

ประชุมตำนานพระธาตุ ภาคที่ ๑

พิมพ์ที่โรงพิมพ์ในงานศพ

นางแซ พูลักดี

วันจันทร์ที่ ๑๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๘๕

ณ วัดไตรมิตรวิทยาราม

ข.ม.ย.
๑๗/๗/๕๘.

ประชุมตำนานพระธาตุ ภาคที่ ๑

พิมพ์เป็นที่ระลึกในงานศพ

นางแซ พุสส์ดี

เมื่อวันจันทร์ที่ ๑๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๘๕

ณ วัดไตรมิตรวิทยาราม

คำนำ

นายบุญศรี เขตเกียรติกุล พร้อมด้วยภรรยา ผู้เป็นเจ้าของงานปลงศพ นางแซ ฟุ่กดี ได้มาแจ้งความจำนงค์กรมปลงศพ ขอให้ช่วยหาต้นฉบับหนังสือสำหรับพิมพ์เป็นของชำร่วยในงานศพนางแซ ฟุ่กดี กรมปลงศพจึงเสนอต้นฉบับให้ เลือก เจ้าภาพได้พอใจเลือกพิมพ์ “ประชุมตำนานพระธาตุ” ที่พิมพ์อยู่ในเล่มนี้

ประชุมตำนานพระธาตุนี้ กล่าวด้วยตำนานพระธาตุต่าง ๆ ทางจังหวัดภาคเหนือ จัดเป็นภาคที่ ๓ ยังมีตำนานพระธาตุอื่น ๆ ซึ่งยังมีได้พิมพ์อยู่อีกหลายเรื่อง ความจริง ตำนานพระธาตุต่าง ๆ นี้ ย่อมจะใช้เป็นเครื่องมือในการสอบสวนค้นคว้าเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ได้เป็นอย่างดี ถ้าอ่านด้วยความพิถีพิถันก็จะเห็นว่ามีเรื่องราวกล่าวด้วยกับงานการเมือง ตลอดจนประวัติทางศาสนาแซกแซงหยู้ด้วยทุกเรื่อง และบางเรื่องก็ยังไม่ปรากฏกับหลักฐานถูกต้องแน่นอน เป็นที่เชื่อถือได้ไม่คลาดเคลื่อน ได้เคยใช้เป็นเครื่องสอบหลักฐานบ้างแล้ว ถ้าได้จัดพิมพ์ขึ้นให้ครบบริบูรณ์ ก็จะเป็นเครื่องมือของนักศึกษได้เป็นอย่างดี เท่าที่พิมพ์ขึ้นได้ในเวลากระชั้นชิดนี้ ก็นับเป็นตำราพระประโยชน์อย่างยิ่ง

กรมปลงศพ ขออนุโมทนาในบุญจริยาสาธารณประโยชน์ที่เจ้าภาพได้บำเพ็ญเป็นถัมมาปติบัตินของคุณแก่ผู้ถวายชนม์ และพิมพ์หนังสือแจกจ่ายเป็นวิทยาทาน จงเป็นกุศลตบนิทานให้นางแซ ฟุ่กดี ได้บันลูนุญผลในสัมปรายภพ สัมถัมโน

ชินชานทุกประการเทอน

กรมปลงศพ

๓๓ สิงหาคม ๒๔๗๕

คำปรารภ

นางแซ ฟลุคดี ที่ดวงดပ်ไปเป็นผู้มอทธยาดัยและหน้าใจเยือกเย็น บำเพ็ญใน
กองการกุศลทางพระพุทธศาสนาอยู่เนืองนิจ ทั้งเมตตาการุณาค่อญาติมิตรหย่างทั่ว
หน้าได้ทุนบำรุงบุตรและหลานมาเป้นหย่างคั่งมั่ง แม้นซึ่งเป้นเพียงบุตรเขยก็ได้รับ
ความอุปถัมภ์ในทุกทาง ตั้งแต่แรกได้แต่งงานกับภรรยาช่วยแนะนำในทางเจริญ คัก
เตือนว่ากล่าวให้รู้และให้ละในทางเสื่อม จนถึงให้ทุนไปประกอบการค้าจนมีหุ้นส่วน
ในบางบริดท์ของหนังสือพิมพ์และอื่น ๆ ความเมตตาปรานีที่ท่านได้มีหยู่หย่างอนเก
ประการนี้ ที่ทำให้ฉันรู้สึกว่ท่านมีพระคุณดังมารดาบังเกิดเกล้า เมื่อจะจัดการ
ปลงศพ ฉันพร้อมทั้งภรรยาผู้รักในคุณงามความดีที่ท่านได้ประสาธไว้หย่างสุดซึ้ง จึง
คิดสนองคุณท่านให้ถึงขนาดที่เราจะสามาถบำเพ็ญให้ได้ นอกจากประกอบการกุศล
ตามประเพณีนิยมแล้วยังใคร่จะหาหนังสือที่มีสาระประโยชน์จัดพิมพ์ไว้ เพื่อเป้นอนุสรณ์
คำนี้ถึงพระเดชพระคุณของท่านสักเรื่องหนึ่ง ท่านเป็นผู้สนใจในการกุศล ทั้งพอใจ
สักค่าและฟังพระธรรมเทศนาอยู่เป้นนิจตลอด จึงคิดจะพิมพ์หนังสือเรื่องที่เกี่ยวข้องในทางเผยแผ่
พระพุทธศาสนาเพื่อเป้นเบ็ดเตล็ด จึงได้นำความจำนนไปขอให้กรมศิลปากรจัดให้ กรม
ศิลปากรได้แนะนำให้พิมพ์เรื่องตำนานพระธาตุ ซึ่งเป็นเรื่องที่ถูกตามความประสงค์
ของท่านผู้ดวงดပ်เป้นหย่างมาก จึงได้ขอรับมาจัดพิมพ์ขึ้น เพื่อช่วยรำรวยแต่ท่านที่ได้
กรณามาร่วมในคราวชาปนิกจัน

ในการจัดพิมพ์หนังสือนี้ ขอขอบพระคุณหย่างยิ่งในความเอื้อเฟื้อของกรม
ศิลปากรได้กระทำด้วย ทั้งในการพิมพ์ก็ได้รับความอนุเคราะห์จากนายปอง ทวพิยัตนทร
เจ้าของโรงพิมพ์พานิชย์สุภผลที่ได้ช่วยเหลือจัดให้สำเร็จดังประสงค์ จึงขอขอบพระคุณ
เป้นหย่างยิ่ง

๑

หนังสือนี้จะเกิดคุณประโยชน์อย่างไรก็ตาม ขอฝากนั้นจึงบันทึกลงให้นางแ
ฟุ้งคดี ผู้วายชนม์แม้จะได้สถิตอยู่นะภพใดก็ตาม จงประสพแต่ความสุขสวัสดิ์พิพัฒน์ผล
ตามปรารถนาจงทุกประการ

นายบุญศรี เชิดเกียรติกุล

นางผิว เชิดเกียรติกุล

บ้านเลขที่ ๒๓๒ ตำบล ถนนรองเมือง

วันที่ ๑๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๙๕

นางแซ ฟุสักดี

เกิด ๒๔๑๓

ตาย ๒๔๘๕

ประวัติ นางแซ พูลักดี

นางแซ พูลักดี เกิดวันจันทร์ เดือน ๔ ปีมะเมีย ตรงกับ พ.ศ. ๒๔๓๓ ที่บ้านเลขที่ ๒๓๘๓ ตำบลวัดคองแซ จังหวัดพระนคร เป็นบุตรนายบุญ นางข้า ซึ่งมีบุตรร่วมบิดามารดากัน ดังนี้คือ

นางชุ่ม มาดกรัย (ถึงแก่กรรม)

นางแซ พูลักดี

นางถม พันธุ์รุ่งโรจน์ (ถึงแก่กรรม)

นางเหลื่อ (, ,)

นายเค็ม (, ,)

แซได้สมรสกับนายท้ว พูลักดี เกิดบุตร ๕ คน คือ

นางซุย เกตุกาญจน์

นายเฮง พูลักดี (ถึงแก่กรรม)

นางสาวชน พูลักดี (ถึงแก่กรรม)

นางผิว เชิดเกียรติกุล

นางแซเป็นผู้มีใจบุญสุนทาน เมื่อผู้ใดมีความประสงค์จะช่วยเหลือในทาง การกุศลแล้ว ก็ไม่ปรากฏเคยว่าจะปฏิเสธแม้แต่รายเดียว เป็นการปฏิบัติตามกิจวัตร ของผู้มีความเลื่อมใสในพุทธศาสนา และยังได้ช่วยเหลือในการก่อสร้างปติสังฆรณ์ วัดวาอารามเต็มตึกกำลังความลำบากเท่าที่มิหุ่ ตลอดจน เวลา ที่ ยังมี ชีวิต ฉเพาะ หย่า ยัง ได้ร่วมการปติสังฆรณ์วัดคองแซ ซึ่งเป็นตำบลที่นางแซเกิดเป็นลำดับมาจน กระทั่ง ถึงอายุชรา นอกจากนั้นนางแซยังได้เคยไปเที่ยวตามจังหวัดต่าง ๆ ทางภาคเหนือ ตลอดจนได้เอาใจใส่ในการ ช่วยเหลือบำรุงวัด พระธาตุ ตาม จังหวัดทาง ภาคเหนือ นั้น

ด้วยมีจิตศรัทธาอย่างแรงกล้า ในวันที่ถึงแก่กรรมก่อนจะสิ้นใจยังได้บริจาคทรัพย์ซ่อม
พระอุโบสถวัดดวงแขด้วย

ยิ่งกว่านั้นนางยังเป็นผู้มีน้ำใจโอบอ้อมอารีแก่บุคคลทั่ว ๆ ไป ไม่เลือก
ชั้นวรรณะ เมื่อบุคคลผู้ใดที่ยากจนมาขอความช่วยเหลือก็ได้ช่วยอุปการะตามสมควร
จึงนับว่านางเป็นผู้มีใจกรุณาเสียแล้ว และน้ำใจของนางเชื่อนเต็มไปด้วยความโอบ
อ้อมอารี ทั้งนี้ได้เป็นมรดกตกทอดถึงบุตรในขณะนั้นด้วย

ถึงแม้นางจะได้สร้างทางกุศลมาอย่างมากมายก็ดี แต่ชีวิตก็ย่อมจะแตกดับ
เช่นเดียวกับปวงชนทั้งหลาย เพราะเหตุนี้ในกาดต่อมานับตั้งแต่วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน
๒๕๕๕ นางแขกได้เริ่มป่วยกระเสาะกระแสะโดยเป็นโรคตมกระดูก นายแพทย์แผนปัจจุบัน
๒ นาย ได้พยายามประกอบยารักษาแต่ก็ไม่เป็นผล ในที่สุด เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน
พ.ศ. ๒๕๕๕ ตรงกับวันพระหดับดิชน ๗ ค่ำ เดือน ๗ นางแขกได้ถึงแก่กรรม
ที่บ้านเลขที่ ๒๓๓ ถนนรวงเมือง ตำบลวัดดวงแข เวลา ๑๖.๕๐ น. จำนวน
อายุได้ ๗๓ ปี

ตำนานพระธาตุดอยทุ่งเมืองเชียงแสน^(๑)

นโมตัสตถุ อิมัมมี ภททกปเป จตฺตพฺพชา ภุชิตฺวา กกุสันโ
โกนาคมณ กัสสป โคตโม ราชคเห จรติ ปิณฺฑทาย จ มิตฺตทาย นครดี จรติ
ปิณฺฑทาย จ อติตา พุทฺธา เน อิมัมมี ปพฺพตคิริ ปตัก นิสฺสิตฺวา เมตฺตยฺยอนาคเต
จรติ ปิณฺฑทาย ราชคเหว อิมัมมี ฐาเน สิทฺธิ สิริสุมปวร มงฺคโล ตโมตารกถา
มุนีราช :-

ลำดับนั้นได้ไ้เป็นที่คงไว้บนน้อมไหว้กรรมยำแยงบูชาคารว แก่นรเทวอินท
พรหมจกโลกปาตา อสงฺราฐรรคภชงคคัยราชเทวเสนาธิปติเตตถกคหะบัตถวยหิงชาย
เพื่อหอพนจากอบายชฺชนคนค้หัด

ทันจกถถาวตำนานมหาธาตุพระพุทฺธเจ้า อิมมีในพุทฺธเว คังหฺยู่ท่ามกลางเปนเจดิม
เกดเกล้าเกส นคฺรราชธานีถวี่เมืองยวนเชียงแสน

ยังมีพุทฺธเจ้ามอันคังหฺยู่ปัจฉิมทิศแห่งไชยบุรีแต่ถาเจ้าตามอนัน อนหนึ่งชื่อ
พุทฺธเจ้า คังหฺยู่ทิศอุดรภาเหนือ อนหนึ่งชื่อพุทฺธเจ้าเย้าหฺยู่ท่ามกลาง อนหนึ่ง
ชื่อพุทฺธเจ้าคังหฺยู่ทางทักษิณแต่

• ถาตอยเปนดังกอนได้ระสูมกนนั้นแต่ นิตานเขาตามนบันดินกปราชญ์
เจ้าเพง วุตง นเทอะ ในเมื่อ พระพุทฺธเจ้าแห่งเรายังชรมานอนนั้น ยังมีมิตถย
ผัวเมีย ผัวชื่อวาปุเจ้าดาวจาก ผัวเมียชื่อย้าเจ้าดาวจากแต่ บุคคลทั้งตองผัวเมียมีจกเข้า
แต่ละคนละ ๕๐๐ ถูกถวดได้ชื่อว่าดาวจากแต่ บุคคลทั้งตองก็หฺยู่เลียงชวตนทริยด้วย
ของไรของสวน มีคินว่าถวี่ง่าพักแพ่งแต่เพริกขิง หือดาวจากทั้งหฺยู่ไปขาย
แก่ชาวเมืองทั้งหฺยู่เลียงชวตแต่ ส่วนดาวจากทั้งตองผัวเมียก็เปนไหญ่แก่ถักยู่ทั้งหฺยู่

หฺยในคอยดินแดงอันเรียงคอยมหาธาตุเจ้านั้นแต่ เหตุคองอนคอยนนั้นจึงได้ชื่อว่าคอย
ป้เจ้าเพือนแต่ ส่วนยาเจ้าดาวจากผู้เมียกหฺยคอยทางเห่นอนถัดคอยมหาธาตุเจ้านั้น
จึงได้ชื่อว่าคอยยาเจ้าเพือนแต่

บุคคลทั้งต้องกัมมฤชช ๓ คน ผู้หนึ่งชื่อว่า ลวะกุมโก ไทยภาส่าเราเรียก
ว่า ดาวหมี แต่ ผู้กลางชื่อว่าลวะทะลัญ ไทยภาส่าเราว่า ดาวถ่าน ผู้หนึ่งช้อย
ชื่อว่าลวะคันโร ไทยภาส่าเราว่า ดาวถินรสังเข้า แต่ ลุกทั้งดำนนั้นหฺยคอยลุกทาง
เห่นอนนั้น ไทยทั้งหลายก็เอาของค่าทั้งหลายคือว่าหมากและเกลือเผ่าชนป่าอาหารไป
ช้อยชายในคั่นคอยทนน เป็นท่าช้อยท่าชายแก่คนทั้งหลาย คอยลุกนั้นลวดได้ชื่อว่าคอยท่า
ควราบเถิงกาดบดินแต่

ส่วนเจ้าดาวจากกัหมมิถัญทั้งหลายเอาเครื่องไร เครื่องสวน และหน่อไม้ไร
เอาลงไปขายยังคั่นคอยทนน เหตุอนกาดอนนั้นจึงได้ชื่อว่ากาดไรควราบเถิงบดินแต่ เมือง
อนนั้นได้ชื่อว่าเมืองไรแต่ ตั้งแต่นั้นไปหน้าป้เจ้าดาวจากหือเอาหมากผักหมากบวบ
ถัวงาแดงเต้าลงมาขายแก่ไทยทั้งหลายอันหฺยบ้านคั่นคอยทนน เหตุคองอนเมืองนั้นได้
ชื่อว่าเมืองบวบควราบเถิงบดินแต่

ดาวจากทั้งต้องผิวเมียจากันแล้วบันเข้าของราชสมบัติแก่ลุก ๓ คนนั้น ผู้หือ
ไปกินเมืองสทวง ผู้กลางหือไปกินเมืองควาน ผู้ช้อยหือกินเมืองตะเอกแต่

ในกาดเมื่อนั้นสัพพะณพระพุทเจ้ายังจรมานหฺย แล้วเทยวจนกรรมแก่ในเขา
คิชุกตนั้น เทวทัตเถรมันมีใครใจจะทำร้ายกัจฉแก่พระพุทเจ้าแล้วจักเป็นพระเจ้า
แทนว่าอัน บณธรรมาสัพพะณเจ้ามีมากบ่อาจจิกจะทำร้ายได้ มันจึงขึ้นไปสู่จอม
คอยคิชุกตทั้งหั้นก่อนหนึ่งโยนถลง เพื่อกหือลุกคนพระพุทเจ้าว่าอัน ยังมีหั้น
ก่อนหนึ่งก็มารับเอาหั้นก่อนนั้นบ่หือลุกพระพุทเจ้าหั้นแต่ ส่วนพระพุทเจ้าเท่าอาวั้นระ
ว่าเพิงเถิงทานปารมี ๓ ถัน เมตดาเถิงมันเพือบหือออกเทวทัตแตก พระพุทเจ้าก็
เหี้ยมคบาทก้าซ้ายไปห้อยหนึ่ง หั้นยังมีหั้นกับหนึ่งชะเดินไปลุกบาทบาทพระพุทเจ้า

พอหอบงเกิดโง่เหตุพาพาพาเป็นเล็ดเล็ด ทนหมอกมารักมาเฝ้าเอาเล็ดออกด้วย
แล้วก็ทลายหอบง แล้วพระพุทเจ้าก็เล็ดออกจากคอกขี้ขูด แล้วก็ได้เที่ยว
ไปด้วยแม่น้ำขรทึงมาด้วยแม่ของ แล้วพระพุทเจ้าก็เดินไปทิดักกวนต ก็นั้นเขา
ตามอันตเวียงกนหยุกเค็ดมแก่นคราตองอัน พระพุทเจ้าก็เล็ดมาด้วยทิดตวง
อากาศมื่อรหันต์ ๕๐๐ พระองค์เป็นบริวารแล้วกษัตริย์เห็นอันกอนหน่ง มั่งคั่งถ่าน
คังหมากนาวคตเค็งกตงหยูเห็นเขาไปจำ อันมทิดหนไค่นนแด พุทธอนันนัมมิไม่
เท่ามหย้าแพตหย้ามึงกะต่ายและแผ่หอมแวมเหตของกุดิระหน้อย หากเป็นเขาตามพิท
จึงเรียกว่าคอกดินแดงเพื่ออันแด หินกอนพระพุทเจ้าย่านกมุดจมลงไปทางใต้ ๕
ศอกพันดิน ๗ ศอก อดปากถ้างเผือกหยูแด

พระพุทเจ้านั่งทนแล้วก็อวยหาสู่ทิดหนว้นออก เถิงบ้านเมืองทงมวนแล้ว
ก็ท่นววยว่าเมืองนจักเป็นเมืองอันไหย เป็นทตงด้าดนาแห่งตลาตคตราบค่อเท้า ๕๐๐
วัดสาชะแด เมื่อตลาตคตพพานไปแล้วจักไฉ้วรรรชาตคตคามคเบองชัยในคอกทน หอ
เป็นที่ไหว้และบูชาแก่นและเทวดาทังหลายตราบค่อเท้าหาพันวัดสาชะแด พระพุทเจ้า
ท่นววยว่าตงนแล้วกจึงเจียรจากบด้วยอรหันต์เจ้าทงหลาย มีอาณนทเถร เป็นประธานว่า
ตงน อาณนทะ ตูราอาณนท เมื่อกาตตลาตคตพพานไปแล้ว จึ่งหอมหากัดสัปเถร
เอามหาธาตุพระตลาตคมาปะจุไว้ผากอนนชงถ่านถ่านคังทิมักนาวคตเค็งกตทนเดอะ พระ
พุทเจ้าเจียรจาเชิงอรหันต์เจ้าทงหลายมีอาณนทเถรเป็นประธาน หยด้ารานทนแล้ว
พระกัมภไคร์ถ่านมหาอาณนทเถรก็เอามาตคกเอานาทางทิดทิดคตคตเขามาทอดน
คินว่าพระพุทเจ้าถ่านแล้วกเจียรจากบด้วยเจ้าอาณนท ว่าตูราอาณนท เมื่อพระเจ้า
กุดันนเกิดมาเป็นพระวันน สยของแต่บ้ออัสมีคทายโพ้นมาเขาเข้าบิณฑบาตเมืองมิดิถา
แล้วพระก็สยงมาด้วยดวงอากาศ มานงเห็นผากอนน กัดงไปถ่านเข้างคินเขาก้า
ทิดถ่านออกชวยเห็น ชื่อว่า ถากุมภ ทน เมื่อโกนาคนเจ้าเกิดมาเป็นพระแล้วไป
บิณฑบาตได้เข้างคินของมานงเห็นผากอนน กัดงไปถ่านเข้างถากุมภทน เมื่อพระ

ก็สั่งไปเจ้าเป็นพระแก้วก็ไปเอาเข้าบิณฑบาตร ก็มานั่งเห็นอผาก่อนนี้ แล้วจึงลงไปชั้น
 เข้างัฏฐกัมภีร์นั้นแล แม่นพระอาริยมตไทยโพธิสัตว์ ค็นเป็นพระแก้วก็ไปเอาเข้า
 บิณฑบาตรในเมืองราชวรีห์ ได้เข้าแก้วก็จกมานั่งเห็นอผาก่อนนี้ ก็ลงไปชั้นเข้า
 ยิงัฏฐกัมภีร์นั้นแล พระพุทธเจ้าเจียรจากกับเจ้าอาณนทแก้วลงไปชั้นเข้างัฏฐกัมภีร์
 นั้น ด้วยตงพระเจ้าทั้งหลายแต่ก่อนนั้นแล้วพระพุทธเจ้าก็กล่าวว่อาณาจักมมกตะ
 ๒ ตัวมาอยู่เผ่าถาหน กัจจกแพรวออกหอดวงหลายหยูรึกดำถาหน ผู้ใดบูชามกตะหมุน
 แล้วขอเอาพรตั้งวันเดียวแล้วบูชาด้วยเข้านาหมากไม้ธุกไม้ก็จักอศมสัมวิทธิชะแด พระ
 พุทธเจ้าทำนวยามมกตะแล้วก็สั่งไปสู่ที่ถ้ำไถถากุมภีร์ ถือบค่นเขากว้นออกช่วยได้ ยัง
 มีสระน้ำอันหนึ่งไหลออกท้องเขาออกมาควนอัสจรรยมากนั๊กหนาแด พระพุทธเจ้า
 และอรหันตมอานนทเถรคณปติบคเป็นประธาน พระพุทธเจ้าก็อธิธานปาบ้อยไว้ในสระ
 นั้น มีรูปตาหีบคืบทางยาวสู่ตัว อันบุคคลนำมาได้บาตรพระพุทธเจ้านั้นแล บุคคล
 ผู้ใดบูชาปาด้วยเขาคอก คอกไม้แล้ว ขอเอา เขายุกี่ ส่วสี่คแด ผู้ใดได้ไหว้และบูชามหา
 ชาติเจ้าถากุมภีร์จะถ้ามหาชาติเจ้าเปี้ยวบ้องฟ้าแล้วอธิธานบูชาว่า บ่อทิพยอันมีในถ้ำเปี้ยว
 บ้องฟ้า บุคคลผู้ใดได้อธิธานกินมีอายุยืนแด

พระพุทธเจ้าจากกับด้วยอาณนทเถรเจ้าเท่านั้นแล้วมีหมู่อรหันตทั้งหลายเป็น บริวาร
 พระก็สั่งไปสู่บ้านเมืองไหย่น้อยลำดับไปปราบถึงเมืองกุสินารายแล้วพระ ก็นอน อยู่ใต้
 หว่างตะแวงเคี้ยวรังค่นอนมีใบดกหนา พระกนิพพานไปที่นั้นแล เมื่อตงอนท้าวพระยา
 เมืองมละทั้งหลายก็ดำริกายกตาวรรณแล้วด้วยคนพระเจ้า อรหันตเจ้าทั้งหลายมี
 อรหุทธเถรเป็นประธานและโทนพราหมณ์พร้อม กัน แจก ชาติพระพุทธเจ้าไว้ใน บ้านน้อย
 เมืองไหยทั้งหลายชู่แห่งชู่คแด มหาภักดีสปลเถรเจ้าเอาชาติพระพุทธเจ้า ๕๐๐ พระองค์
 กับดุคคามิตและเถลชาติทันทชาติโลมาชาติ สรรวิชาทั้งหลายมวนได้โกส่แก้วบัทมราค
 ถูกหนึ่งไหยเท่าแม่พาด เอาผ้าจันทน์ดำหนึ่งยาว ๘ วาอ่อน ละเยียนัก ห่อ ชาติพระ

พุทธเจ้ากัศยปของชนมาแต่ดวงอากาศมีอรหันต์ ๕๐๐ คนเป็นบริวาร มาถึงนครเมือง
 ยวนเชียงแด่น ก็กล่าวแก่พระยาอชุตราชตนด้วยเมืองด้วยตั้งพระเจ้าตั้งไว้ชื่อนั้น ที่
 นั้นพระยาอชุตราชกษัตริย์นั้น พระยาภิกขุ แปร ไรต์ลูกหนึ่งแล้ว ด้วยคำ ชื่อน ไรต์แก้ว
 นั้นนั้น กับเครื่องบูชาทั้งหลายมวณ พระยาภิกษุเอาหุมิพดทั้งหลายมีเสนาโยธาเวด
 ถ้อม เป็น บริวาร ก็กราธนา ยังชาติพระพุทเจ้า ชนตั้งจอมคอยด้วยอรหันต์ทั้งหลาย
 แด มหาภักดีปเจ้าก็เอาไรต์ชาติพระเจ้านั้นเห็นทักก่อนเหมือนหมากนาวคักเก็งนั้น
 มหาภักดีปเถรเจ้าก็อธิษฐานชาติพระพุทเจ้าห้อมคจุม ลงหฺยในหิน ก้อนนั้นเล็ก ๘ ส่อกแด
 ชาติพระพุทเจ้าก็กระทำอธิษฐานผายปาติหารยัม เบ่งตั้งมมวณ ๘ ประการท่วเมือง
 เชียงแด่นทั้งมวณเป็นคั่งพระจันทร์เพ็งนั้น แด พระยาอชุตราชก็หุ่ยอุปถากชาติพระพุทเจ้า
 กับด้วยอรหันต์เจ้าทั้งหลาย ก็เรียกหาปเจ้าดาวจากทั้งต้องผิวเมียมาแดวกหือค่า ๓๐๐๐
 แก่ชาทั้งต้องผิวเมีย ขอเอาคามเขตแดนด้านและ ๓๐๐๐ วาแดวกโสภาดเวนไว้หือ
 เป็นทานกับชาติเจ้า แด้วพระยาอชุตราชก็หือชาวมิลักขุทั้งหลาย ๕๐๐ คนหุ่ยอุปถาก
 แด้วหยาดน้ำไว้หือหุ่ยอุปถากชาติเจ้า และ พระยาอชุตราช มหาภักดีศรีกั แสงไว้บ่อ หือไฟ
 ม้างดักคนแด แดวกได้คักเมือคักหือคักทำบุญหือทานบ่อชาติด้ายแด

เมื่อนั้นมหาภักดีปเถรเจ้าก็อธิษฐานคัษรูงยาวโยชนะหนึ่ง กับรูงยาว ๘๐๐๐ วาดวง
 กว้าง ๕๐๐๐ วาบุษยามหาชาติเจ้า ท่งผ่นนั้นมวณ ๘ ประการ มีพื้นเขียว ชาว แดง
 หม่น เหลือง กับชาติชาติเจ้าทั้งหวนออกทางขวาเมือชนแด

จำเนียรคัณนไปพายหน้า คนทั้งหลายหันรูงทักผ่นนั้น จึงได้ชื่อว่า คอยรูงครวบ
 เท้าบดินแด ร่มท่งทักผ่นนั้น ออกง่าเมืองเชียงแด่น จักตั้งมริชมากนักระแถมมหาภักดีป
 เถรเจ้าก็เนรมิตน้ำบ่อสระไว้หือมหาอาณนทคักเอาน้ำตั้งพระพุทเจ้านั้น เพื่อไว้แก่คน
 ทั้งหลาย ผู้ใดจักชนให้อ้อมหาชาติเจ้าหือขำระตนในสระนั้นจงชนให้อ้อมหาชาติเจ้าเทอะ
 ผู้ใดจักใคร่มีกหือหายอันครวบและใคร่ได้เข้าช่องและปากถนาอันใดคัก หือสุคชยันโต

ประการหนึ่งพระยาวิบุลย์ เหมมิตต์ธ่อนหนึ่งไว้พ่ายวันออกมหาธาตุเจ้าโก
ประมาณ ๓๐ วาแล้วหอนาคตัวหนึ่งชื่อสมุพฐิวิรยุรกัธ นาคตัวนั้นกัหยูทองดอยเบียว
ปากถ้ำออกมาต่อข้างสระแก้วนอกมหาธาตุเจ้าหินแดง ผู้ใดบูชา นาคตัวนั้นเที่ยงจัก
สมรทวิบวรมณแก่ผู้บูชา

หินดีดาก่อนเหนือชววันออกใกล้ธาตุเจ้า มีหินดีดาค้างบาตรพระพุทธเจ้า ผู้ใด
ได้บูชา มีบุญนิมิตต์รุ่งโรจน์ทั้งสามด้วยปาณาณ

หินดีดามาก่อนหน้ากัธ สระทั้งหลายผู้หนักดี กัธคัมประเดียดึงนักเสมอดัง
มังกรดะโบริกษณอนันตจกใกล้ต้นเขาชกคณันแดง

มหาถ้ำสัปปะเถระเจ้า กัธกัธยอ คุณพระพุทธเจ้า แล้วกัธชิตานคัธชวไว้บูชาธาตุเจ้า
กัธยอปลากมหาธาตุเจ้าแล้วด้อยของเมื่อเมืองวิเทหะแล้วกัธนิพพนในถ้ำชื่อ กุฏติสัทธิคร
กัธกัธคณบ่อหน้าต่งหยูเป็นปรกัธ เทวดาอินทพรหมวิรกัธ คอกไม้กัธเหี่ยวแห้งกัธ
หอมหยูประทีปกัธดับ จักคัธหยูตราบต่อเท้าพระเมตไตรยโพธิสัตว์เจ้าด้วยชิตาน
ดริรกัธและดริรวิบุณจันช & แด

ในหินจักกล่าวซึ่งตระกูล ดาวจก ปู่เจ้าดาวจกดับไปพ่ายหน้าแดง ส่วนชาทั้ง
สองก็มีใจปลาดัษณิดในไตรรัตนแก้วทั้งสาม บุปผาท่านมีดัจและทรงดัด ๕ และ
ทรงดัด ๘ เทียนยอมหือทานบัจจยทั้ง ๕ และเจ้าน้ำโภชนาหารและวัตถุภาณมัย คอกไม้
เครื่องได้ถากคัธของหอม มีช่อท่งบูชามหาธาตุเจ้าและไตรรัตน คัธจิตตาก็ได้ไป
เกิดเป็นภุมเทวดา ชาทั้งสองก็มีวิมานคัธหยูเสวยสมบัติทิพมากนัก กัธยอวิรกัธมหาธาตุ
เจ้านานประมาณ ๓๐๐๐ ปีเมืองคน แต่นั้นไปพ่ายหน้าดัสนาพระเจ้ากัธยอคัธหยู จักคัธหยู
เมืองยวนนาน ๕๐๐๐ วัดดัสระแด เท้าว่าทำพระยาชัฎยราชมหากัธดริรอนเสวยเมือง
ยวน บังเกิดมีด้วยราชสมบัติในประเทศเขต เมืองยวนนี้ก็เป็นอัมมิกใจบาปมากนัก
ภุมเทวดาดาวจกมักจักยกยอดัสนาพระเจ้า มักจักใครคัธไฉยชัฎยราชดริรตนเป็น

หมึก ได้คำรูดำนาพระพุทเจ้าคราบต่อเท้า ๕๐๐๐ วัดจำวนั้น ดาวจกจึงอมคณา-
เจียรจาดด้วยนางเทวธิดาอันเป็นบิณฑาหาแห่งตน ว่าภักเทธิดาบุตรนางเทวธิดา กาดอัน
เป็นกาดอันควนราทังต้องเมื่อเป็นท้าวพระยาในเมืองคน เลิกยกยอคำรูดำนาพระพุทเจ้า
ควนชะแถม เทวธิดาผู้เป็นภริยารับเอาคำดำมิกะแห่งตนว่า คำรูดังนั้นแล้วจึงเนรมิตยัง
เอก เหมณณเดนิเย ชนใดเงินกายจอมเขาดงมาถึงคั่นคอยแล้วก็ลงมาด้วยบริวาร
๕๐๐ คูวดิดาต้องอาตมากนัก แล้วก็เนรมิตเหมณณบัตตังก็ แทนเงินลูกหนึ่งดวงยาว
และกว้างและสูง ๑๒ ดอกเป็นสเมจคุรต์แล้วก็น้อยเหนือแทนเงินทนน ก็กล่าวแก่
คนทั้งหลาย ว่าดูราคนทั้งหลายเรานชอว่า ดาวจกภูมเทวราช จักดงมาเป็นท้าวพระยา
แก่ท่านทั้งหลาย จักตั้งสอนท่านหือชอบบถราชธรรม ๑๐ ประการหือตงหู่ในไครวัน
คำสอนดับปริดเจ้าทั้งหลายดีหือ คนทั้งหลายได้ยินคำอันนั้นแล้วก็รับเอาว่าคำรูดัง
ล่อนดาวจกทั้งต้องก็จักกาดกิริยากดเป็นคนเกิดด้วยโอปปาติกะปติสนธิแล้วไหยได้ ๑๐
ชวบเข้าวัดสา ก็มีเครื่องอภิเสกพร้อมไปด้วยมนต์คนทั้งหลายก็อภิเสกพร้อมด้วยเด็ก
โอปปาติกะมารุกุมารหือเป็นท้าวพระยาปรากฏด้วยชื่อ ว่า ดาวจกราช แด

เหมณณบัตตังก็แทนเงินนั้น ดาวจกมหาราชก็มีพระราชอาษาณาปงเป็นทาน ดัง
กฤติหารกำแพงประตูโงมมดกเล็ดเหลือก็ทานแก่ยาจกอนิพกทั้งหลายแถม เหมณณเดนิเย
ชนใดเงินก็หือดังสาตากวันทานสาตากทั้ง ๕ ประตูเวียงหลวง ทานอุโบสถไปแด
ดั่งบั้งแด เล็ดเหลืออันใดหือทานไปใจ ๆ เดียงเขตอาย ๑๒๗ บั๊กจิดตายเมื่อเกิดชน
ฟ้าตุลิดา ปรากฏชื่ออ่าปดงเดนิเยเทวบุตรทั้งต้องผัวเมีย จักกดเข้าของทั้งมวนเป็นคั่น
เหมณณเดนิเย หนักมี ๑๐ โทคิพายแปดด้านห้าแฉ่นหกหมื่นเจ็ดพันแถม เหมณณบัตตังกน
ห้าหมื่นเก้าโทคิพายเจ็ดด้านพายห้าแฉ่นเจ็ดหมื่นเจ็ดพันแถม อนันกตามดั่งรัชนมหา
จินตามานดั่งรัชนาหลวง มหาราชดาวจก เมื่อยังเสวยสมบัติเมืองคนเรานันมี
ราชบุตร ๓ คนแถม คนหนึ่งชื่อดาวข้างก้อม คนหนึ่งชื่อดาวกตแผ่นแผ่น คนหนึ่ง
ชื่อดาวเก่าแก่วมาเผื่อง แต่ดาวจก ราชบุตรและราชเทวี หู่เสวยราชสมบัติใน

เหรียญนศดับบัพิตตามหาราช ก็เขียนยอมชนอุปถากชินราชูเจ้าดอยทุทุกบับหือชาด
 กัษำ ราชอาชณา ฤฎธำร ทานมิตักขุ ๕๐๐ คนหืออุปถาก มหาชาตุเจ้า แด่ ด้วยดัง โบรมาน
 กัดศรทังหลายแด

ลำดับราชวงศ์ลำดับมามี ๓๗ คนดับด้วยราชประเวณี แลด้วยดับคักกวัชิจำวีน
 รุ่งเรืองบานงาม หาเดียนหาหนามคือโจรบได้ ก็เขียนยอมเอวืพตเข้าให้อวมหาชาตุ
 เจ้าบุบเวณ ก็เวนมิตักขุ ๕๐๐ คนเป็นทานชู้คนแด ราชวงศ์ลำดับ
 ประเวณีประชาวัททังหลายมวนก็หือเป็นลุ่มกเล้มมากหนักหนาแด ฝักคณนาแดนแด
 ดาวจกมหาราชแะราชบุตรทังลำดับนและราชันคคาแะ นิตคดับปรมปรมามาถึง พระยา
 ดาวเคียงได้ ๓๐. คนแด เจ้าดาวเคียงแลด้วยเมืองปลัดกรราชได้ ๙๙๒ ปีมะเสง ไทย
 ภาล่ำว่าปักได้เคือนเจียงเพ็งเมงวันลุ่มไทยช้วนเมื่อยามกองงาย เจ้าดาวเคียงได้แลด้วย
 ราชลุ่มบคิแลด้วยลุ่มปี เจ้าดาวเคียงลุ่มเวียงเหวริมคือเวียงเงินยาง จุลศักราช ๙๙๓
 คิวในมะเมณน้ำกัมโพธิลลัย, ไทยภาล่ำว่าปรงเมดลัดเค็ดเข้ามาในคิมหันคเรีกัดจุลศักราช
 บุนนมีไทยว่าเคือน ๗ เพ็งเมงวันอาทิตย์ไทยกตลัยยามกองงายแด ๓-๔ หุยมินเล้าหุ
 ลิงห์ พรหัตลุ่มคหุยมังกร อังคารหุยะลุ่ม จันทรจลัทขนยุดิแลด้วยเรีกัด ๓๗ คิวใน
 กัณยรวายลุ่มแด

เรียงนินไปหามหากัดลุ่มนิพพานแลดู พายดนอรหันคทังหลายไปเอาเข้ามืนทบาท
 เมืองวิเทหราชได้มาแล้วชุนมาลันเข้าเห็นอผากอนหนึ่งคินเขาปู้เจ้าทนน เต ทิลล่ำว่า ปรี ก็
 หันป้างลุ่มคัวในบาตรทนนมัววรรณประการค้ำแดงเหลื่องอรหันคเจ้ากัชชานหือมชวค
 แลดูก็บอยไ่วเป็นตงพระพุทเจ้าบอยนินแด ปาอันนิกได้ชื้อว่า ปาทิพ เล่มอตงปา
 อันชื้อว่าอนันทะลุ่มนินคัมหาไปกขรนี โจนาโล นันแด เรียงนินคทังหลายเรีกว่า
 ปาปาพระเจ้า คื่อเทำบคินแด บุคคณผู้ใดใครได้ช่ายวัชุน วำเพ็งถึงคุนพระพุทเจ้าแะ
 อรหันคทังหลาย บุษารชิตานกัลุ่มวิทธิแลอรหันคเจ้ากัอุปถากพระมหาชาตุเจ้าตาม
 อันนิกแห่งคณแลดูกันิพพานไปชู้คินแด

ล่อนว่าพระยาอินทเจ้าฟ้ามีหมูปริวารลงมาบูชาไหว้มหาธาตุเจ้าแล้วก็นมิตถุณ
 ๑ ยาว ๗๐๐๐ วาเท่าทงมหากัณฑ์เจ้า คั้นยาว ๘๐๐๐ วากว้าง ๕๐๐ วา มีวรวน ๘ ประการ
 ก็ทางทางวันออกก็ช่วยเห็นเป็นคันทงมหากัณฑ์เจ้า พระยาอินทก็ไว้เทวบุตรคนหนึ่ง
 ชื่อสุรภาดเทวบุตร ไว้ให้อริภคินมหาธาตุเจ้าเพื่อบหือเป็นสาขารนอันตราบได้ แล้ว
 ก็หันเมื่อสู่เวไชยันตมหาปราสาทดาวดึงส์สวรรค์

ล่อนสุรภาดเทวบุตรรักษามหาธาตุเจ้า เพื่อบหือเป็นอันตราบ คันบุคคลผู้ใดจัก
 ขึ้นไหว้มหาธาตุเจ้าตั้งอันหย้าเดียวตวัดังสาการ มีอนาทรเป็นคัน มีมุตเป็นที่สุด ในโรง
 เขตมหาธาตุเจ้า เหตุบังเพ็งใจเทวบุตรคนนั้นยอมกะทำให้อเป็นอันตราบแก่บุคคลนั้นแต่

เรียงนั้นไปหนายังมีตาปัสระดีเจ้าคนหนึ่งชื่อว่ากัมโล ถูกแต่บ้ำหิมพานมาหุ
 อุปถากมหาธาตุเจ้า ก็หุในอาตมสำดาในคอยถุหนึ่งชื่อว่ามุงเมือง กัมโลจิมทต
 มหาธาตุเจ้าแต่ระดีเจ้าทั้งหลายเทียนยอมไป เขามายังถุหมากซาง แต่บ้ำหิมพานมาปลุก
 ไว้เทบคันเขามือชื่อว่า อุกขวิ มีถุใหญ่เท่าหมากซมพมัตอันหวนเล่มอดังนาเผงน
 แด ระดีเจ้ามุตคิกเกิดที่ควนแห่ง ๑ แม่กวางตัวหนึ่งมาคุดกิมมุตคิกเกิดเจ้าระดีคันน
 แดแล้วแม่กวางถวดบิต กติ ก็ทรงกรรมบำนานเท่าใดแม่กวางก็ประตฺตรถุเป็นคนก็เป
 กุมารน้อย แม่กวางหันเป็นคนถวดถะเดียหนีไปพอนคน ยังมีวณหนึ่งเจ้าระดีก็แอดจ
 เคนหาถุไม่มุตมัน ก็หันนางผู้หยอนนจึงเก็บเขามาแดงไว้เป็นถุแห่งเจ้าระดี ๆ ก็
 อธิถานด้วยคาถาสองบาท ระดีเหยียดหักกาซายีหอนางคุดคางนมแม่ แล้วเจ้า
 ระดีเอาหมากซางหนอยสูกหักกนคางภคตาโรษนะช้วน จนนางกุมารมีอายุ ๑๖ ขวบเจ้า
 นางก็ประกอบด้วยอภักตฺกษณะเดาถวนถวนรูปประการ กัมโลระดีเจ้าก็เบิกบายนามวิเส
 ชื่อว่านางปทุมมาแด เรียงนั้นไปพายหน้าคนทั้งหลายเรียกว่ากวางกนเขยอมาค่อเท
 บดินแด

ได้ ชยโต นาม ปติ เมื่อนั้นอรุณมหาราชรูปวิคิตาว่านางผู้ทรงรูป
 คมทเจ้าระดี จึงหือแต่งคำเด่นหนึ่งเครื่องปฐาพรอมบรมน แล้วพระยาอชุตราชก็

เอาจตุรงคเสนา & จำพวกไปดำนกัพระระดีเจ้า สัจการด้วยเคารพแล้วก็ขอเอนาง
 ต่อพระระดีเจ้าว่าดังนี้ ภันเต ตาปสฺส ข้าแต่เจ้าระดี มาตุคาม นาม ชื่อว่าผู้หญิง
 ทั้งหลายยอมเป็นมดทินแก่พรหมจริยวัตรกัมอันประเลิดตาย เจ้าจูงหื้อเมตตาวาง
 นางปทุมมาแก่ผู้ชาติหัดเฑาะ พระยาอชุตราชกัมมราชชาชนาณัน กัมโธตาปสฺสก็วาง
 เวนนางปทุมวติกุมาริธิดากับ พระยา อชุตธรรมิกแด ทนพระยาอชุตธรรมิกก็เอน
 วางคำดีแด้นหื้อตอบคุณมหาระดีเจ้า กัมโธระดีเจ้าเท่าอนุญาตปติมานด้วยมหิตกาต
 แล้วก็หื้อคำแก่ปติปทุมวติกุมาริธิดา นคฺครวานางคำ & แด้น จูงเอาเมื่อหื้อหือเป็นรูป
 กวางตัวหนึ่งแบ่ง โสงโไว้บนหัวสักการบูชาวันเฑาะ

ทนนพระยาอชุตธรรมิก ก็อำตพระระดีเจ้า เอาปทุมวติกุมาริ เมื่อ
 อภิเษกเป็นอัครมเหสีเทวีแด นางปทุมวติกก็หื้อช่างคำหื้อคำดีแด้น นัน เป็นรูปกวาง
 สัมมุติเป็น แม่ แห่ง ตน แบ่งมณฑปพายทิธออกตมังกกับบุชคารวะเป็นแม่แห่งตน ด้วย
 เศษภาวสัมมุคานกัมมอายุได้ ร้อยชวาก็จุติไป

เรียงนคนทั้งหลายจึงเรียกเวียงกวางกินเยียวเมื่อ พาย ถุนว่าเมืองดี แด้นตราม
 บดินแด

มหาอชุตธรรมิกราชหยาเสวยราชสมบัติในนครเมืองเชียงแสน เป็นราช
 ธานีเมืองใหญ่ ด้วยเศษธรรมาภาวศรารบผาเมืองอุดรธานีอันมีหนองแด้น เป็น
 แด้น ตรามเถกัททกษิณทิสกัไต่ระโว้เป็นแดน ก็เป็นธานีราชเขตพระยาอชุตราช
 ธรรมิกดินแด

เรียงนกัมโธระดีเจ้าตนเป็นพ่อนางปทุมวดี ก็ปิตติงหื้อตรามอายุจุติ ก็
 เมื่อเกิดรูปาวจรพรหมโลกแด สัมมาสัมพุทโธ นิพพุติ สัตวสุโส พระพุทธเจ้า
 นิพพานไปได้ร้อยปีแล้ว ยังมีระดีเจ้าตนหนึ่งชื่อสุรเทโว มาแต่ป่าหิมพานเพื่อจัก
 อุปถัมภมหาธาตุเจ้าแด ระดีตนนั้นก็ไปนำเอามายังดีวระชาตพระพุทธเจ้าแต่เมืองราช
 ครัวประมาณ ๕๐ องค์ได้โกสแกวุลกหนึ่งเท่าแม่พาดก็มาด้วยดวงอากาศ มีระดี ๕๐๐ คน

เป็นบริวารก็มาถึงเมืองยวน เจ้าระดังก็บอกปัดว่า ตัวเราแก่พระยามังรายนมหาราช
คนเดียวราชสมบัติในเมืองยวนแต่

มังรายนมหาราชก็มีโลมนัดชมชนยินดี แล้วก็หอบโกสเงินอันหนึ่งซ้อนโกส
แก้วและซ้อนไคแก้วบ้างมรกต และเครื่อง ลูกกับการชาทั้งมวน มีจตุรงคเสนาเป็นยศ
บริวารนำชาติพัฒนพระพุทธรูปเจ้าชน มาสู่จอม ดอยกับด้วยอรหันตและระดังเจ้าทั้งหลาย
หาร้อยคนแล ทินสุรเทโวระดังก็เอาโกสชาติพระพุทธรูปเจ้าตั้งไว้ในหินก้อนหนึ่งตั้งต้นถ่าน
ตั้งหมากนาวคดเก็นนั้น ก็อธิฐานจมลงในหินก้อนนั้นประมาณ ๗ สัปดาห์ เหตุตั้งอน
ชาติพระพุทธรูปเจ้าผกตตั้งอยู่ในหินก้อนนั้น ๗๕๐ พระองค์แล ชาติพระพุทธรูปเจ้าก็แบ่งพัฒน
นรังสี ๗ ประการผายปาดหาริยทั่วสกลเมืองยวนทั้งมวนสองแจ้งต้นวันคืนทั้งมวนประดุจ
ตั้งจันทมณฑลได้พันดวงนั้นแล พระมังรายนมหาราชหย่อปลากมหาชาติเจ้ากับ คาปัส
ระดังเจ้าทั้งหลายตามราชอาชาลัยแล้วก็ทานมิดกขทั้งหลาย ๕๐๐ คราว ก็หยาดทักษิโนทก
หมายทานหย่อปลากมหาชาติเจ้า ก็ปึงราชอาชฌาคามเขตรอดฐากาแล้วหอบชาวมิดกข
๓๒๕ คราวหย่างปริมทิศถาวนออกมมหาชาติเจ้า ๓๒๕ คราว หยักทิศทักษิณทิศ ๑๒๕ หยักปัจฉิม
ทิศ ๓๒๕ คราวหยักมรทิศและชาวมิดกขทั้งหลายหาร้อยคราว หอบเข้ามเด็จพระ ชั่วชีวิตในโขง
เขต มหาชาติเจ้าหอบเข้ามดัด ๕ ดัด ๘ ทุกเมื่อ หอบเข้าหย่อปลากมหาชาติเจ้าหอบาน
เมืองอุทริจำเริญ รุ่งเรืองด้วยดี มังรายนั้นก็บอไว้ว่าบุคคลผู้ใดใช้ด้วยมิดกขทั้งหลาย
นั้นเดิมต้องใช้ถูกทิศพระพุทธรูป เหตุเป็นข้าโสภาสหายาณาแผ่นดินเค็มพระองค์เรา สบ
ได้ บุคคลผู้ใดดวงอาชฌาภราช หรือนิราศคดจากสมบัติชายาปิยบุตรตามบุตรที่ทาสญาติ
สาโถหิตาในภวอนนอนหน้าดีหัดเทอะ มังรายนมหาราชสบถดังนี้แล้วก็ไม่ทนาดักการ
การวเคารพนพระชินชาติเจ้าแล้วมีจตุรงคเสนาเป็นบริวารก็ตั้งเต็ดเมื่อสู่วะณะแห่งตนแล
คาปัสระดังทั้งหลายไปนำเขายังยาป่าหิมพานมา ปลุกไว้กับ ชาติเจ้า เพื่อจัก
สังคหะบันนสัตว์ทั้งหลาย มีไม้แคล้อย แคนดำ ตมแดง ลูกแดง หมากนะ หมาก
ดมอ แหน ก่อ หดิม เตื่อ แรก ด้านน้ำ ไม้ไคเอกราช จันแดง แก่นรากขาว

สัตว์ปีกคำ ไม่นาผึ้ง พิศพิชชาว พิศพิชคำ ชิงแครง ผาแฉ่มเหลื่อง หนาคำ จวงหอม
 คุเครือ เข้าหมัน เครือ เขาม - แก้วหมัน มานต่างไค้ แดงเงินหมฝอย
 เทียนคำหลอด แมนชาดิหัดมคำ และถูกไม้ทั้งหลายต่าง ๆ เพื่อกวนคนทั้งหลาย
 เห็นนยาทั้งหลายมวนมีในดอยทุ่งทั้งมวนวิเศษนัก เชิงยาทิพย์ร้อยช่องด้วยตะ
 มหารัตน์ทั้งหลายอธิธานแด เมื่อนี้ระดีเจ้าทั้งหลายเอาถิ่นชดดินกวดวันคกมหา
 เจ้าแล้วอธิธานเปน เขต เฝอบหอกคนทั้ง หลายกะ ทำนาทรวง คืออินไค้ระดี
 ทั้งหลายเอาไม้ไร่ชดต้นเขาก่ออธิธานหอ น้ำไหลออกไปด้วยต้นเขา ทั้งหลายเรียกว่าแม่ไ
 วาอนคอกเทาบดินแด น้ำอนนั้นไหลไปถึงที่ใดที่นั้นชื่อว่าเมืองไรแด หนทีล่กาเห็นระดี
 ทั้งหลายเอาไม้ชดก่นดงถึงค่นเขา ก่ออธิธานน้ำไหลออกมา คนทั้งหลายเรียกว่า
 แม่รักคอกเทาบดินแด เจ้าระดีทั้งหลายหยู่อุปถากมหาธาตุเจ้าเลี้ยงดวบอายุก็จุติเมื่อเกิด
 พรหมโลกชดดินแด

เมื่อพระพุทธเจ้านิพพานไปได้ ๒๙๐ ปี มีระดีคนหนึ่งชื่อสรเทพา ลูกบำหิมพาน
 มาอุปถาก มหาธาตุเจ้าที่เป่งบันนด้าตาหุ่ยเขาตูก หนึ่งชื่อว่า ดอยดินแดงมี ที่สวันคก มหา
 ธาตุ เจ้าระดีคนนั้นมีตะบะกะถาแข็งรูชาติหลัง ๗ กัดป รัชชาติหน้า ๗ กัดป มีเศษ
 วัทธิแรงแมกนัก ก็ไปนำเอามายังธาตุพระพุทธเจ้าแต่เมืองราชครีห ๓๕ องค์ เทา
 มอนหมากถวแดง ๕ องค์ เทาเม็ดข้าวสารหัก เก่ง ๕ องค์ เทาพรหมลักกาด ได้
 โกล่แก้วบัทมราคถุกเทาหมากน้ำ เอามาด้วยดวงอาภาสถึงเขาดินแดงก่อธิธานเอา
 หินก้อนหนึ่งบุ พินแผ่นดินออกมาพินดิน ๗ ดอก มีรูปตั้งถันถานเหมือนช้างหมูป ขว้าย
 หน้าสู่ทิศทางใต้ ระดีเจ้าเอาโกล่แก้วของเห็นหิน ก้อนนั้น อธิธานหอจมดง ปมาณ
 ๕ ดอก ทันนั้รวิชาดพระพุทธเจ้าก็กะทำปาติหารียแบ่งดีพพันรังดี ๑ ประการทั่วถักถ
 เมืองยวนเรียงแต่นแด ระดีเจ้าก่อเจดีย์เห็นอหลังหินสูง ๗ ดอก เป็นที่ถาปนาธาตุ
 พระพุทธเจ้าเป็นที่ไหว้ถักการบูชาแก่นุสทั้งหลาย ระดีเจ้าก็หยู่อุปถากธาตุพระพุทธเจ้า
 ดวบคอกเทาอายุแห่งคนแด

เมื่อนายมั่งดวงคำ ๒ ตัวมาแต่เขาคิชฌกูฏ เพื่อจกมากินหน่อคำในสุวรรณบรรพต มาจับหน่อผาก้อนหนึ่งชื่อว่ามารุ่งเผือกมีกัณฑ์อุตรมหาราชตุเจ้าโกลาปมาน ๕๐๐ ฉว ดวงคำ ต้องควักให้วราชบุตรพุทธเจ้าเพื่อบหือเป็นอันครายแก่ตน แล้วก็นั่งลงไปกินหน่อเงิน หน่อคำตามอันมัก แล้วก็ตามเขาก้อนเท่าหมากตาดมาบูชาราชตุเจ้า ก็วางไว้เห็นอ มารุ่งเผือกแล้วก็นั่งเมื่อที่ลุ่มใหญ่แห่งตนแต่ ชาติดวงคำจับที่ใดก็ยอมมีคำทนนแต่ สู้ เทพารธเจ้ากัหยอปลากมหาราชตุเจ้ามีอายุ ๓๐๐ ปี คันจุคักเมื่อเกิดพรหมโลกแต่ แรก แด้นไปพายหน้าคนทั้งหลายเรียกว่ามหาราชตุข้างหมอบครวบเท้าบดินแต่

วรบุญเขต ชินราชเจ้าพระ ทำนวยบพิ สันถาร ถึงสัตว์ตบในรัช บัดตกบาฬพระ เป็นเฉลิมเมืองเกดเกล้าเกดในนครบุรีเมืองยวนเชียงแสน สัตว์สัตว์ทิจาเรนเต็มด้วย กระวีระบันติดมากนัก ผู้ใดพบรากผาล่ามก่อนอันพระทำนวยเทียนยมอุทิจาเรนด้วย เตะธอานภาวอันนครชินราชเจ้าบณบติ เมื่อพระพุทธเจ้านิพพาน ๓๐๐ ปี ยังมีเทวบุตร คนหนึ่งชื่อว่า กัมปติสโธ เอาไม้โคจรต้นหนึ่งแต่เมืองกุสินาราย มาปลุกไว้ที่อุตร มหาราชตุเจ้าข้างหมอบ สูง ๗ ศอกวิเสดียงนัก มีจุลสาธา ๔ อัน บุคคลใดปาณาไกร ได้บิยบุตคาบคุดังขึ้น แ่งไม้ค่างถึงตัมบุรพาอธิธานเขาสัมมริทธิแต่ บุคคลผู้ใดแม่น จักปาณาเอาโดกียตัมบัตในปัจจุบันกัถ แ่งไม้ค่างเห็นอธัมมริทธิแท้แต่ บุคคลผู้ใด ปาณาอธิธานปาณาด้วยภัทโสติ วิณอุบัทวันตราย อธิธานแล้วค่างวัน ตกธัมมริทธิกแต่ บุคคลผู้ใดใครปาณาเอาโดกัธรมมิกณณนิพพาน แ่งไม้ค่าง ถึงหนได้จักตัมมาโสติภวรมณดั่งมโนรททั้งหลายระแ คากาสรูปบถว่าดังนี้

“อิมธัมมิกาเย มิโดกโดกจุคฺติ มหาโพธิกถเม ตมฺปนฺโนจ อุปททโว อเปหิ ปาปเวราโทส ทุกฺขมณฺชนตุ ภทฺทโสติภิ ภวนฺตุมิ สถ” แล้วปาณาน เมื่อ ไม้โคจรขุไหยพอมนุสหายุ่ม ตัณณาว่าได้พอชาวเมื่อใด จักมีราชกัศตรจัก ด้วยราชตัมบัตบ้านเมือง จักอุปถากมหาราชตุเจ้าจกัรุงโรโสงามเป็นที่สักการบูชาปกรณ ขัตติยปธานรักและตัมมพราหมนทั้งหลาย มวนระแ “อุณห์ดี จตุโรทวา อกฺขกา

เทว จ สถิตมา อสงฺมฤตญาณ สด สดตฺตชาตฺตอหฺนฺทามิชาตฺตโย” ข้าไว้ถวายราชบุตรคน
 เป็นเจ้า ๗ พระองค์มีแตกบ่ย่อย จิร คนเป็นประธานดูคามัดทั้งสอง ตกกระหม่อมหัว
 ตกเขี้ยวฝางดีเส้น ตั้งหุ่ยปรกติในพระดีหัด “เอโก ทาโท ทกฺขินทนต์ตา อุกคฺตาวดีเส
 เอโก ทาโท นาคบุรี อหฺ อเอโกทาโท คนุชารวิสเย อหฺ อเอโกทาทา กตฺติค
 ราชิน ทกฺขินทนต์ ฅงกาย ฅมพุกเป ฅชช ปดกั ฅา มกฺชกอนฺหิตฺต หริภุชเย
 นรเทเวติหิราชิก”

ราชเขี้ยวเส้น ๑ ไว้เมืองนาค ราชเขี้ยวเส้น ๑ ไว้เมืองคันธ ราชเขี้ยว
 เส้นหนึ่งไว้เมืองกตฺติครก ราชเขี้ยวเส้นหนึ่งไว้ดาวตึงด้าสวรค ฅวคฺตามัดคองคหนึ่ง
 คนุชาไว้ตึงกาที่ป ฅูกคฺตามัดคนุชาไว้ต้อยร ฅูกกระหม่อมไว้หริภุชยนครแ ราช
 รูปชันรชายาทั้งมวนไว้ฅับโดก ฅนปกาดีธราได้ดีหัดแ ฅั้นจักกถาวรชือองด้ามหาราช
 กตฺติราตึมาปถมดาวจกโอบปาทิกาแระราชบุตรทั้งด้ามน คนุชาดาวช้างก้อม ดาว
 ผ่านฅั่ว ดาวเก้าแก้วเมืองมา สับไปได้ ๑๗ เช่นท้าว ดาวจิงกราช ด้าตึบไปคราบถึง
 พระยาดาวเคียง มี ๓๓ คนมาถึงพระยาโดกมี ๓๒ คนแ ราชชดียทั้งหลายอันเสวย
 สัมบัติพิงคฺชมพูนพว้ราชธานี ตั้งแถมังรายกัเวณมิตักข ๕๐๐ ครวไว้อุปถากมหาราชคเจ้า
 สับราชประเณมาคังน

แรกแแต่พระยาควมเสวยสมบัติ บังเกิด ด้วยปล้าทลัทธิชาใน วรชินราชคเจ้า
 กัจดังคั บ จตฺรงคเณนามีลัพพุชาปการนบวรมวนแ กตฺเตตลัธมาไว้วรชิน
 ราชคเจ้า กัอุปถากตามราชลัทธิชาแแต่กัเวณมิตักข ๕๐๐ ครวไว้อุปถากมหาราชค
 แตะเชคคานด้ามพัวรคคัฎกัด้วยราชประเณ

เรียงนไปพายหน้ามาถึงพระยาแณนุ แตะพระยาคำฟู พระยาผาย พระยา
 เจ็ดพันค พระยามหาพรหม พระยาโดกตรา พระยาแณนเมืองมา กตฺตรามหาราชค
 ประเณกัมคังน กตฺตรามหาราชคกัอนาเสวยสมบัติในพว้แแต่มีดกถเณนาเป็น
 บวราร มีเครื่องบวรชันไว้วรชินราชคเจ้ากัอุปถากตามราชยล แตะปงราชอนุณาค

อาณาจักรคามเขต ๓ พันวารอดชุกาแล้ว ก็เวนมิลักข ๕๐๐ ครวเป็นทานหยาดน้ำ
ไว้ดังนี้ ท้าวพระยาเสนาอำมาตย์และราชมนตรี ชุนบ้านชุนเมืองชุนวังไว้รักษาผู้ใด
ยังยืนต้นเดินยกยออย่างราชทานแห่งพระองค์คงอัน แม่นปรารถนาห่วงเอาอรหันต์มคณาน
ห่อสมบวรมณแก่บุคคลผู้หนึ่งแท้ดี บุคคลผู้ใดนึกหึงด่าบีบเบียนราชทานแห่งกูราช
จึงหนีราศีคลาดจากสมบัติบิณฑบาตบาปคฤณาคิดกาธำโหดไว้รณาคามเขตแห่งคนมัน
แท้ดีดี เมื่อจุติไปหือได้เสวยสุขเวทนาในอบายภูมิทั้ง ๔ มั่นรียนรณเป็นต้น ท้าว
ก็อณาท้าวแม่ใน พระยาแสนเมืองมา พระยาโลก ทำนวยทานมิลักขที่หลาย ๕๐๐ ครว
ไว้กับมหาชาติเจ้าแห่งสถิตดินแล้ว ก็ดีเมื่อผู้ทักทายแห่งคนก็พาเพ่งทานสถิตชาติ คง
หยุดรณอายุแห่งตน

เรื่อง นั้นไป พาย หน้า พระยาตากราชได้เสวยราชสมบัติในนครพิงไชย กับมณ
ยังประเวณี จึงจุติแต่เครื่องบูชาพร้อมแล้วทั้งมณกับคัมภีร์มาไว้สถิตการบูชามหาชาติ
เจ้าคัมภีร์หนึ่งไว้หือเป็นทักค่านาน ครวห้าบาทเงิน ก็เวนมิลักข ๕๐๐ คนและไว้รณ
คามเขตด้านสามพันวารอดชุกาแล้ว

เรื่องนั้นพระยายอดเมือง ได้เสวยราชสมบัติเมืองพิงเชียงใหม่ ก็ทำบุญทำเพ็ง
ทานสถิตเป็นนิจจากใจๆ ยังมีหนึ่งเชียงใหม่ก็แต่งฝนบ่ตกมณผู้ทั้งหลายเป็นทุกข์เวทนา
เดือดเนื้อร้อนใจมากนัก ทินนางราชมารดาจึงถามพลพวคตบเชียงแสนอันหือเจ้าเวิน
ไถ่ราชสำนักตน ว่าดูกรพลพวคตบ เชียงแสนยังแต่งยังเป็นดินอันอันหือ รอดพลพวค
ตบยกอันสถิตถวายกราบไหว้วา ข้าแต่ราชมารดาตนเป็นเจ้าเหนือหัว เมืองเชียงแสน
เทียรย้อมอุทิศเจ้าเวินเข้าถ้ำฟ้าฝนบ่เหือดบ่แดงสักบ่ดีดีแต่ แม่เทวธำม เหตุตั้งรือเมือง
เชียงแสนบ่แดงอันจา พลพวคตบไหว้วาข้าแต่ราชมารดาเป็นเจ้า ยังมีมหาชาติเจ้าที่หนึ่ง
ชื่อว่าค้อยของวิเสต์มากนัก บิได้ฝนบ่ตกบ้านเมืองหากแต่ง นึกบุญทั้งหลายเทียรย้อม
สถิตชินชาติเจ้าที่นั้น มหาเมคให้ตบข่มเย็นเป็นสุขมากนักแต่ ถัดรราชมารดาได้
ครวดีต้องได้ตนยบวัดชาวสารอันพลพวคตบหากไหว้อัน ราชมารดาใช้เมื่อตั้งณาก

พระยายมอดเมืองตนถูกด้วยดังพลพวกตามนำชาวตำรตนนั้น พระยายมอดเมืองก็เอาพล
พวกตามมาตาม พลพวกตามก็ให้ด้วยดังคำเดียนั้น ทันทพระยายมอดเมืองก็บงราช
อาษาพระองค์คน หอคนทั้งหลายผู้ใหญ่ใช้ หอเอานาเจตริณมาอมด้วยมจรต์คันธต่าง ๆ
ในให้จันแฉวเครื่องดีพบูชาปการนาทั้งมวน แฉวแม่ราชมารตากก็หอบนำได้ให้จัน
ถูกหุ้มเครื่องบูชาพร้อมขึ้น แฉวพระยายมอดเมืองและราชมารตากก็กระทำดีจริธาน
ขอหอฝนตกทอเมืองเชียงใหม่ ทังมวนในเดือนวิสาขบรณมีเพงว่าอัน

ทันท พลพวกตาม รับราชอาษาพิทุรตำรขึ้น ซี่มาเอา คราว ผิด ๓๐ วัน หอรอด
ดอยขงในเดือน ๘ เพง ได้ตั้งมหาธาตุเจ้าว่าดังนี้ พลพวกตามเอานาอบและเครื่องบูชา
ปกรนทั้งมวนลำดับคราวทางมาถึงมหาธาตุเจ้าแล้ว อธิธานบูชาด้วยน้ำดีคนรอก
ราชเจตนา อนุภาวชินธาตุเจ้าฝนกตกทอเมืองเชียงใหม่ในเดือน ๘ เพงแฉ ทันทพระยา
ยมอดเมืองและนางราชมารตากก็บังเกิดได้มนต์อธิรมยสมชั้นยนิต์มากนกแท้แฉ ทันทพล
พวกตามและผู้ใช้คนว่าแฉวราชกิจการทั้งมวนแฉวก็เมื่อเชียงใหม่ คันรอดแฉวเข้าให้
กราบบังคมยังปวดีชาวตำรทั้งมวนแฉ

ทันทพระยายมอดเมืองกับแม่เทวี่ และเสนาอำมาจทั้งหลายมิได้มนต์ปล้ำดัดธรา
อจลธัธรา ในอันศวรชินธาตุเจ้ามากนัก ก็เจียรจากับเสนาอำมาจทั้งหลายว่าควร
พระองค์เรา บงพระราชอาษาไฉยังราชทณะจะนิตราหดาบเงิน เพื่อเป็นทพวงศา
ชาวมิลักขทั้งหลายอันใหญ่อุปากมหาธาตุเจ้าทันทยังควอนอันชะวือ ทันทเสนาอำมาจ
ทั้งหลายให้ว่าเทวี่ ข้าแต่มหาราชเจ้า ถาณะทันทเป็นปจันตเขตทรุถาณ ก็ควอนส้มเค็ด
บรมบพิตรพระตนเป็นเจ้าใหญ่เหนือหัว หากควอนบงพระราชอาษาแท้แฉ เสนาอำมาจ
ทั้งหลาย เป็น เอกสำมคักคันทแฉว แต่งรชปดสนันธร์ ได้้อกขระไว้หอ เป็น ที่เพงแก่
มิลักขทั้งหลาย กับไฉนาคามเขตด้านสำมพันวารอดรู้กำตามจาวีตแห่งมหากัดธราชิราช
ทั้งหลาย

เรียงนอกวราชมารดา บังเกิดราชธิดา ทานกตองถูกหนึ่งกับเครื่องดีการ
 บุษากหาปนะพินหนึ่ง หือเป็นปัจจัยล้างแปงวราชินาตุเจ้าและโรนาคามเขตทั้งมวน
 แดวกี่สบลไ้วว่าบุคคลผู้ใดก็ดี มีต้นว่าอาชญาท้าวพระยาเดณาามาจาและราชมนตร์
 ขุนบ้านขุนเมืองทั้งหลาย ยังโถมาตั้งนเดินทานพระองค์เราตั้งขึ้น แม่นจักปากนาเอา
 โพธิณานตามประการ คือว่า โดกีย โดกุต อัครมคณาน คือนิพพาน หือสมมิตธิม
 มวนเดอะ บุคคลผู้ใดหากม้าง มั่นกิดมึมิหาในย ด้วยบพว่า สมุภิทาหาโส แต่กมะ
 วิธยา บับเบียน คำราม ราชทานก หือ หุยมี่ ที่ครว และการ ยุทธกัม และหัตถิโคปกั
 อัสสโคปกา หินกัม ตั้งขึ้น หือมนผู้หนีนาส นิราส สมุโต ภริยาบุตราบุตร
 พันชนทวารปัจจุบันภว อนาคตะภว พระพุทธเจ้าเกิดมามากกว่าแสนโกติ หุยาหือได้
 หินเดอะมหวรหมิกมาตาบุตราของคแม่ถูกกตั้งยังตั้งบลไ้วดังนั้นแล

เรียงนัพระยาแก้วเจ้าได้โดยวราชสมบัตินพบวิธร์เมืองพิงไชยเชียงใหม่ ก
 ต่เกิดมาพำเพ้งทานสัดในนครเมืองแด่ (เชียงแสน?) ในปีกามเด็ต ระกาจมาสผลคุณ
 เดือน ๕ ออก ๓ คำ เมงวันพรหิ์สบัติไทยรวงเข้าแด พวกน้อยปากเชียงได้นำนายวัด
 ดอยทุงและบรรณาการเข้าไ้วล้าการาบทพิทูตพระเมืองเจ้า ถวายบรรณปวดีชาวสารขุอัน
 พระเมืองแก้วเจ้ากั่มหทัยโสมนัสมัราชธิดาธาปด้าทมากนัก กัหือโซสคำลุดหนึ่งนำห็นกพัน
 หนึ่งกับคำพันหนึ่งและเครื่องบุษาทังมวน หือเป็นอุปการแก้วราชินาตุเจ้าแล้วก็อชาน
 ตามราชหทยังอาชาดยอันมกษุอันแล้ว ก็เวนมิตกข ๕๐๐ ครวกับโรนาคามเขตด้านล้าม
 พันวา หุยาได้นำไ้วด้วยตั้งมหากัฏราเจ้าลัสมารุ่ตนแล ล้วนว่าพวกปากเชียงก็รับ
 ราชทานมาดักการบุษาราชินาตุเจ้า แดวกี่ถงเมือถวากุสถทานชาวสารขุอันแล

เรียงนัไปหน้าเถิงปักัดหม้า ลูกเจ้าพำมังชาดกแต่เมืองหงสาวดีมาด้วยเมือง
 เชียงใหม่แล้ว ทินหมันวัดดอยทุงและตั้งคโมได้เจ้า ก็เอาตำนานมหาชาตุเจ้าและคัมภี
 อันพระยาติโดกมหาราชหือทานนั้น กับบรรณาการทั้งหลายเมือถวายังปวดีชาวสาร
 ทังมวนแก่ลูกเจ้าพำมังชา ก็บังเกิดโสมนัสมัราชธิดา ก็ไ้วยังตราหาบเงินเพื่อหือ

เป็นที่เพ่งแกวมีลักขุทั้งหลาย หื้อหื้ออุปถากมหาธาตุเจ้าในปีกัตเหม้าแด จุตลักวราช
 ได้ ๙๔๙ ตัวเดือน ๓ แรม ๓๐ คำเมงวันเสาร์ไทยวรายดี ก็มีราชอาษาณากวนาว่าบุคค
 ผู้ใดกั หื้อขุนพูนขุนแคว้นข้าท้าวบ่าวพระยา ไชวดีไชโบราณ เป็นเหตุหื้อแกวทั้งสาม
 ภูนาสลับหายเสีย คือว่าไล่หย้าช้างหย้าม้าหื้อมอถอการ เหตุเขาเป็นมิลักขุด้วยตาเบย
 มีเข้าตูกพระยามังชายนะ พระองค์ก็ได้ลบไว้ว่าบุคคผู้ใดยังยืนดัดด้วยทานกู หื้อ
 วุทธิจำเริญเหตุเขาเป็นข้าโฮกาสโบราณมา หื้อเขาได้หื้ออุปถากปฏิบัติกับพระชินชาตุเจ้า
 บหื้อหม่นหมอง เป็นที่ให้อัดลักการบูชาแก่คนแะเทวดาทั้งหลายคราบต่อเท่าหัวพันวัดสา
 ลัมเด็ดบรมบพิตรพระตนเป็นเจ้าหื้อเห็นอหัง ก็ได้แรงลบไว้ลบ ประเวณี มาตาม รัตติหัด
 จิรगत มหากัลติราชราชเจ้าทั้งหลายแต่ก่อนขู่ประการเท็ดหัดแด เหตุตั้งท้าวพระยา
 เสนาอามาจ ขุนบ้านขุนเมือง ขุนพ้อนขุนแคว้นทั้งหลาย ยังด่วงถ้าวราชอาษาณาเจ้าเห็นอหัง
 หากได้ลบดั่งไฉน ก็จักเป็นด้วยดั่งอันเท็ดหัดจึงแด

ตำนานมหาระตเจ้าคนชื่อว่ากัมโต มหาบั้งญา วรโพธิเจ้า เขาเมืองกุดินาราย
 มาไว้กับมหาธาตุเจ้าอันชื่อว่าเขาชัยบรรพตคอยทุง เพื่อหื้อได้คุนบรังถ หื้อได้
 ครัตว์แคตสันคตมาถาปนาตงไฉนชาตุพระพุทเจ้า ๗๕๓ พระองค์ ก็ดัมวิทธิสเด็ดเด็ด
 เทานกอนแด

ทนจักกล่าวยังถาคูหา ๓ อัน เป็นต้นว่าถากุมภเป็นประธาน และถาปา ถา
 เนียบป้องฟ้า เป็นที่ปราธนาเทวดมนต์แะดม่นพราหมณ์ทั้งหลายหื้อได้เอ็งนิพพานเท
 เทียงดีหัดแด

อิมสุมิ ภททุกปะเป ปณจ พุทธา อุปชชนติ กฤษณโฆ โคนาคมน กฤษณโคตโม
 เมตเคโย ๑ อุนาคเต ภวิสสันติ ปณจ พุทธา ๑ วิตุวา มิตตา ปินุทาย อากาเต
 อิททวิริยา อากนุตา นมิต ปณณคุหา ปวิสสิตา ภุณขติ ตมปนเคต ปเวณี
 สมิ อิมสุมิคุหา นามขญญะ

ดั่งรอรอว่าถ้ากมุท นินจา นิกานอนมีในมหาธาตุเจ้าขอแ่ อนมีในเมือง
 แพร่มตงน ในมหานครเมืองยวนเชียงแสน ยังมีคุหาทหนึ่งตงหยุทด้วนตงขวย
 เหนือเวียงอุศุราช ก็ควนอัสจรรยมากนิกแ่ คุหาทหนึ่งเป้นที่ไดยยพระพุทเจ้า
 ทงหลายอันเกิดมาในภัททกตปนี เทียนยอมไปส้นเข้าทนนชุ่นแ่ เมื่อพระกฤษณ
 เกิดมาเป้นพระผากดในโดกนวนนีน ยังมีในกาดคาบหนึ่งพระพุทเจ้ากัถยองแ่บ้ำ
 อัสตัมปนิกทาย มาเอาเข้าบิณฑบาตเมื่อมีกิดานครมาด้นในที่น ค่นพระส้นแ่
 นำนจกควนส้นตามเข้าบม เทวดา & คนกัถยอคาตกัถยงไหนำมาในทิดทง & หือเป้นทาน
 เป้นาต่นพระพุทเจ้า พระพุทเจ้าส้นแ่ บัตตปโค พระกัถยงบากรอชานหอ
 มหาอาณนทเถรเจ้า ถอกไว้ทงคอยเขาแห่งคอยทิดทงได้ กัถยงเกิดเป้นสัรณทิดแ่
 ไหลไปตามราวคอย พระพุทเจ้ากัถยอชานบ้อยปำไว้หือได้เป้นสักรัถ แ่ ด้วน
 เทวดาทง & คนนีนเป้นอัสจรรยมากนิก กัถยงใจชมช่น ยินดีด้วยอนหือคาตกัถยง เป้นทานแ่
 พระพุทเจ้าเท่านีน ก็ได้ไดยยทิพยสุขงวิมานคำสุงไดยช่นหนึ่ง ตงหยุเห็นอ
 จอมเขาทนน ก็หยุไดยยสัมบัตทิพพรามบดินแ่ พระพุทเจ้าค่นว่าชาระเนอดน
 แ่พรหมวิหารทง & บรมวนแ่ก่กัถยอเมื่อสัปำอัสตัมปนิกทายโพ้น อนเป้นที่หยุ
 แห่งตน แ่พรพเจ้าเจียรจกกับด้วยภิกขทงหลาย ว่าภิกขเว ดูราภิกขทงหลาย
 เขตา คุหา ยังมีคุหาทหนึ่งเป้นท่มโนรมนัยะวิเวกควนแ่อาจเรียทงหลายอันจกปคิบัติ
 เวทพายหนำนชเรแ่ ถ้าคุหาถนนะทนนมโนอารมบัจจนตตามเขตทนน ตถาคค
 ส้นเข้าแ่ก่หามนาแห่งเทวดาแ่ก่จ้งมาด้หัดแ่ ภิกขทงหลายกัถยอชมนักประเวณชมน
 ตามพุทชอตคเข่งพระพุทเจ้าหนแ่

พระพุทเจ้ากัถยอว่าดูราภิกขทงหลาย ถนนะทนนบ่อเท่าเรตถาคคตนเดียวม
 แ่ แม่นว่าพระเจ้าทงหลายถ่านคนถ่วงแ่ก่ ก็เทียนยอมไปส้นเข้าทนนชุ่นแ่
 อนนหากเป้นมคััจยแ่พรพเจ้ามาแ่ คุหาทนนยงมวเนจรคือนำพรานปำ
 หนึ่งไปจรเดินแ่บ้ำ รอดทนนกัถยอครคตา ตงไดยเรียงกัถยอทง & ถก พรานปำ

หือเป็นที่ไหว้และบูชาปราถนาหือได้ถึงสมบัติเสด็จศักดิ์เลื่องเลื่องดั่งด้าวดีแท้ แลและสำเนา
แห่งพระพุทธเจ้าทั้งหลาย & พระองค์ ถ้าปนาตังไวหือเป็นเสด็จแกเมืองเชียงแสนแต่
แดนพระพุทธเจ้า นพพาน นน นานปรมาณ ร้อยปี แล มหาจักรวรรดิชื่อชวศรราชเสวย
เมืองเชียงแสนลำดับปริมปรามาตราบถึงพระยาแสน พุ พระยาผาย เทียงไปกระทำ
กุดตบถกัมใน มหา ชาติเจ้ารัช บัพพตัง คอยทง และ ช้างหมบถา กุมภ ถาปา ถา เบี้ยวบอง
เพาตงแควระดเคื่อนอนคกบใหม่ อาทิจันตเมธราช เพื่อหือประกอบด้วยอายุวรรณดุษ
พลทศา หือชาวไปทอทั้งทงมวน หือมบคปราโมท ด้วยสมบัติชู้ชื่อนแ

จำเนียรแต่นไปพายหน้าทาวคนเสวยเมืองเชียงแสน ก็มีพระราชวังเพิงต่อพุทธ
ดำนาวรรคหาถากุมภทน เพื่อบอหือเป็นชวระแกดำนาวิเสด คนกินเมืองก้นำเอานา
บุญพิศุทธิเมื่อรอดเจ้าปลัดแผ่นดินเชียงใหม่ ก็ไ้หมั้นในและพันทองเอาพานบดารกถา
นำเมื่อพิศุถถวายกราบไหว้เจ้าเหนือหัวแผ่นดิน เมื่อนั้นพระคนเป็นเจ้าครองครดิยัง
ปวดีชาวสาร ถอดยินคัมคปราโมทบังเกิดด้วยโอกปานลัทธามากนัก ก็ปงไว้ว่า
และคนหืออยู่ปลากไว้เป็นข้าโอกาสทานแต่เมื่อมหาจักรราช ๗๓๕ ตัวในปีมะเสงดนำกัม
โพพิสัย ไทยภาด่าว่าปึงได้เข้ามาในเขตกิมหามาต สดกรับมาคิบท จันท
จรวติจวโรง ไทยภาด่าว่าเคื่อน.....ออกคำ ๑ เมงวันจันทไทยคืบได้ จันทจรวติ
เข้าเทียมเวกส์ตัวถวัน ๒๗ ในมินราช ชื่อว่า สมณเวกส์ และเจ้าเหนือหัวก็ปงราชอาชญา
แกหมั้นพุทธาและคิกขบับญา แเปงหลายคำและเครื่องบันนาการดักการบราแต่กัทนต์
อุตมังกดะ หือเทาดัดมะงคดแต่งเปงเอามาไว้ในอุมงคโคหาคาคกัพระพุทธเจ้าถากุมภกั
ไว้กับแสนแม่ ... แดวกัเวนเคนไว้ยังเขตแดนด้าน ๕๐๐ วาเพื่อหือภยแแต่ดัวทงหลาย
อันเข้ามาหือในอาณาพุทธเขตอารัมปาคอยทงมวนในที่นั้นแ มัคว่าหยาหือคนขนาท
ยังคันไมแและถูไม้ สัตว์ทงหลายอันมีในโรงเขตวัดที่นั้น ก็ปงไว้ยังราชมนุส
ทงหลายไว้อุปถากพระพุทธเจ้าและเจดีย์เจ้ามีคนสืบครว และครว อ้าย หมั้นหนึ่งครว
ดามทวง ๑ ครวกัณญา ๑ ครวทิตนอย ๑ ครวอ้ายช้าย ๑ ครววงเงิน ๑ ครวทิตนอยปลด ๑

ครวคันระ ๓ ครวโชติรัง ๑ เขาทงหลายสิบเรือนนกปงเปันทนหยาดนาคกเห็นหน้า
แผ่นดิน ก็แข่งสบอไว้ว่าดังนี้ อาชญาท้าวพระยาอามาจขุนบ้านขุนเมืองขุนทขุนแคว้น
ผู้ใดรื้อม้างคำกห้อมนผู้หนึ่งวาทจากลูกเมียเผ่าพันธุ์งดา หอกลงไปไหม้นรกอันมี
ชอวาชเวจแดงหือเป็นเผด ทุกขเวทนาเทอะ พระเจ้าเกิดมาค้เมดหินเมดชายหย่าหือ
มันหันดักคนเทอะ แม่นบคคผู้ไดยังขบตามอาชญาพระองค์ กงหืออุทริจาเรนสัตว์ดี
เทดหือ พระราชเจ้าแผ่นดินถวถว กปิงราชอาญาแถวักหยาดนาคกเห็นหน้า ด้วย
ประการคณแด เสนาอามาจพราพรอมนขุนอันหือใน เมืองพิงไชยเชียงใหม้กัรวม
ยังดักดักขทานขุนแด

กัรวมเชียงแสน ผู้เสวยเมืองเชียงแสน อามาจทงหลายเปันทกขินดักขทานมี
แสนเก้าเมืองมังกะ ห่มหน้าหืออาจารย์ม้าม้าม้าม สัรมะองปาก นายหนังสือ
ดักดัก ห่มพอนเชียงแสน แถวม้เสนาเปดักขทานนุแด พายไฉวียงมีมหาสงคราม
เจ้าวัดพระหดวง พายนอกไฉวียงมีสงครามเจ้าวัดพระครูสังคเจ้าวัดป่าแดงหลวง ถ้า
นังคเจ้าทงหลายก็เป้นอชิปิตขุนเทดหือแด เทดคองพระสังคเจ้าทงหลายอันเป้น
โบราณขัมาจารย์ก็ค้ำปจนาโจทนาเซ็งกันไปมาว่าดังนี้ ติรตนา ๑ คุรกาติโดกา คุรก
ชคติโย คุรกา เอก อินทังดา ๑ คุรก บิตมาดาคร อปชชาคร กมมมวาจา คุรก
ดงน อัมโภปวิไล บันทิตยโสภ อินดั่งดองกดี คำแข่งแถวได้ดักกดี แถงพ้อม
ครบาอาจารย์กดี คำมหากัดครากดี ก็เป้นอันหนักกว่าดักขรินพระยาอินทเทด
คำแถงพระพุทธเจ้าแถงมดั่งค้ำกั้วทงด้ามประการ คุรก ยังหนักกว่าดักขรินพระยา
อินทเถา คุรก ยังหนักกว่าครบาอาจารย์เถา คุรก ติโดเก คำไตรรัตน
ก็แควนเป้นหนักกว่าโดกทงด้ามเถาด้วยพระสังคเจ้ากัปปจนาแถวอติบาตบทธูเต นวคตย์
อภะยัมคัตโต มคตโปราณจารย์กัถาว่าดังนี้ จัวนพิลอันมีในโดกน บคคผู้ไดยิน
เทากินคายผู้เดียวพอดนเทดแถ ดั่งข้าแถวทงด้ามนี้เป้นข้าโอกาดหยาดนาคกแผ่นดิน
ไว้แถว ผู้ใดรื้อม้างเอาไปเป้นข้าคนกดี ไส่ไฉวียงไส่การกดี แถงไส่ถอยกะทำบาปใหม่

หือจิบหายเสียด้วยคำเคียดกัดดี บุคคลผู้นั้นยังกว่าบุคคลผู้กินพิงวันตายตาย เหตุ
กินพิงวันนั้นเท่าตายมีผู้เดียวไม่ตายจิมแต่ อันกระทำร้ายแก่ข้าแก้วทั้งสามนั้น ผู้
กระทำผิดปัจจุบันและวินาศจิบหายทั้งเมียแต่ คงพิชิตระกุดสืบลูกหลานเหตนหัดหัด
ตราบ๓๐เช่นระกุด คั้นจุกักไปใ้ในอบายทั้ง๔ เหตุคงผู้กระทำร้ายแก่แก้วทั้งสามก็เป็นอันหนัก
กว่าพิงวันนั้นเพื่ออันแต่ เหตุนี้เป็นอันบ่ควนเป็นอันจักกระทำ พุทธิสารวอันต
ดำดนามักแท้แต่

จำเนียรแต่นั้นไปพายหน้าดำดัมมหากัดตรทั้งหลาย อันเป็นอริยราชวงศ์มา
ตราบถึงพระแก้วเจ้าเดี่ยวราชสมบัติเมืองเชียงใหม่ ยังมีอาธมวาทักักเจ้าตนหนึ่ง
เป็นหน่อพุทธรู กั้หุ่ยพำเพ็งเนกขัมปารมีในโคหาถาอันหนึ่ง ชื่อวาถาเกยหว
ฝ่ายแคว้นเงินยาง ห่มช้ายเชียงแสน ผู้เป็นมดกรักรักสาแบ่งฝ่ายหลวงออกเคียง
นางเงินยางแคว้นเบี่ยนฝายนั้นหม่น มักหุดพังกูปี เขาทั้งหลายก็ไปถามมัจฉาทิถิ
ตั้งพักศปรามาดี กล่าววาถาผิพระปายังหุ่ยทั้นฝ่ายทั้งหลายหม่นได้แต่ ชุนทั้งหลาย
บ่พิจารณาพั่งคำมัจฉาทิถิ ก็ไ้ให้นายฝายไปไ้หวตามคำมัจฉา มหาป้าเจ้าเมตตา
วาอุบาสกจักหือเราหุ่ยไ้ใดควนจา นายฝายไ้หววายังมีคุหาทหนึ่งชื่อวาถากุมภี เป็นที่
วิเลศควนเจ้ากูปไปคิบัติทั้นควนชะแด มหาป้าเจ้าก็เอาพระเจ้าองค์ ๑ แต่โบราณแต่เช่น
พระยาเจื่องพระยาชินต่างไ้ไว้ในถาทั้นแต่ ในคั้นมหาป้าเจ้าจักมารอดถากุมภีนั้น ยัง
มีมหาป้าเจ้าตนหนึ่งเฒ่ากั้หุ่ยคิบัติในดอยแหนบไ้ถากุมภีนั้น มหาป้าเจ้าตนนั้นนอนกาง
คั้นกั้หิมิตรฝั้นยังมีมานวผู้หนึ่ง มากถาวว่าตุกรเจ้ากูป ในวันพุทยามคุดช้าย ปาติโดย
จักเอาพุทธรูปเจ้าองค์หนึ่งมาไว้ในถากุมภีทั้นหั้นชะแด มหาป้าเจ้าไ้โดยกั้ยังจักมาไ้หว
เจ้ากูปชะแด มหาป้าเจ้าดอยแหนบก็ตั้งตนเฒ่ากั้ว่าเพียงว่า พุทธอตุตมมงคลยถาโยโหมิ ว่า
อันหุ่ยไ้เจ้า ๆ ตกรุ่งเข้าพอเถิงคุดช้ายกั้หั้นเจ้าไท้มารอดด้วยดีด้วยดี เหตุมีจิตอริยาบถเป็น
ปถมรามเพียงตั้งามมอตุตมมงคละแห่งตนเป็นอนังามเหมือนชมวดหวดิงหวด้าง ประการ
หนึ่งเท่ามีหุยวกับเป็นบัจจยแห่งตน จึงจกรูว่าด้วยนิมิตรฝั้นว่าข้างปาติใดโพธิสัตว์เจ้า

และถาหอนมในทิดกาเหนือ ท่านก็หยุดคิปปคิเวระวิมุตติภาวณา เป็นทิวเวกซ์มิตราบ
ชีวิตจุติ ถาหอนนช่อว่า ถาปาดโดย เพื่อนนแด

เรียงนไปพายหน้าพระเมืองแก้วได้เสวยราชสมบัติในเมืองเชียงใหมได้ ๒ ขวบ
เข้า เจ้าก็เสด็จมาเมืองเชียงแสนในปีกาบเด็ด จุลศักราชได้ ๘๗๗ คว วันนั้นพระ
เมืองแก้วเจ้าก็มีโนโงะตธักราในถาหาคาคกาเจ้า ก็บงอาธมาหือดังพระดีธาค
หนึ่ง แล้วพระเป็นเจ้าก็หือเจ้าคนกนเมืองเชียงแสน หือพวกพันทองและพวกขุน
ทั้งหลายราชนาพระดีธาคเจ้ามาไวถากุมภี เพื่อเป้นจำหายแก่บ้านเมือง แล้วก็ทานไว้
นาคามเซตและสองแสนเบยกับคนสองครว คือว่าท่น้อยขุนและครวขุนได้ หือหือ
อุปถากพุทธดีธาคและมหาธาตุเจ้า ก็แข่งสมบัติไว้ด้วยดังท้าวพระยาแต่ก่อนนนั้นแด

ถานนพระยาแก้วเจ้าจุติในปีกตเบ้า ท้าวอ้ายแก้วได้เสวยนพบุรีเชียงใหมแทน
เถ่า บ่านนเท้าไธราชเทวีกัประสูติได้ลูกคนหนึ่ง แล้วหือช่วงหือพุทธรูปตั้งามแล้ว
เบกบาย ๗ ที่ ด้วยกะทำหือเป้นลัศคทาหืออีกเถก ๗ ทับวรมวนแล้ว ก็จากับด้วยเจ้าถึง
เมืองทั้งหลายมีหมันตาวพวักนเชียงเป้นประธาน นางราชเทวีกถ่าว่าดราเด้นาธามาจ
ส่วนพุทธรูปเจ้าหนักคาคังลูกเรานควนลัศคทหือในทิดได้จ่าว่าอัน เมื่อนนเจ้าถานนา
คนกนเมืองเชียงแสน จึงประนมกรไหวว่าธาแต่เจ้าเหนือหือยังมีถาอนนหนึ่งช่อว่าถา
กุมภีมีในเมืองผู้ธา เป้นทอกรรมนยแห่งพุทธธาดานาเทตหัด เป้นทคิงยังพุทธรูปเจ้า
ตั้งจารัตโโบราณท้าวพระยาทั้งหลายมาคังแต่ท้าวเทวี่มาคิรราบค้อเท่าบดินแด ควนเจ้า
เหนือหือบงราชอาธมาได้นำเอาพุทธพิมพ์าเจ้าราชบุตรเจ้าไวทนนคหัดเทอะ พระ
เมืองแก้วได้ยนกัณคคิปปคิปาโมทกัปงราชอาธมาได้หือดังคการผู้ช่อว่า แม่แก่ หือ
บ้านกุดค้ำ และหมันช้ายช้อยเชียงแสน ทั้งชาววัดและมหาสมเ็ดคหือวิโพธขอ
ธูชา นำเอาพุทธพิมพ์าเจ้ามาไว้ถากุมภี แล้วหือทานไว้รณาคามเซตแถม ๒๕๐ วา
กับเบยแถมแสนหนึ่ง ถิทานคนถ่านครว อาทิตจันทร ๓ ยามะนี ๓ ปุหวน ๓

เป็น ๓ ครวก็เวหนานแข่งดบถ ก็อิธิงานหยาดน้ำหมายทานดังท้าวพระยาชู้คนแต่
 ท้าวพระยามหากษัตริย์ทั้งหลาย ก็เทียน ย่อมอุปถากขึ้น ด่าสนาแก้ว ทั้งสาม หือทานคน
 ทั้งหลายไว้ปฏิบัติ และ ทาน เขต แดนไว้หือ พันภัย ชั่วคิดแต่อันตราย ทั้ง มวน แต่เมื่อพระคน
 เป็นเจ้าไปนิพิพานเทื่อวันนั้น ด่วนมหาราชคน หนึ่งชื่อว่าพระยาพิมพิสารก็ได้ตั้ง
 ทานยังคนทั้งหลาย & บ้านและบ้าน ๕๐๐ ครว หือหืออุปถากแก้วทั้งสามประการทราบคือ
 เท้า ๕๐๐๐ วัดด่าดีหือเทื่อว่าอัน ดัดถา ดัพพัฒญ พระพุทธเจ้า ก็โถมนาคน พระยา
 พิมพิสารว่า ภิกขเว พิมพิสาร นาม ทานมนุสฺสาดำ กุฎิวิหาโร สหวิวรทิกา น
 ติรณ ภิกขเว เวยยาจจุจกาโร นิติตพโพ อารามิโกวา อุปาสก อุปาสิกาวา ไส
 เอโส ชาวุโส ภิกขุ เวยยาจจุจกโรติ พระพุทธเจ้าก็จกกับด้วยภิกษุทั้งหลาย
 ว่าพระยาพิมพิสาร ทานคนทั้งหลายมากนิกหือ หืออุปถากแก้ว ทั้งสาม และไว้มา ความเขต
 แดนที่หือที่กินพร้อมชู้อัน ก็หากมีแต่ขมดากท้าวพระยามหากษัตริย์ทั้งหลายอันดองแล้ว
 เมื่อก่อนวันนั้น ก็เทียนย่อมได้เสวยโดยกยัมมบัตติ ๓ กัลป์ชู้อันชู้คนชู้คนแต่ พระ
 พุทธเจ้าดำแดงยังทานกถาสถิตถา แก่พระยาพิมพิสาร พระยาก็นิดด้วยคนแก้ว
 ทั้งสามมีพระพุทธเจ้าเป็นประธาน พระยาได้ทานบ้าน & บ้านมีด้วยไฮและแสนคำแก่
 ดังคเจ้า มีพระพุทธเจ้าเป็นประธานและอรหันตทั้งหลายก็เอาวัดกทั้งหลายฝูงนั้นและ
 ชาวดัดทั้งหลาย ต่างเจตยิวิหารในดอยสุวรรณคีรีในเมืองราชศรีนครทั้นนั้น เหตุคองอัน
 ท้าวพระยามหากษัตริย์คนใดก็ดี สัตถาพายในด่าสนากัดดี พายนอกก็ดี ยังประกอบขอบ
 ขัม ได้ล้างแบ่งไว้ให้วัดกการบูชาเทอมนุสฺสาดำ คนและเทวดาทูทั้งหลาย แล้วปรารถนา
 เอาโดยกยัมมบัตติ ก็จักอุคคณมวิธิบอย่าชะแด เหตุนี้ขึ้นด่าสนาที่ใดก็ดีเป็นที่
 พุทธกิจหากได้ทานถวายถวายไว้ก็ดี บัควรจักรีรตม้างบวรนาถแก่แต่ท้าวพระยาทั้ง
 หลายอันเป็นแล้วเมื่อก่อนเด

ตำนานอวัญญาหา คาคกา ถากุมภ ก็แล้วเท่านั้น

ตำนานพระธาตุหริภุญชัย (๑)

หมโม ศัสตฤ นมคฤ พุทธานํ สวณฺณเจติยํ วรโมฬีชาโร อปฺปคฺติเดญฺจํ
สทของคฤคฤคิ กจฺจายน นานิตปคฺตปรี สัสเสน มยหํ ปนนามิ ชาตุ

กัมเมถักกราบไหว้วันทา พระชินชาตุมนี ชม่อมรัตนโมถี วรฉัมราชา ชาตุ
องค์อันเสด็จถึง กับทั้งชาตุองค์ดี ชาตุย้อยเต็มบาตรดังกาหนึ่ง อันกระจายเจ้านำมา
ถาปนาไว้ในสุพนันเจติย ประจิตโสภิ ประดับด้วยแก้ว ๑ ประการ ตั้งไว้ในท่ามกลางมหา
หริภุญชัยบุรี สมรทริกเต็มสระ เปนที่ชุมนุมแก้ว ๓ ประการ เจ้าตนเปนประธานชื่อว่า
ราชโมถี ตำนานพระมุนีนักปราชญ์เจ้าหากกล่าวมา

โกนุโต พระสังคกับทั้งเทพดาฤๅเมน มนุชานาเน สรรวักษยักขา สิริ
คฺคตอามาจ ทั้งนางนาคไทรณนี ทิพย์ารร และระสีกุนวา สติมาเรยย ทั้งอาทิจ
และพระจันท เวสสุวรรน ปชาปติ จุงตั้งมโนนิจพึงสารสนธิตำนานชินชาตุเมื่องหริ
ภุญชัยบุรี อันจักกิตนามานี้ เทว น อนุปนเน จ สมพุทโธ โปรวณาวริยา อาหุโต
เปตฺวานํ สกฺวราชํ เอการิกํ สกฺวราช ชบีเต ๑ มเมตฺสเสกฺกุกฺเขคฺคพฺภุเต โส
อาสาธ ปุณฺณมํ ตทาสุรวารมฺหิ ปจฺจุเสอาสาธณนฺกฺขคฺคตทา เอกุณฺจคฺคตาสํทาทิต
สตสฺสกราช สพฺพพฺพณฺุโน ทสฺมาสวสาณมฺหิ คพฺภโต ชายโต มฺหิ อุตฺรามุจฺจิต
โสเถเนวิสสาชาปุณฺณมํ ตทา พุทฺธ ตาเว นิกฺขคฺเค ตทาสूरียสฺสสฺสทฺยํ กาเถ นิกฺขมฺนฺโต
วิสสาชา นกฺขคฺเค ตทาสूरียสฺสสฺสทฺยกาเถ นิกฺขมฺนฺโต มหามฺหิ จตฺตาทิสํทาทิต
สตสฺสกราช สพฺพพฺพณฺุโน

สารโว ตูราสปีปรีสทั้งหลาย หมิงชายทั่วพระยามหากษัตริย์ สมณพราหมณ์
เสนาอามาจ ราชมนตรี เสด็จ คหะบดี สะไขว่ทวยคำ ผ้าขาว ชาวบ้านชาวเมือง

หญิงชายทั้งหลาย จึ่งตั้งโศกาสภาทศาทังยังอุบคันทนค่านานพระชินชาตุเจ้า ยัง
เมืองหริภุญชัยบุรี แต่เค้าตำรามต่อเท่าถึงปรีโยธาน แต่เดอะ

ในเมื่อพระพทขเจ้าแห่งราบเกิดมาเปนพระในโลกันเทชวันนั้น ไบรนาจารย์
ทั้งหลายคัตถักราชเดี่ยวแต่ตั้ง ไบรนาลักราชตัว ๑ ในปีกตเมตเปนต์ัน ถ้าตัมมาถึง
มีเมืองเร้า ไบรนาลักราชได้ ๓๓๙ ตัว เดือนธันวาคมเพ่งวันพร ไทยกตไค้ ยามจักไค้
รุ่งจันทกนเรกส์ตัวถวน ๑๗ ชื่อธันวาคมเรกส์ พระโพธิสัตว์เจ้าฟ้าเพ่งโพธิธมภารัน
& อสงชัยปายแสนมหากป ถ้าตัมมาตัมมาถึงเวสตันดร จุติจากชาติอนันได้เมื่อเกิด
ในคุดิศา ชื่อว่าตันคุดิศาเทวราช ในเสตุเกตุวิมานมีอายุ & พันปีทิพ นับเปนต์ัน
เมืองคนเรานได้ ๕๗ โทติปายตามถันมี อันเทวคนาอินทพรหมหมื่นโลกชาตุมา
ชุมนุมกันไนจักรวาลอันนั้น นิมนต์ด้วยคำมัตันว่า กาโดยนุเต มหาวิร นั้น มหาปรีด
เจ้าเล่งคุดิศาโลกนะ & ประการมีมาตายเปนต์ัน แล้วรับเอาอาญาจนาภนาแห่งเทวคนา
อินทพรหม ทั้งหลาย แล้วจุติจากคุดิศา สวรรค ลงมาเอาปิตันชิไนทอง นางธวั่มหามาษา
ฉักราชเทวแห่งพระยารัตน์โรทนราช หยู่ไนทองแม้นดืบเดือนบวรมวนแล้ว เกิง
มีเบ็กเล็ดไบบรนาลักราชได้ ๓๔๐ ตัว เดือนธันวาคมเพ่งวันศุกร์ไทยกาเหมา ยาม
เสดาร์นชนมาจันทกนเรกส์ตัวชื่อธันวาคม มหาปรีดเจ้าออกมาจากทองแม้นวันนั้นแล

มหาปรีดเจ้าเกิดมาได้ ๑๖ เข้า เจ้าได้น้ำมุกชากิเสกเปนพระยาไนเมืองกบิต
วัดกูปในป่าเข้าเดือนมถุยออก ๘ คำวันอังคารไทยกาได้ไค้เรกส์ ๒๗ ตัวชื่อเรวติ มหา
ปรีดเจ้าเปนพระยาได้ ๓๓ มีมีอายุได้ ๒๙ ปี เจ้าได้นิมิตรทั้งหลาย & ประการ อัน
เทพดาหากหอยัน เดือนธันวาคมเพ่งวันศุกร์ไทยย่องไค้เรกส์ ๒๒ ตัวชื่ออุตราธราช ยาม
แตรเที่ยงคัน มหาปรีดเจ้าช้มาถันถก อันเทพดาหากนำออกไปด้วยอากาศ คัน
เดี่ยช้ามพันตามเมือง ชื่อว่าเมืองกบิตวัดกูป เมืองเวสตัน เมืองธำวดี ถัน
หนทางได้ ๓๐ โยชน์เกิงแม่น้ำโนมานท์ คคิกามหาพรหมเอาอภิปริกขารมาหอก
มหาปรีดเจ้า มหาปรีดเจ้ารับเอาแล้วเจ้ากบวชตนด้วยตนแล มหาพรหมเอาผ้า

ต้องขึ้นแห่งมหาปรีดาเจ้าเมื่อก่อเจดีย์ไว้ในเมืองพรหมสูง ๓๒ โยชนะ หื้อเป็นที่บูชาแก่
พรหมทั้งหลาย พระยาอินทก็เอาพระเกศเกล้ามหาปรีดาเจ้า เมื่อก่อเจดีย์ไว้ใน
ดาวดึงส์แล้วด้วยแก้วมณี สูงได้ ๓๒ โยชนะ หื้อเป็นที่บูชาแก่เทวดาทั้งหลาย

มหาปรีดาเจ้าบวชแล้วหุยกะทำเพียรขึ้น ๖ วิธสา เถิงปี่ร้องเมตโฆรณลักราช
ได้ ๓๗๓ ตัว เดือนวิสาขาเพ็งเม้งวันพุธไทยเม้งเข้าได้เรีกส์ ๑๗ ตัวชื่อวิสาขามหาปรีดา
เจ้าขึ้นเข้ามรพายาส ๕๕ ก่อนใหญ่เท่าตูกหมากคาตอันใน อันนางดูชาดาหากหื้อแก่ตน
แล้วกระทำทิวาวิหารในป่าไม้วังหนุ่มแล้ว ยามตวันเย็นรับเอาคา ๘ กำอันโศตถิย
พรหมนั้นหากหื้อแก่ตน แล้วเข้าไปสู่เค้าไม้มหาโพธิมหาพรหมถือนัตถกรวาง ๓ โยชนะ
กัมมหาปรีดาเจ้า ต้นคุดัดเทวบุตรถือนามวงษ์ ดุยามาเทวบุตรเอจาณวีพัต พระยา
อินทเข้าหอยสังข์บูชา มัจฉาสีเทวบุตรติดพันไปตามจุโลกบาดถือนัตถกรวาง ๓ โยชนะ
หมื่นโลกธาตุคุดิยตนตรึงเส้พมหาปรีดาเจ้าเข้าไปสู่เค้าไม้มหาโพธิ แล้วเจือคา ๘ กำ
เป็นแท่นแก้วอันแล้วด้วยมณเฑาะว์ มหาปรีดาเจ้านั่งเหนือแท่นแก้วแล้วเถิงยามชัค
มหาปรีดาเจ้าผจญพระยามารกับทั้งเสนา แล้วมหาปรีดาเจ้ากระทำพุทธกิจทั้งมณฑล
ปลมยาม มัชฌิมยาม บัณณิมยาม แล้วตรัสตั้งพัฒนัตถกนิทานเป็นพระ พร้อมกับด้วย
เสตารุนอันขึ้นมาในแรมคำ ๑ แล้วหุยกะในสคตมหาสถานต้นคุดัดคาหะ พระพุทธเจ้าได้ขึ้นเข้า
สู่คุดัดคาหะ ๒ คนชื่อ คปุตระ ภคตถิก พันธ์ทั้งสองเป็นปลมอุบาสกแห่งพระพุทธเจ้า
แล้วหุยกะมหาพรหมมาราชาพระพุทธเจ้าเทศนามัมเภตคุดัดโลกทั้งมณฑล พระพุทธเจ้ารับเอา
พรหมายาจนแล้วออกจากมหาโพธิ แล้วไปสู่ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน เทศนามัมจักกัปป
วัตถสูตรแก่ปัญจวัคคีย์ในเดือนอาสาฬหเพ็งวันเสาร์ ไทยเม้ง เข้าได้เรีกส์ ๒๒ ตัวชื่อ
อุตราสาร พระพุทธเจ้าเข้าวัดสาหัสที่ในป่าอิสิปตนะเดือนอาสาฬหแรมคำ ๓ วันจันทร์
มีนัสชาวจามี ๖๐ คน ออกวัดสาหัสแล้วพระพุทธเจ้าไปสู่เมืองราชครห์หุยกะนครนาว
พระยาสรวิศโรทหนักหอนิมิตต์พระพุทธเจ้ามาในเมืองกบิลวัตถุเดือนวิสาขเพ็ง พระ
พุทธเจ้าเทศนามหาเวสสันดรชาดกแลจริยาบิณฑก บวชเจ้าราหุลและเจ้าอานนท์ แล้ว

คืนมาเข้าวัดสาในเมื่อราชครห์ถ้วน ๔ วัดสา ป็นชื่ออธิกมาตแคววัดสาถ้วน ๕ พระ
 พุทธเจ้าไปเทศนารคนสูตรในเมืองเวสาลี ถอดเข้าวัดสาในป่าไม้มหาวันแต่ป็นพระยา
 สุรัสวโททนเป็นพยาธีย้ายมกไคร่หันพระพุทเจ้า พระพุทเจ้าหยู่เมืองเวสาลีอยู่ไฟพอดคน
 จึงมาสู่เมืองกบิลวัดกุกกับด้วยอรหันต์ ๕๐๐ คน แล้วพระพุทเจ้าเทศนาข่มแก่พอดคนได้
 เกียรหัตถผลได้เสวตฉัตตแล้วกัณิพพานแต่ พระพุทเจ้ายอหวัพอดคน มหาสาริบุตร
 รตน้า มหาภักตสปกของหัตถเวทดาหมีนโลกชาตมาเคิมพระพุทเจ้ายกพอดคนชนกองหัตถ
 แล้วพระยาอินทเจ้าเฝ้า พระพุทเจ้าบหือเฝ้า พระพุทเจ้าหากเฝ้าพอดคนด้วยตนเอง
 แล้วหยู่ ๗ วัน พระกัณเมื่อสู่เมืองเวสาลีแล้ว นางปชาปติโคตมิกก็ไปตามพระ
 พุทเจ้าตั้งทางไกลได้ ๕๐ โยชน์แล้วกัชขอบวชแต่ ป็นพระพุทเจ้าเข้าวัดสาในเมือง
 เวสาลีณันกับ ไทยเราว่าบัตบโคตมอินทสาธา แรมคำ ๑ วันจันท์ไทยดับเหมา ออก
 วัดสาแล้วพระพุทเจ้ามาสู่เมืองสาวัตถี นางปชาปติโคตมบวชแล้ว ชาวเมืองกบิลวัดก
 ทัมวณ ก็อภิเสกเจ้ามหานามลักกคนเป็นพี่เจ้าอนุทรหือเป็นพระยาแทนพระยาสุรัสว
 โททน แล้วนางยโสธราตั้งเวรจึงออกกกับด้วยนางทั้งหลาย ๕๐๐ คนถึงเมืองสาวัตถีขึ้น
 หนทางไกลได้ ๑๐ โยชน์แล้วกัชขอบวชแต่

วัดสาถ้วน ๗ พระพุทเจ้ากับอรหันต์ ๕๐๐ คนนั้น หยู่ในสาธาท อันวิสสุกัม
 เทวบุตร หากเณรมิตไปด้วยอากาศสู่เขาวิมุลบรรพต พระกัเข้าวัดสาในกุดไม้อันพอดคำ
 หากถ้าง พระกัถอนยักถ์ทั้งหลายในที่นั้นแต่ วัดสาถ้วน ๗ นั้นเคือนสาธาเพ็งวันพุ
 ใต้เรกต์ ๒๒ ตัวชื่ออุตราธา พระพุทเจ้ากระทำปาติหารียแทบเค้าไม้ม่วง ร่างบ
 ธิณณติถ์ทั้งหลายเสีย แล้วพระพุทเจ้าขึ้นเมื่อเทศนาอภิขัมบัตก ๗ คัมภีร์ในคา
 ดิงสา ถอดเข้าวัดสาป็น ปณตไทยภาดาว่าปเมิงเบ้า ป็นนี้มีอธิกมาตแคว

วัดสาถ้วน ๘ พระพุทเจ้าอาธัยเชิงเขาวัดสุตถิรี ถอดเข้าวัดสาในป่าไม้งว
 ้นแต่

วัดสาถ้วน ๙ พระพุทเจ้าเข้าวัดสาในโคสิตารามในเมืองโกธัมพีแต่

วัดสาถวัน ๑๐ ภิกษุทั้งหลายในเมืองโกธัมพีตถัน คนและเทวดาเป็นสองหมู่ต่อ
 ทำถึงพรหมโลก พระพุทธเจ้าห้ามบั้ง พระพุทธเจ้าหนีไปเข้าวัดสาในป่าป่าดีโดย
 ข้างป่าดีโดยหากยักสาพระพุทธเจ้าเด

วัดสาถวัน ๑๑ พระพุทธเจ้าไปเข้าวัดสาในป่าเขตวันอารามเด

วัดสาถวัน ๑๒ พระพุทธเจ้าไปเข้าวัดสาในป่าไม้สะเคาในเมืองเวรมิชาเด

วัดสาถวัน ๑๓ พระพุทธเจ้าไปเข้าวัดสาในจาริยบรรพตเด

วัดสาถวัน ๑๔ พระพุทธเจ้าไปเข้าวัดสาในป่าเขตวันเด

วัดสาถวัน ๑๕ พระพุทธเจ้าไปเข้าวัดสาในนิโครธอารามเด

วัดสาถวัน ๑๖ พระพุทธเจ้าไปเข้าวัดสาในเมืองฮาดวีใน ผาสาทฮาตาวกยักถ์

วัดสาถวัน ๑๗, ๑๘, ๑๙ พระพุทธเจ้าไปเข้าวัดสาในเขตวนารามเด

พระพุทธเจ้าหยู่ในเมืองสาถวัถถ์ ๒๕ วัดสา ในป่าเขตวัน ๑๘ วัดสา เข้าวัดสา

ในบุพพาราม ๖ วัดสาเด

เมื่อพระพุทธเจ้ายังหยู่สำราญในป่าเขตวันวันนั้นยังมีในวัน หนึ่ง พระพุทธเจ้าต้อง
 อนาคตพานไปเมื่อหน้า ฮู้เหตุทั้งมวนแล้ว พระพุทธเจ้ามีมหาทานทั้งและโล่น และ
 เจ้าอุตระเป็นบัจฉาสมณะ พระยาอโศกเป็นอุปาสกเด พระพุทธเจ้ามาสู่ไชยภูมิ เขา
 เขามินทบาตแห่งเม้งเคิบแล้ว พระพุทธเจ้าเดียบนาแม่ ะมิงคือ ว่าแม่พิง ชน มาพาย
 เหนือเถิงอุตรธานทณฮู้ว่าจักเป็นทังตงสู่นนเจดีย์แห่งหนแล้ว พระพุทธเจ้าก็ปรารภเพื่อ
 ว่าจักนั่งในชนะอนันนหินก้อนหนึ่งกับแผ่นดินออกมาตงหยู่พระพุทธเจ้าวาง บาตรไว้แล้ว
 ก็นั่งหยู่เหนือหินก้อนนั้น ในกาดนั้นชมพูนาคราชก็ออกมาอุปากพระพุทธเจ้า พระยา
 กาเผือกก็ออกมาอุปากพระพุทธเจ้า ถังพระวานป่าผู้หนึ่งหือหมากส้มมอเป็นทานแก่พระ
 พุทธเจ้า พระพุทธเจ้าด้้นหมากส้มมอแล้วช้ตกระตูกหมากส้มมอดกตงเหนือแผ่นดิน กระตูก
 หมากส้มมอนั้นกแวตวัดผัด ๓รอบพระพุทธเจ้ารู้เหตุอนันนแล้วแย้มไคหัวหือปากต มหา

อนนท์ถามเหตุอันนั้นซึ่งพระพุทเจ้า พระพุทเจ้าท่านวាយว่า ตูราอาณนท เมื่อ
 ตกาคคณิพพานแล้วช้านานถาณะทณจกเปนมหานครอันหนึ่งชื่อว่าเมืองหริภุญชัยบุรี เหตุ
 พระตกาคคได้สันหมากส้มในถาณะทณ

พระพุทเจ้าและตนก่อเจตียคำและหลัง แะทอนตกาคคณังนจกเปนทตังสวนน
 เจตียคำแห่งพระตกาคคณินชะแะ เมื่อตกาคคณิพพานไปแล้วชาตกระหม่อมชาตุดอก
 ชาตคณนวมอชาตุดอยตกาคคเดิมมาตวันหนึ่ง ก็จกมาตังอยู่ในถาณะทณ

เมื่อใดพรวนป่าผู้อนหือหมากส้มเปนทานแก่ตกาคคและเกิดมาเปนพระยาอาทิต
 ราช แล้วเมืองหริภุญชัยทณตังอน ชาตพระตกาคคจึงจกผากคตออกมามตังหือใน
 ถาณะทณ เปนที่ตักการบูชาแก่คนแะเทวดาทังหลาย มีพระยาอาทิตราชเปนประธาน
 ดันถาตอนนมนชะแะ เมื่อพระพุทเจ้าท่านวายแล้วอรหันต์แะพระยาอโศกแะชมพ
 ภาควราชแะพระยาภาเฝือกพร้อมกันขอเกดชาตแห่งพระพุทเจ้า พระพุทเจ้าเอามือ
 ขวาลูปหือได้เกดชาตุดันหนึ่งออกมาหืออรหันต์ แล้วพระยาทังด้ามพร้อมกันเอาเกด
 ชาตพระพุทเจ้าได้ใบบอไม่วอกแล้วได้ในโธดแก้วลูกหนึ่งใหญ่ ๓ ก้าแล้วพร้อมกันเอา
 ลงจไว้ในถาได้ทพระพุทเจ้านังสันหมากส้มอนนแะ

พระพุทเจ้ามีอร หันต์แะพระยาอโศกเปนบวรารแล้วกเมื่อ ดูเมือง พรวนสวน
 นนแะ หินกอนอินพระพุทเจ้านังจกมลงไปในแผ่นดินตังเก่าแะ ชมพุนาควราชอัน
 มีบวรารได้เด่นหนึ่งกหือไต่แผ่นดินทณรกกดาเกดชาตพระพุทเจ้าแะ พระยาภาเฝือก
 ได้ยินคำพระพุทเจ้าท่านวายยันต์มากนักจึงไวกาตวหนึ่งอันเปนหลานแห่งตน กับกา
 อันเปนบวรารมากนักหือหือเฝ้ารกกดาถาณะทณ เพือบหือสัดควแะคนทังหลายเดียมตทิด
 ในทณ แล้วพระยาภาเฝือกก็เมื่อดูป่าหิมพานต์เปนที่หือแห่งตนวนนินแะ

วัดลำดวน ๒๕ นั้น นางยโสธราแม่ราहुตเกรนิพพานแด ปีมะโรงไทยว่า
ปีรวายด้แดง ปีมะ ๔๕ วัดลำ พระพุทธเจ้าเข้าวัดลำเวดวนาอารามแด ออกวัดลำ
แล้วเดือนหนึ่งมหาสาริบุตรเจ้านิพพาน แล้วหยุด ๓ เดือนพระพุทธเจ้าปางอายุสังขารใน
เดือนอาสาฬหเพ็ง หยุด ๓ เดือนถึงปีมะเถิง ไทยว่าปีเมิงไล่เดือนวิสาขเพ็งวันอังคาร
ไทยรวายด้แดง ในเสถารุนั้นพระพุทธเจ้ามีอายุได้ ๘๐ ปีเต็มแล้วก็เข้าสู่มคมหานิพพาน
อันมีวักขณชกัมมัชรูปแปดแสดงห่อในต้นไม้รังสองต้นอันมีในสวนอุทยานแห่งพระยาสุธินา
ราย แล้วไว้ลำดนา ๕๐๐๐ วัดลำตั้งเดือนวิสาขแรมค่ำ ๓ เป็นต้นลำดับไปเมื่อหน้าแด
ถึงเดือนภิกขเพ็งวันจันทร์ไทยกบตัน อรหันตเจ้าทั้งหลาย ๕๐๐ คนมีมหาภักดิ์สัพเกรา
เจ้าเป็นประธาน ตั้งคายนาชัมภณียหวัทตัน ๗ เดือนจึงแล้วแด ถึงปีเบ็กชะง่า
โบราณจักรราชได้ ๔๒๐ ตัวพระยาอาชาตคัตเตย แล้วตั้งลำดนาจักรราชตัวหนึ่งในปีกัตเมต
เป็นต้น ลำดนาพระร่วงแล้วได้ ๓ ปีลำดับไปเมื่อหน้าแด

ถึงปีรวายด้แดง ลำดนาจักรราช ๘ ตัว ลำดนาพระร่วงแล้วได้ ๓๐๐ ปี อรหันตเจ้า
ทั้งหลายได้ ๗๐๐ คนมียัสและเจ้าฉัพพคามีเป็นประธาน ตั้งคายนาชัมภณียถ้วนต้อง
นานได้ ๘ เดือนจึงแล้วแด

ถึงปีกามชะง่า ลำดนาจักรราชได้ ๒๓๖ ตัว ลำดนาพระร่วงได้ ๒๓๘ ปี เดือน
วิสาขเพ็งวันพุธไทยดับเบ้า พระยา สรีรมโธกราช เป็นพระยาผาบบชุมพุทธูป
ทั้งหมดแด

ถึงปีเต้าย ลำดนาจักรราชได้ ๒๓๔ ตัว ลำดนาพระร่วงแล้วได้ ๒๓๖ ปี เดือน
วิสาขเพ็งวันอาทิตย์ไทยดับเบ้าอรหันตเจ้าทั้งหลาย ๓๐๐๐ คนมีมหาโมคคัลลบุตรคัสสเกราเจ้า
เป็นประธาน ตั้งคายนาชัมภณียถ้วน ๓ นาน ๘ เดือนจึงแล้วแด

ถึงปีเต่าไ้ ลำดนาจักรราชได้ ๒๓๔ ตัว ลำดนาพระร่วงได้ ๒๓๖ ปี มหา
มหินทเกราเจ้าไปลังกาที่ปะแด ถึงปีรวายด้แดงลำดนาจักรราชร่วงแล้วได้ ๓๘๘ ตัว ลำดนา

พระร่วงแล้วได้ ๔๐๐ ปี อรหันตเจ้าทั้งหลายได้ ๕๐๐ คนแบ่งอภิกขเวนิญ ในถ้ำอัน
มีในเมืองอันชนครนั้นแล

ถึงปีรวายไ้ลำดับจักรราชได้ ๔๙๐ ตัว ลำดับพระร่วงแล้วได้ ๕๐๐ ปี พระยา
มิตินทเกิดมาชำระลำดับพระพุทเจ้าหรือรุ่งเรืองงามแล

ถึงปีรวายดีลำดับจักรราชได้ ๕๙๙ ตัว ลำดับพระร่วงแล้วได้ ๖๐๐ ปี มหา
พุทธโคศาจารย์เจ้าไปสู่ถึงกาทิป แบ่งวิสุทธิมคค์แล้วแบ่งมทั้งมวณในนครภาดาหอ
แปดหลังภาดาแล ถึงปีเบิกยี่ลำดับพระร่วงแล้วได้ ๖๒๒ ตัวลำดับจักรราชได้ ๖๒๐ ตัว
พระยาตรังจุฑามราชคัตเสียแล้วตั้งมหาจักรราช ตัวหนึ่งในปักัดเหมาเป็นคนดำดบไป เมื่อ
หน้าแล ในปีนั้นลำดับพระร่วงแล้วได้ ๖๒๓ ปีแล

ถึงปีรวายชระามมหาจักรราชได้ ๔๔๔ ปี ลำดับพระร่วงแล้วได้ ๑๐๗๐ ปีแล
เมื่อนั้นยังมีเจ้าระดัดสองคนๆ หนึ่งชื่อพาส์เทวะระดี คนหนึ่งชื่อตุกกทันตระดีแล เจ้าระดัดทั้ง
สองเป็นประชาชนแก่คนทั้งหลายแล้ววังดังเวียงหริภุญชัยบุรีบันนแด

ถึงปีเบิกฉันทมหาจักรราชได้ ๕๕๐ ลำดับพระร่วงแล้วได้ ๑๐๗๒ ปีถึงเดือน
บุษยเพ็งเจ้าระดัดทั้งสองเป็นประชาชน อภิเสกนางจามเทวีหรือกินเมืองตะพนบันนแด

ถึงปีเบิกเล็ดมหาจักรราชได้ ๕๖๐ ตัว ลำดับพระร่วงแล้วได้ ๑๐๗๒ ปี พระยา
คัมพูระอนรุทธระมราชเกิดในเมืองอังวะ คัตเสียแล้ว ตั้งจุลจักรราชตัวหนึ่งในปักัดไค
เป็นคนดำดบไปเมื่อหน้าแล ลำดับพระร่วงแล้วได้ ๑๐๗๓ ปีรวายฉันทจุลจักรราชได้ ๒๓๙
ตัว ลำดับพระร่วงแล้วได้ ๑๔๕๐ ปีเดือนบุษยเพ็ง พระยาอาทิตยราชได้นามจุฑาภิเศก
เป็นพระยาภิเมืองหริภุญชัยบุรีในปีนั้นแล ดำดบทั่วพระยาตั้งแต่จามเทวีมาจนถึง พระยา
อาทิตยราชได้ ๓๓ คนแล พระยาทิตยราชคนเป็นพ่อแห่งพระยาอาทิตยราชเป็นประชาชน
ดังปราชดาทรามนเทียรที่ใหม่ แล้วบรมมณหรือพระยาอาทิตยราชเข้าหุ้ย แล้วพระยา
อาทิตยราชไปสู่ถ้วนชนถาน ในที่อันเสนาอำมาจบุยยะได้แบ่งในที่นั้น

ทนน กาค้วนรึกสาถานะทนนกับนมาผ่าหน้า พระยาอาทิตยราชทหนึ่งต้องที่สามที่
 บหิพระยาอาทิตยราชไปบริโภคยังวัดฉนวนทนนได้สักเทอ . พระยาอาทิตยราชจึง
 นาร่าเพิงว่าจักไปบริโภคยังวัดฉนวนทนนเมื่อใด กาค้วนกับนมาผ่ากถทหนึ่ง
 ต้องที่สามที่บหิไปบริโภคยังวัดฉนวนทนนได้ รอยว่าเหตุอันใดอันหนึ่งมีในถานะ
 ทนนดังดัยแล พระยาร่าเพิงดินนแลว ก็ถวดไปหือสัตว์รึกในทนน แลว พระยา
 อาทิตยราชขึ้นเคียนคนจิงหือคน ทงหลายคัก บ่วงค้องเอา กาค้วนรึกสาในทนนได้แลว ก็ปง
 อาษณาหือคากาค้วนนแลย อามาจไหยผู้หนึ่งอันเทวดาหากบันตนหัวใจ จิงไหวพระยา
 อาทิตยราชว่าข้าแต่มหาราชเป็นเจ้า ไปควนค่ากาค้วนเทอแลควนไว้หืออยู่ เหตุอันยัย
 อันดีในถานะทนนทนนเทอว่าอัน พระยาทิตยราชก็ฟังคำอามาจผู้นั้นห้ามแลว กับคำ
 หั้นแล

พระยานอนในคั่นนรวายตรีจกไถ่รุ่ง เทวดาอันยักสาธาตุพระพุทเจ้ามา
 บอกลงนิมิตรฝันแก่พระยาอาทิตยราช ว่ายังไคอยู่เหตุอันมีในถานะทนนดังอัน มหาราช
 จุงเอาเด็กนอยอันจิงเกิดมาได้ ๗ วันนั้นมาไว้กับค้วยกา ๗ วันแลวเอามาไว้จิมคน นาน
 ได้ ๗ บมหาราชจุงหือเด็กนอยถามกาคูเทอ มหาราชหากจกอยู่ยังเหตุอันมีในถานะที่
 นระแล พระยาอาทิตยราชคั่นว่าดังคั่นแลวกัษมนุมมายังเสนาอามาจทงหลายมาก
 แลวกัษบอกลงนิมิตรฝันอันเทวดามาบชกหือแก่คั่นนนแก่เสนาอามาจรูปะการ แลวกัษ
 มายังเด็กนอยอันจิงเกิดได้ ๗ วันมาแล้วเขาไปไว้จิมกาได้ ๗ วันแลวมาไว้จิมคนกะทำดั่ง
 อันตามดั่งเทวดาหากบชกแก่คั่นนนรูปะอันถวน ๗ ปี เมื่อเด็กนอยผู้นั้นและอยู่ภาด้าแลวคั่น
 อันเกิงบรวายชะง่า จดด้กรราชได้ ๒๒๙ คั้ว ดำสนาพระถ่วงแลวได้ ๑๔๔๐ ปี พระยา
 อาทิตยราชหือเด็กนอยถาม กาค้วนนได้ย่นเด็กนอยหากถามดั่งอัน กาค้วนนจิงกล่าว
 ว่าพระยาภาเมื่อกัษว่าพระพุทเจ้าเมื่อยังชรมานวนนั้นได้มาในทนน ดั้นหมากส้ม
 แลวทำนวยว่า เมื่อพระคถาคคณิพพานไปแลวคั่น ถานะทนนจกเป็นมหานครอันหนึ่ง

ขอเจ้าเมืองหริภุญชัยบ่มมะระแด่ ทศภาคคณิงหิณจกเป็นทตงผู้พันเจดีย์แห่ง ตภาคค
 รชคฤหะหม่อม ชาติคฤกอก ชาติคณวมือ ชาติคยอยยตภาคค เต็มบาตรหนึ่งจกมาตงหยู่ในท
 นภาพระยาอาทิตยราชวาทอน ปุริชาจหรือชามาหยู่เฝ้ารเกล้าเพื่อบหอดัดตัว และคนมาเดี่ย
 มตทินในถาณะทนต์

พระยาอาทิตยราชได้ยินคำอนนทกมโงะมช้นยนิค่มากนิก จึงกล่าววาผอน
 กาจ้งไปหาพระยาภาเผือกมาเทอะ กาคณนทกมไปสู่ป่าไม้หิณพาคต์ บชกแก่พระยา
 ภาเผือกว่า พระยาอาทิตยราชหรือชามาหามหาราชเจ้าเมอบคณวาอนกาห่มดองตัว
 คับไม้เดิมหนึ่งและข้างและตัว พระยาภาเผือกจับหยู่เห็นอไม้เดมนน และกาทั้งหลาย
 เปนบริวารบินมากอนหน้า ๕๐๐ ตัว ตามหลัง ๕๐๐ ตัว ข้างขวา ๕๐๐ ตัว ข้างซ้าย ๕๐๐ ตัว
 พายค้ำ ๕๐๐ ตัว พายบน ๕๐๐ ตัว บินมาสู่สำนักพระยาอาทิตยราชในเมืองหริภุญชัยบุรีแด

พระยาอาทิตยราชหรือพระยาภาเผือกจับเห็นอคังคำ กะทำดักการบชาพระยา
 ภาเผือกแล้วหรือเขานำโภชนอาหารแก่หมูกาอันเปนบริวารพร้อมชุดตัวแล้ว หรือเด็กนอย
 ญ่นถามพระยาภาเผือกกล่าวแก่พระยาอาทิตยราช ว่าข้าแต่มหาราชเปนเจ้า เมื่อ
 พระพุทธเจ้ายังชรมานวันนนั้นมานังถันหมากด้อมอในถัน แล้วท่านวายว่าดูราอาณนทกานะ
 ติณจกเป็นมทานครอนหนึ่งขอเจ้าเมืองหริภุญชัยบ่มมะระแด่ พระพุทธเจ้าเกิดมาและตนม
 ดุพันเจดีย์และหลัง และหิณทอนตภาคคณิงถันหมากด้อมอจกเป็นทตงผู้พันเจดีย์คำ
 แห่งตภาคคณิงมะระแด่ พระตภาคคณิงพพานแล้วชาติคฤหะหม่อม ชาติคฤกอก ชาติคณวมือ
 ชาติคยอยยตภาคคเต็มบาตรหนึ่ง จกจกมาตงหยู่ในถาณะทนต์ภาพระยาอาทิตยราชมะระแด่
 เมื่อใดพรานป่าผู้หรือทานหมากด้อมอแก่ตภาคค และเกิดมาเป็น พระยาใน เมืองหริภุญชัยบุรี
 ขอว่าพระยาอาทิตยราชคังอน ชาติตภาคคจึงจกออกมามีดัดคิหยู่ในถัน หรือเป็นท
 ให้อัดการบชาแก่คนและเทวดาทั้งหลาย มีพระยาอาทิตยราชเป็นประธานในกาตพาย
 หนามมะระแด่ ยามนคณชากมาอุปากพระพุทธเจ้าในถัน ชมพุนาคราชอันหยู่พ
 พายได้เมืองหริภุญชัยทนต์ออกมาอุปากพระพุทธเจ้าทนต์แด่ อรหันตและมหาอาณนท

และพระยาอโศกราช ชุมพูนคราชและคนข้าขอเอาเกล็ดชาตพระพุทเจ้าไว้ในที่นี้ พระ
 พุทเจ้าจึงเอามืออาชาวดุบอุ้ม^๕ ก็ไต่ยังเกล็ดชาตเส้นหนึ่งห้อยแก่ชุมพูนคราชและ
 อหันทเดมหาอาณนทและพระยาอโศกราชและพระยาอินท ชุมพูนคราชและคนข้า
 พร้อมกันเอาเกล็ดชาตพระพุทเจ้าได้ในบอกรไม้รวกแล้วได้ในโสร้งแก้วใหญ่ ๓ กำอันพระยา
 อินทเนรมิต^๕ ๒ แล้วเขาลงจุไว้ในถ้ำใต้ที่พระพุทเจ้านั่งต้นถ่มอนแด^๕ พระ
 พุทเจ้าทำนวยแล้วมอหันทและมหาอาณนท และพระยาอโศกราชเป็นบิوارก็มีอุ้งเมือง
 พารานต์^๕ แด หินก้อนอันพระพุทเจ้านั่งต้นหิมากถ่มอนนั้นก็จมลงไปแผ่นดินดังเก่าแล
 ชาญนตมากนักจึงได้ถาคัวเป็นหลาณแห่งชาหือหุญเฝ้ายังคล้ายังถาณะ^๕ นั้น เพือบหือถาคัว
 และคนทั้งหลายเลี่ยมตทินในที่นั้น^๕ แด

พระยาอาทิตยราชได้ยินยังถ้อยคำทั้งมวนแจ้งแล้ว ก็มีใจภิรมชมชื่นยินดี
 มากนัก ก็หือเด้นาอามาจทั้งหลายบริดยังผด้าทราชมนเทียรแห่งตนหนึ่ง^๕ แด
 หือกวาดเผยวแบ่งหือราบเพียงเรียงงาม แล้วเอาชายมาเรียรายผาย ยังเข้าคอกคอกไม้^๕
 อบนำหือมจวงจันทณคกคณรเกด^๕ นา ผั่งกด้วยอ้อยบักช่อน้อยทงไชย โคมไฟแวด
 ทัง ๔ ด้านแล้วหือประดับเวียงหือภณชัยบรีนครพายนอกพายในทั้งมวน ประเหียรตั้งเมื่อง
 ตาอดิงด้าสวรวรคณ^๕ แด หือชาวเมืองทั้งมวนประดับตนด้วยเครื่องประดับทั้งมวน มี
 มือถือเข้าคอกคอกไม้คณรของหือมมาพร้อมกันชุก^๕ คน พระยาอาทิตยราชก็ประดับตน
 ด้วยเครื่องราชอลังการ มีหือจุตรงคเณ^๕ ๔ จำพวกเป็นบิوار แล้วหือยดบิوار
 นั้นคู่เขายอมือดงกะหม่อมหม่อมมดการชุก^๕ คน นิมนตพระสังคเจ้าสุตรยังปริตตมกค
 หลายอัน อันเทวดาเพิงใจมีชัยจักกับปวคณดฐ^๕ ตรและมหาธมัยสุตรเป็นคณ แด
 พระยาอาทิตยราชและพระยาภาณเือกชอราชนาชาตพระพุทเจ้าหือออก ชาตพระพุทเจ้า
 ก็พาทั้งโสร้งแก้วออกมาพันแผ่นดิน แล้วดยองขึ้น^๕ ไป ดังหือใน อาภาดสูง ประมาณเช่นคณคต
 แดเบ่งยังดัพพนรังสีออกทวเมืองหือภณชัยนครทั้งมวน พระยาอาทิตยราชและกาณเือก
 ชาวเมืองทั้งมวน ได้เห็นก็มีใจภิรมชมบานหือเดียงด้าการ^๕ กะทำดักการบูชา

หือทานมากนัก พระยาอาทิตยราชก็หือเด่นมหรสพศุภครียคนครีตั้งได้พบชา ชาติ
พระพุทธรเจ้าตงหือเห็นอากาสนานได้ ๗ วันแล้วตงมาตงหือเห็นแผ่นดินตงเกา พระยา
อาทิตยราชหือคนทั้งหลายขุดเอาธาตุพระพุทธรเจ้า ไร้ธาตุพระพุทธรเจ้ายิงขุดก็ขุด
ไปได้แต่ พระยาอาทิตยราชก็กระทำดีการบูชาขอราชนาแล ชาติพระพุทธรเจ้าพา
ทั้งไร้ขุดออกมาพื้นดินชน ๓ สอก เบ่งดีพพณมีรังดี ๗ ประการทัวเมืองหริภุญชัยบุรี
ทั้งมวน เปนตังมือพระพุทธรเจ้ายิงขมานกระทำมกปาติหารียน พระยาอาทิตยราช
มีใจมสนนินดี ก็หือศุภครียคนครีตั้งได้พบชาธาตุพระพุทธรเจ้าตง ๗ วัน ๗ คิน แล้ว
หือทามายิงข้างคามาคึง ไร้คำลุดหนึ่งหนักสามพันคำตง ๓ สอก ประดับด้วยแก้ว ๗
จำพวกกอมไร้พระพุทธรเจ้ายิงพระยาอินทเอาตงมาหือฉนวนน พระยาหือข้างทั้งหลาย
กอยิงผ่าสาทตงหนึ่งมีเส้า ๕ อัน มีโงทง ๕ ด้าน ตง ๓๒ สอก เปนว่าได้ ๓ วา
แล้วด้วยคิน ละเอียดเงินคำและก้อนหนักพันห้าหนัก วิชาด้วยแก้ว ๗ จำพวกกอม
ไร้ธาตุอินน แล้วกระทำดีการบูชาหือทานมากนัก หือทานชาไว้ปฏิบัติกวาดแผ้ว
หือไม้ดีพื้นและน้ำด้วยหน้าแก่ธาตุเจ้า ๔ ครวแต่

พระยาภาณอื่อกก็ถือนพระยาอาทิตยราช หือตงหือรักถ้ำดีด ๕ ดีด ๗ แล้วก็อาดา
พระยาเมื่อดูป่าไม้หิมพานต์ อันเป้นที่หือแห่งคนฉนวนนแต่
ส่วนพระยาอาทิตยราชก็กระทำบุญ หือทานรักถ้ำดีด เมตตาวานาไปได้ ๆ ครอบ
อันมีอายุแห่งคนห็นแต่ คินว่าเมียนอายุจุติได้ไปแล้วบุญแห่งคนห็นแต่ พระยา
อาทิตยราชก็เป้นปกมก่อนแต่

ถึงปีกัตได้ จุลศักราชได้ ๕๐๐ ตัว ถ้านาพระถ่วงได้ ๑๖๙๓ ปี เดือนบุษย
เพ็งวันศุกร์ ไทยดับเร้า เจ้าดีพพาสติได้เป้นพระยาในเมืองหริภุญชัยบุรีนั้นแต่ ถึง
มีเคยจุลศักราชได้ ๕๔๕ ตัว ถ้านาพระถ่วงแล้วได้ ๑๗๒๖ ปี พระยาดีพพาสติ
ประกอบด้วยราชดีทามากนก็จิง ชักเชินปกดิน กับด้วย ชาวเมืองหริภุญชัย นครทั้งมวน
ต่างไร้คำตงหนึ่งตง ๔ สอกน้ำหนักคำห้าพัน ประจิตริจนาแล้วด้วยแก้ว ๗ จำพวก

กวมโธ่พระยาอาทิตยราช แล้วหอกอมนตกลาสาทหลังหนึ่งสูง ๕ วากอมนตกล
พระยาอาทิตยราช แล้วก็นิมิตนวยังพระสังคเจ้ามากระทำปิตคมังคุดะเดพุททากิเล็ก
อบรมยังพระราชาเจ้ามากนัก มักว่าพระยา^๕กัหอทานยังมหาอุปภิกรขารแด่มณภิกรขาร
แก่ชาวเจ้า มีพระราชาเจ้าเป็นประธานแล้วก็หูกะทำบุญ^๕หอกทานรักสาดีดีภาวนาไปใจๆ
คราบอายุแห่งคนแด

นับแต่พระยาดีพพาสติมาเถิงพระยายีมาได้ ๓๐ เช่นท้าวพระยา^๕กัหอทาน^๕ชาไว้
รักสา พ่อง^๕กัหอ^๕ยังมหาอุปภิกรขารเป็นทาน พ่อง^๕กัหอ^๕ทาน^๕ชาไว้เป็นเข้าตอก พ่อง^๕
กัหอ^๕ชา^๕มาเป็นทาน พระยาดี^๕บ^๕ค^๕น^๕น^๕ก^๕หอ^๕ทาน^๕ช^๕ุด^๕น^๕แด^๕อบ^๕ร^๕ม^๕ยัง^๕มหา^๕ชิน^๕ราช^๕เจ้า^๕มา^๕
นักแด

เถิงปีรวงได้ จุลศักราชได้ ๕๘๓ ตัว สำนานาพระร่วงได้ ๑๗๖๕ ปี พระยา
มังรายเกิดปีนั้นแด ชายได้ ๒๔ ปีได้เป็นพระยาแด เถิงปีรวงเมื่จุลศักราชได้ ๖๓๓ ตัว
สำนานาพระร่วงได้ ๑๘๑๕ ปี พระยามังราย^๕หอก^๕อาย^๕พ^๕ามา^๕ปอง^๕แก่^๕มา^๕แด เถิงปีกา^๕เร^๕
จุลศักราชได้ ๖๓๕ ปี สำนานาพระร่วงได้ ๑๘๑๗ ปี เดือน ๘ ออก ๔ ค่ำยามกยงงาย
พระยามังรายได้เมืองตะพูน ปันนั้นแด^๕หูก^๕เส^๕ด^๕ย^๕เม^๕ือง^๕ตะ^๕พ^๕ูน^๕ได้^๕ ๒ ปี เถิงปีค^๕บ^๕ได้^๕จุ^๕ล^๕ศ^๕ร^๕า^๕ช^๕
ได้ ๖๓๗ ตัว สำนานาพระร่วงได้ ๑๘๑๙ ปี พระยามังรายบังเกิดมีมหา^๕ต^๕ท^๕า^๕มา^๕
นักมักโคร^๕ด^๕้าง^๕ยัง^๕พระ^๕ราช^๕เจ้า^๕ ถ^๕ัก^๕เช^๕ิน^๕ป^๕าว^๕เด^๕ิน^๕ชา^๕ว^๕เม^๕ือง^๕ท^๕ง^๕ม^๕ว^๕น^๕แด^๕ห^๕อก^๕อ^๕ยัง^๕มหา^๕
ราช^๕เจ้า^๕สูง ๑๕ วากอมนตกลพระยาดีพพาสติแล้วได้ทองจักโกแต่ดินเถิงมา^๕เข้า^๕ ได้^๕
จ^๕ัง^๕โก^๕ค^๕ำ^๕ต^๕ง^๕ค^๕่าย^๕อด^๕เถิง^๕ก^๕าง^๕ เป็น^๕ถ^๕้วน^๕ ๓ แด

เถิงปีรวายได้ จุลศักราชได้ ๖๓๘ ตัว สำนานาพระร่วงได้ ๑๘๒๐ ปี พระยา
มังราย^๕ก^๕หอ^๕ยัง^๕มหา^๕ทา^๕น^๕เซ^๕ง^๕พระ^๕ราช^๕เจ้า^๕มา^๕นัก^๕ คือ^๕วา^๕ห^๕อก^๕ทา^๕น^๕ชา^๕ไว้^๕รัก^๕สา^๕พระ^๕ราช^๕เจ้า^๕
แด^๕ะ^๕อบ^๕ร^๕ม^๕ แด^๕ว^๕พระ^๕ยา^๕ก^๕ัด^๕ม^๕าย^๕ยัง^๕พระ^๕เก^๕ว^๕เจ้า^๕ ๓ ประการ^๕ก^๕ัด^๕แ^๕ว^๕ พระ^๕ยา^๕ม^๕ัง^๕ร^๕าย^๕ก^๕ั^๕น^๕
เ^๕ด^๕ย^๕เม^๕ือง^๕ตะ^๕พ^๕ูน^๕เม^๕ือ^๕ด^๕้าง^๕เร^๕ียง^๕ไ^๕หม^๕ห^๕ย^๕ปี^๕น^๕น^๕แด

ถึงปักตเหมว จุตจักรวาลได้ ๖๕๑ ตัว สำนัาพระดวงแก้วได้ ๑๖๓๓ ตัว พระยา
มั่งรายด้างวัดกาดูแถมปันให้ถึงปักตจักรวาลได้ ๖๖๒ ตัว สำนัาพระดวงแก้วได้
๑๘๕๕ ปี พระยามั่งรายม้ออายุได้ ๘๐ ปีตายปันนี้แด เจ้ามั่งเครื่องกันเมืองแทนในปี
นั้นแด

ถึงปักท้าว จักกรวาลได้ ๖๗๕ ตัว สำนัาพระดวงแก้วได้ ๑๘๘๗ ปี เจ้ามั่งเครื่อง
ตายปันนี้ เจ้าแสนพุกินเมืองแทนกัปันนี้แด

ถึงปักตเม็ด จุตจักรวาลได้ ๖๘๑ ตัว สำนัาพระดวงแก้วได้ ๑๙๖๓ ปี เจ้าแสนพ
ตายปันนี้ เจ้าคำพุกินเมืองแทนกัปันนี้แด

ถึงปักตชะว้า จุตจักรวาลได้ ๖๘๒ ตัว สำนัาพระดวงแก้วได้ ๑๙๗๕ ปี เจ้า
คำพุกตายปันนี้ เจ้าผายุกินเมืองแทนกัปันนี้แด

ถึงปักตยี่ จุตจักรวาลได้ ๗๑๓ ตัว สำนัาพระดวงแก้วได้ ๑๙๙๕ ปี เจ้าผาย
ตายปันนี้แด

ท้าวพระยาทั้งหลายตั้งแต่พระยามั่งรายมา ก็ยอมไปหือทานและอุปการะรักษายัง
มหาชินชาตุเจ้าชู้ตน สืบ ๆ กันมาถึงเจ้ากอนากินเมืองแทนกัปันนี้แด

ในเมื่อพระกอนาเจ้าได้เสวยเมืองเชียงใหม่ ได้เป็นเจ้าผาในตานนาแล้ว จึง
จักมาร่ำเพ็งว่าท้าวพระยาทั้งหลายสืบสืบกันมามีมากหลายเช่นนี้ ท้าวพระยาทั้งหลาย
ฝูงนั้นเพ็งกันมาทานนา น ต่าง ๆ ไว้กับพระชาตุชู้ตนแด มีตนกูจกหอยงมหาทานเยือง
ประการใดเด้าจา พระยาก็กมาร่ำเพ็งคิดต่อยังวรพุทธเจ้าและพระมหาชินชาตุเจ้า อัน
ถาปนาคังไฉยยังเมืองหริภุญชัยบุรีหุญไฉ่ ๆ หัดอนยังได้กินและมัวรโพลยังดูลไม้และใบไม้
อันฝาดลัมชรมหวาน กัดเป็นกัมอินหนักชักเข้าสูบบาย จึงจักกระทำสัจอธิธานไว้ว่า
เทวดาอินทพรหมเจ้าอันเป็นนครคฤคิรรักษายังสถานบ้านเมือง และเทพดาอินรักษาดำ
เขตนาหนึ่งดินชู้แห่งชู้ที่ ขอมาเป็นสักขีแก่ข้า ขอแนมนำเขาช้างมงคลแห่งข้าไปตาม

เขตแดนที่อื่นท้าวพระยาอันได้หยาดน้ำหมายทาน ให้หม่อมเวณเคนหือเป็นท้าวพระที่ริมและ
พระสังคเจ้า และมีต้นโคขจรเจ้ากษัตริย์อันได้ละสังขารแห่งชาตักอัน พระกือนาเจ้ากระทำ
สังขารนั้นแล้วจึงจักบอญวาทยังข้างมณฑลชื่อว่า พุไชยหนองแชน ยังบ้านหมื่นนั้น ข้าง
ตะวันออกก็กระหวัดแปรไปหนทิศทักษิณฝ่ายแม่ระมิงกว่าวันตก ไปถึงสับร่องจัวเจ้าเกี้ยวไป
ข้ามสับแม่ทาน้อย ไปแล้วแล่นเข้าน้อยฝ่ายแม่ทากำวันตกถึงหนองน้อยและสับห้วย
ปายปันแล้วไปกั้วบัตถอยตะคะ (ตะโกล) แล้วถึงยางเพียงแล้วไปคตยถ้ำ หยุตถอยเกิด
สอง แล้วคตยมนดงมาถึงคตยอหุ่ยฝ่ายใต้แล้วลงคำวาท แล้วไปคตยแดนขุนแม่ขุนกอง
แล้วลงไปถึงแม่ขุนยอด ลูกแม่ขุนยอด ไปม่อนมหากะจายฝ่ายเวียงทะมอฝ่ายวันตก
แล้วเกี้ยวกันมาทางแปวหลวง มาถึงบ้านนี้ ถึงกั้วขามบ้อมหินฝั่งถึงขุนแม่ระวะ แล้ว
ไปถึงแม่ด่านแล้วลงแม่ขอนแก่นมาถึงสับขอนแก่น แล้วกินผ้าเวียงกุ่มกามไปถึงบ้านหมื่นที่เก่า
พระยาภิรมย์ราชธานบอญข้างหาที่พระธาตุเจ้า เทวดาจึงนำเอาช้างไปตามดังกล่าวมานั้น
แต่ พระยาอดดหาที่หือช้างกินไม่ได้ พระยาจึงเข้าไปไหว้ลาพระสังคเจ้าขอที่หือช้างกิน
พระสังคเจ้าจึงพร้อมกันอนุवाद หือ พระยาว่า สมเด็จ มหาราชเพ็งใจ ที่ใด ก็ จึ่ง เอา เทอะ
พระยาจึงให้สังคเจ้าหมายเอาที่ ว่าตั้งแค้สับห้วยไค้เป็นแดนต้องแม่ระพอดข้ามแม่ทา
มาถึงดงสะเห้งด มาถึงคั่นคตยค่างห้วยบอกคอกมาขุนห้วยค่างมาห้วยส้มมาถึงวัด
หมื่นเบ้ง ขึ้นไปสับห้วยปายปันดังเก่า พระยาจึงปงหือหมอแก้วพแก้วนงอนรกด้าข้าง
กิน ๑ เช่นสายเบ็ดปาดะพาก เขาหุ่ยที่โตเท่าเอากินนั้น บ่เป็นหมื่นหมื่นนั้นแต่

นิทานพระกือนาขอเอาที่วัดหือช้างพุไชยหนองแชน อันเป็นข้างมณฑลแห่งตน
มีดินแดน ดังแดนไปพายหน้าคั่นวาทว่าเป็นที่พระมหาธาตุเจ้าแล้ว พระอริยสังคเจ้าว่า
บัดนี้แต่ พระกือนาก็คือเป็นบาปหนักจึงปงพระราชอาชญาหือแก่เสนาทั้ง ๔ ว่าหือได้
คิดได้ไค้ด้อยข้าพระมหาชินธาตุเจ้า แม่มีกั้วที่ทางใดกั้ว ก็หือได้ตั้งออกมาตามพระ
ราชอาชญาเราดงนั้นแท้ พระกือนาก็คือครอครพทุทธสาสนาพระพุทเจ้ากับหมดได้ เป็น
ที่หลุ่กั้วว่าราไปกับดงงามในวรพุทสาสนาแต่ คิดแต่ไปหน้า ในข้าแห่งพระมหา

ชินชาคนเจ้า ตามท้าวพระยาอินใดหอทานไว้แล้ว แต่ก่อนนั้นผู้ประการเทอะ แม่นท้าว
พระยาคนใดก็ดี จักมาอ้างแบ่งเมืองก็ดี จักใคร่หื้อหยุดทูลจำเริญใจหื้อดื่มด่ำแทน
ก็หื้อขับตามรัศมีคำพระสงฆ์เจ้าผู้ประการเทอะ คั้นดูท่านทั้งหลายยังบ่ฮ้อนขับตามคังฮอน
บ้านเมืองก็จักเกิดเป็นโจรเป็นมารหื้อวิวาทผิดเถียงกันไปมาบ่ขาด ร้อนแก่บ้านแก่
เมือง ชำกับฟังคำเจ้าตูกเต่ากับฟังคำพ่อคำแม่ พายในกับตั้งหยุดตามโอวาทคำสอนแห่ง
ครูบาอาจารย์ดีก่อนชะแด

อันหนึ่งพชเภาตากบตี ก็จักตั้งแห่งไปฮ้อนชะแด ท้าวพระยาคนใดก็ดี
ตั้งหยุดในทศราชรัศมีตามคำสอนพระสงฆ์เจ้าและท้าวพระยาอินตั้งไว้แต่ก่อน บ่ขับตาม
จารัตมนันท์เที่ยงจักจิบฉวยทั้งภวันและภวพายหน้า คั้นว่าค้ายจากอดีตภวันเป็นคณ
ก็จักไปสู่อบายภูมิทั้ง ๔ มั่นรกเป็นต้นเที่ยงแท้บ่สงสัยชะแด

เถิงปีกตใจ จตุตถราชได้ ๗๕๓ ตัว ดำดนาพระร่วงแล้วได้ ๑๙๓๓ ปี เจ้า
ภอนาคายบิณฑแด เจ้าเด่นเมืองมากินเมืองแทนกในบิณฑแด เถิงปีกตเมตจตุตถราช
ได้ ๗๕๓ ตัว ดำดนาพระร่วงแล้วได้ ๑๙๖๓ ปี เจ้าเด่นเมืองมาตายบิณฑแด

เถิงปีเต่าเล็ดจตุตถราชได้ ๗๐๕ ตัว ดำดนาพระร่วงแล้วได้ ๑๙๗๖ ปี เจ้า
เมืองดามประยาหอพระเมืองตลก กินเมืองแทนคณบิณฑแด เถิงปีคืบเบาเดือน ๘ ออก
๒ คำวันพุธ จันทกนิเรกต์ ๒๒ ตัวชื้ออุตรดาร ในมกรราศี พระมหาเมษังกรเจ้า
กับท้าวพระยาติโลกราชแรกก่อมหาธาตุเจ้าหงษ์ ถ้าดับวัน คืบไป เถิงปีรวายย
จตุตถราชได้ ๗๐๗ ตัว ดำดนาพระร่วงแล้วได้ ๑๙๙๐ ปี เดือนวิสาขออก ๓ คำวัน
อังคาร ไทยกตชะง้า นับได้ ๖ เดือนก็แล้วบรมนด้วยอาณภพแห่งพระยาอินทาทิราช
ช่วยค้ำชูฮ้อนแด

สุพนนเจตยหงษ์ คณมะลังกว้าง ๑๒ วาอก สูงแคใจชน ๒๓ วาอวในมี ๒๒ ชน
ฉัตร ๒ ใบ แก้วมดยดกหนึ่งใหญ่เท่าดอกบัวดวงราม น้าหนักมี ๒๓๐ หวันแด
แก้วมหานิตอินพระยาอินททอนนได้ยอดฉัตรแด แทนวงโคมขวงดอกไม้นะดำนมี

๓๕ ว่า แทนประทศปลัดบริษัทแต่ละด้านมี ๒๐ จา ประคตของ ๕ อัน ขึ้นใน ๓ ช้นนอก
มทง ๔ ด้านแ กอัสพนนเจดยหงน^๕เตียงหินแดง ๔ แฉ่น ๗ หิมณ ๓ พินชาวก้อน
เตียงดินตะริด ๔๖๒,๐๐๐ กอน เตียงปูน ๖๖๕,๐๐๐ น้าชักถวยคืบเตียง ๓๖๙๐๒ บาท
ช้อหนังสือเงิน ๘๖๒๒ เตียงพระหง ๔,๓๘๗,๐๐๐ น้า จ้างหือแถวการทงมวนน
เตียงเงิน ๔,๔๒๕,๓๐๒ บาทเพื่องแด

[illegible]

ต้นตะบองขาวฯจนถึงหน้าเปนมถม ๑๗ วา^๕สูง ๒ วา^๕ ^๕เตี้ยงคำ ๒๔๐,๕๐๐ เปน
 แผ่นได้ ๔๗๘ แผ่นสองร้อยห้าบาทหน้าไฮดก^๕ถันถัน ๒ กถม ๑๖ วา^๕สูง ๒ วา^๕คืบ ^๕เตี้ยงคำ
 ๗๖,๖๐๐ คำ เปนแผ่นได้ ๓๓๓ แผ่น ไฮดก^๕ถันถัน ๓ กถม ๑๒ วา^๕สูง ๒ วา^๕เตี้ยงคำ
 ๗๓,๗๐๐ คำเปนแผ่น ๒๖๒ แผ่น นัตรทวงวงปกแทนแก้ว กถม ๓ วา ๓ สอกปลายผ่ามือ
 ถ้าไปนัตรตรงสอกหนึ่ง ถ้าไปใหญ่ ๑๔ ถ้าไปน้อย ๑๔ นัตรทวงวงถึงคั่นกลางขวา
^๕เตี้ยงคำ ๑๕๓,๕๐๐ บาทเพองคำ

จักรดอแก้ว ๔๐ ดวงประดับกวางแตรดั่งงูเห่าพันคำ ๘ ดวงเล็กคำ ๕๐.๐๐๐ คำ

ด้วใญ่ ๒๒ ดงเกิงฉักรหลวง ด้ยงคำ ๖๓,๕๐๘ บาทคำ ปายมานเข้าดงเกิง
 ด้วฉักรอง ด้ยงคำ ๘,๗๐๓ ชักคำฉักร ๗ ไบดงเกิงปายมานเข้าด้ยงคำ ๘,๕๐๘ ชัก

ตั้งหิงคำของฉัตรรองแก้วบดัยและมหานิลอันพระยาอินทหือเป็นยศฉัตร พายบน
ฉัตร ตั้งคำ ๓,๘๕๓ หวนแด

พระคำคนไหญ่เห็นอแทนแก้วด้านไค้น น้าหนัก ห้าพันคำแด ด้านพระเงิน
พระนาคพระคำไคเห็นอแทนแก้วมีมากนักษบได้ เิงมีรวายยจุตถกราชได้ ๘๐๘ ตัว
ด้าณาพระถ่วงแล้วได้ ๓๘๘๐ ปี เดือนนิสาชออก ๓ คำ วันอังคารไทยกตชะงายาม
กลางวัน ตั้งพระมหาธาตุเจ้าหลังนี้ทั้งมวนคอบได้ ๖ เดือน ก็แล้วบรมนด้วย
อานภาวแห่งพระยาคนเป็นเจ้าแก่เทวดาทังหลายแด นายชมขึ้นพระกัถี ช่างตีคำได้
มหาธาตุเจ้าเจดีย์ทั้งมวนตั้งว่ามานี้ ค้อมได้ ๗ เดือนก็แล้วบรมนด้วยอานภาวแห่ง
พระยาอินทคนเป็นเจ้าแก่เทวดาทังหลายแท้แด ช่างตีทองตีเขวักดี นายด้านทั้ง ๔ และ
หมื่นชมด้านถึ มีแต่เช่นพระเมืองติโลกราชราชเจ้าแต่งไว้สืบ มาตราบ เิงภาด
บดินแด

เมื่อสุพนเจดีย์ถลงนแล้วบรมนตั้งอน พระยาติโลกราชราชกับทั้งมหา
เมษักรเถรเจ้าเป็นประธานแก้ตั้งมนพราหมณ์ เ็นอาอมาจราชมนตร์เส็ดถักคหปติสะควย
ทวยคำผ้าขาวชาวบ้านชาวเมืองทั้งหลาย กระทำสักการบูชายังมหาชินธาตุเจ้า คือว่า
สุตรยังปริตตมังคละและพุทธานิเสก ถลงยังสุพนเจดีย์คำถงนี้ หือเป็นมหรตพ
อันไหญ่ตั้ง ๗ วัน ๗ คืนเล่นชุนชู่เยือง เขากันกระทำบุญหือทานมากนักษคามดีทธา
มโนแห่งคนทั้งหลายนานาต่าง ๆ บางพ่องก็ตั้งพุทธรูปเป็นทาน พ่องก็หืออถปกริหาร
ปลุกมหาโพธิเป็นทาน บางพ่องก็แบ่งผาสาทและมนคณ้า ช่อน้อยทุ่งไชยโคมไฟเป็น
ทาน พ่องก็หือช่างม้าเป็นทานมากนักษควาถถึงเดือนนิสาชเพ่งจิงเมยนแด

พระยาติโลกราชราชมีปัตยีนคัมภักนักษาหือ ตั้งแบ่งยังระเบียบชั้นในดวง
กว้างเมื่อไคเห็นมี ๔๓ วาตอก ถวงยาวเมื่อวันคตวันออกมี ๗๐ วา แวดรอตทั้ง
๔ ด้าน หือมีประตูโขง ๓ แห่ง คือว่าหนบพพา ทักชิน อุดร แล้วหือก่อปากการ

ชนนอกดวงกว้างเมื่อได้มือเหนือ ๓๕๔ วา ดวงยาวเมื่อวันคกวันออก ๓๕๓ วา
 แวกที่รอดทั้ง ๔ ด้านมีประตูโขงทั้ง ๔ ด้าน คือ ว่าหนบพพ ทักขิน บัจฉิม อุต
 แลว्हือแบ่งวัดคิถาน ทิวาถาน ในด้านวันออกด้านใต้ด้านวันคกด้านเหนือ หือเป็นสงค
 อันจักหยูกด้ายพระมหาธาตุเจ้า กับมวนแฉ้วพระยาติโลกราชราชักหือด้ายยัง
 สงคอารามอันหนึ่งพายใต้เวียงตะพูน มีผาสำทังท่ามทางมีระเบียงแฉ้วรอดทั้ง ๔ ด้าน
 แฉ้วมวนกหือยังถ่มนบิกริหารทานทั้งหลายมากนัก แฉ้วก็กระทำภีเลกมหาเมษังกร
 คุรตณชนฮือว่า อุตตลัตยาริกรนมหาดวามเมษังกร เวณสงคอารามแฉ้วถ่มนบิกริหาร
 ทังมวนหือแก่อุตตลัตยาริกรนมหาดวามเมษังกร คุรตณ แฉ้วจึงจาเชิงมหาเมษังกรคุ
 ตณว่า สัพพันเจดีย์แฉ้วบริเวณชนในชนนอกแฉ้ววัดคิถานทิวาถานอันเป็นที่หือแห่งสงค
 ในด้านทั้ง ๔ ก็แฉ้วมวนชื้อนแด เจ้าจักหือเจ้าคนใดเป็นเจ้าอาวาสรักด้าพระชิน
 ชาติเจ้านั้นจ่า อุตตลัตยาริกรนมหาดวามเมษังกรเจ้าว่า คุรตณหาราชเจ้า จักหือ
 มหาธาวิบุรตณเป็นเจ้าอาวาสหือรักด้าพระมหาชินชาติเจ้าดังเก่าชะแด เจ้าอาวาสถัน
 ได้ชื้อว่าราชโมถ์ชื้อนแด คงแฉ้วมหาราชโมถ์ธาวิบุรตณมาตราบถึงกาลบัดนี้ พระยา
 ติโลกราชราชักหือยาคินาไฉ่นาแฉ้วปายางกับด้านทั้ง ๔ แฉ้วพระมหาชินชาติเจ้า หือ
 บินทมาตราบัจจัยแก่พระแฉ้วมและสงคัมพระชาติเจ้าเป็นประธาน มีห้าโกถิด์ด้าน
 เก้าแฉ้วเจดีย์หมิ่นดัพพันเการ้อยสี่สิบนา คือว่านาพระชาติด้านวันออกมิด์ด้านดัดแฉ้วหกหมิ่น
 ด้ามพันนา ด้านใต้มิด์ดัดแฉ้วหมิ่นเจดีย์พันด้อยห้าสิบนา ด้านวันคกมิด์โกถิด์ด้าน
 เก้าแฉ้วหกหมิ่นห้าพันนา ด้านเหนือมิด์โกถิด์แปดด้านเจดีย์พันด้อยหมิ่นห้าพันนา วิหาร
 หลวงมิด์สงค้านดัดแฉ้วหกหมิ่นเจดีย์พันด้อยห้าสิบนา ปัดกไครเก้ามิด์แปดด้านด้ามแฉ้ว
 ด้อยหมิ่นนา ปัดกไครใหม่มิด์สงค้านนา ปัดกด้านเหนือมิด์แปดด้านด้อยหมิ่นนา
 ดุครหมิ่นแปดแฉ้วด้ามหมิ่นนา นาชนพระมิด์แปดด้านนา ศิลาชนพระมิด์หกแฉ้วแปด
 หมิ่นห้าพันนา ศิทองมิด์ด้ามแฉ้วนา ศิเหล็กมิด์ด้อยแฉ้วเจดีย์หมิ่นดัพพันห้าร้อยนา นา
 พอนนิกคนมิด์แปดด้านด้อยแฉ้วด้อยหมิ่นนา นานามากด้อยมิด์ด้อยหมิ่นนา นาคิม

แปรแด่นา นลขอมแปรแด่นา หมากรแจกมัททกหมันหาพินนา บอกรเข้าพระมหา
 พินนา บ่าวบุญมิด้องแด่นด้ามหมันเกาพินนา พินชมด้านกิมมิดีแด่นด้อมหมันด้องพินนา
 บาตรคงมิดีแด่นา ลูกเมงมัททกแด่นเจ็ดหมันหาพินนา เหล่นย่นพานตักขมแปร
 แด่นา นามนเทวมัททกแด่นหาพินนา โคมค้ำมัททกแด่นแปรหมันนา นามมอยา
 ดงคมเจ็ดแด่นด้องหมันด้องพินนา ริกดาล้อมมัททกแด่นด้อมหมันนา บาตรคงมิด้ามแด่น
 ด้องหมันด้องพินนา บาตรคงแด่นเมื่องมามแปรแด่นแปรหมัน บาตรหมันเจียงมิด้อง
 แด่นหาพินนา บาตรคงแม่ในมแปรแด่นหาพินนา บาตรคงกุดด้อมหมันหาพินนา
 บาตรคงหมันราหุเจียงมแปรแด่นหาพินนา บาตรคงพระนาคมัททกแด่นหาพินนา
 เจดีย์เชียงยันมิด้องแด่นหาพินนา วิหารเชียงยันมิด้ามแด่นหาพินนา พระมหา
 กะจายมิด้ามหมันนา อุโบสถเห็นมแปรแด่นเกาพินนา พระอศถารด้อมมัททกแด่น
 หาพินนา ดูปันเจดีย์มิด้ามหมันด้ามพินด้ามร้อยนา พระนอนมิด้ามแด่นา ราม
 เชียงมมิด้องแด่นหาพินนา จักรพรรดิราชโมด้อมหนึ่ง โทกเปิดด้านแปรแด่นเกาพิน
 แปรพิน ด้วยหมิงมแปรร้อยแปรสิบแปดคันแด บิดด้วยสิบด้องบอกหุเพ็กด้วย
 นามมแปรหมันนา ความโนด้านมหาโพธิมิด้องแด่นหาพินนา เกรพทิมมา
 ด้านคันจันทนมหาพินด้ามพินนา เกรด้านคันพินมหาแด่นเจ็ดหมันนา เกรด้านกุด
 หลวงมิด้องด้านหาพินเกาพินหาพินนา เกรวันคกมิดีแด่นา เกรสิริสาธด้านเห็น
 มิดีแด่นา ด้วยข้อมมิด้องด้านแปรแด่นหาพินหาพินเจ็ดร้อยห้าสิบ คือว่ายัง
 เมืองพมแปรด้านหาพินเกาพินหาพินเจ็ดร้อยห้าสิบ ด้วยทาถมแปรแด่นหาพิน
 ด้วยบาตรนิมแปรแด่นด้ามหมัน ด้วยพมแปรแด่นหาพิน ด้วยปูนมแปรแด่น
 ด้วยนามนทาขอโนชาเทวมัททกแด่นเจ็ดหมันหาพิน ด้วยนามนเมืองขามมิด้องแด่นหา
 พิน คือว่าเปนนาคิด้องแด่นหาพิน เปนบ้านได้แปรแด่น ด้วยนามนด้อมคัม
 แปรหมันแปรพินนา ยางนามนข้างนาหิวเคยมแปรหมันนา ขวดยพมแปรหมัน
 ยางนามนเมืองคัมเจ็ดแด่นด้ามหมันหาพินเจ็ดร้อยห้าสิบเบย ด้วยนามนต่างเมืองม

ต้องด้านต้องแฉ่นเจ็ดหมื่นแปดพัน คือยังแชนเค้า มีเกวร้อยสี่สิบแปดเป็นค่าต้อง
 แฉ่นแปดพันเบย ยังแชนพรานความดพันด้อยเขาเป็นค่าแปดแฉ่นแปดหมื่นเบย ยัง
 เมืองเซ็งมีแปดแฉ่นเกาหมื่นเบย ยังเมืองแพแควนตมต้องร้อยยี่สิบต้อง ยังเทียม
 ด้วยนามหมื่นหมื่นห้า ทักนาด้วยค่นแฉ่นด้านห้าแฉ่นห้าแฉ่น

พระยาติโลกราชราชเจ้าได้ไ้ว นา แฉ่นยาง บินทบาทบัจฉัยแก่พระ แฉ่นชิมแฉ่น
 ดงค มีพระมหาชินชาติเป็นประธาน แฉ่นหยาดน้ำไ้วข้าพระข้าชิมแฉ่นข้าดงคแฉ่น
 ตกค้องกับพระมหาชินชาติเจ้าแฉ่นด้านพันครัว มีหมื่นชิมค่านแฉ่นนายด้านทั้ง ๔ นายชิน
 พระแฉ่นข้างค้เหล็ดค้ทองค้ค่า ชินพระมหาชาติเจ้าเป็นประธานเจ้า ไ้วข้าแฉ่นทั้งด้าม
 หือได้การพระมหาชาติเจ้าอื่น ท้าวพระยามหากัฏฐเดนาอามาจ ข้าท้าวบ่าว
 พระยาอนันท์ในกาตพายหน้า หย้าเขาข้าแฉ่นทั้งด้ามอื่นเราไวกับพระมหาชาติเจ้าไปไ้ว
 การบ้านการเมืองหือหย่มอทอดครัวแต่เป็นมหาบาปมากนักแฉ่น

เช่นพระยาติโลกราชราชเจ้า คำชินพระมหาชาติเจ้ามีด้ามด้านด้นแฉ่นเกาพัน
 ด้นด้นเข็ด คือว่าค่าเกาอื่นเล็กด้นนหมแปดด้านต้องแฉ่นด้นหมื่นเจ็ดพันต้องร้อยแปดสิบด้าม
 คำ แฉ่นค่าใหม่มีด้านแปดแฉ่นหกหมื่นแปดพันแปดร้อยยี่สิบต้องแฉ่น คือราชทานพระ
 เมืองตกลำมีเกาแฉ่นห้าหมื่นห้าพันห้าร้อยแปดสิบเข็ดค่า มหาเทวมมีแปดแฉ่นห้าหมื่น
 ห้าพันแปดร้อยค่า แม่ท้าวหอมกมมีแปดหมื่นเจ็ดร้อยเจ็ดสิบด้ามค่า แม่เจียงอายเจียง
 บอกรมะด้ามมีพันการร้อยด้ามทชกค่า ท้าวเซียงงามมีพันด้อยด้ามบาท คำกุดเซียงใหม่
 แฉ่นห้าพันด้ามร้อยแปดบาท คำกุดเมืองน่านมีหมื่นห้าพันเจ็ดร้อยแปดบาท คำพระยา
 แมนด้องพันด้ามร้อย คำเผ่านางจามเทวมเจ็ดหมื่นหกพันเจ็ดร้อยแปดบาทค่า ชิน
 จันทน์ ชินแฉ่น ชินหัว ชินหมาก นางจามเทวมมีแปดหมื่นแปดพันด้อย รูปคำข้างห้าร้อย
 เจ็ดบาท พระมหาเมธังกรเจ้า นักบุญ รวมเจ็ดหมื่นห้าพันห้าร้อย พระด้องแฉ่น
 ด้ามสิบ นักบุญชาวเมืองมีขุนพันเป็นค่นมีต้องแฉ่นห้าหมื่นเจ็ดพันร้อยแปดสิบ คำของ
 แปดด้านห้าแฉ่นเกาพันการร้อยหกบาทเพียง คำ คำของแปดหมื่นด้นพันการร้อยหกสิบต้อง

แด พระยาธิโลกราชอายุ ๘๐ ปีสุรคต มีลูกชายหนึ่งหญิงหนึ่ง ลูกชายชื่อว่าท้าวได้
บุญเรือง ลูกหญิงชื่อว่าแม่ท้าวไธสถานเถ ท้าวไธบุญเรืองขไดกินเมืองเชียงใหม่เท่าใดกิน
เมืองเชียงายอายุได้ ๕๐ สุรคต มีลูกชายหนึ่งชื่อท้าวยอชเมืองแด พระยอชเมือง
ลูกท้าวไธบุญเรือง เกิดปีรวายไ้ถึงปีเมืองเมืงชอายุได้ ๓๒ ปี จดศักราชได้ ๘๔๘ คว
ดารัตนาได้ ๒๐๓๘ ได้เสวยเมืองเชียงใหม่แทนปู่ตนชื่อธิโลกราชราช ทยู่เมืองเชียงใหม่
ได้ ๕ ปีไปหยู่เมืองน้อย (นาย) ได้ ๓๓ ปีอายุได้ ๕๐ ปีสุรคต มีลูกชายหนึ่งชื่อรตน
ราชบุตรเช่นพระเมืองยอช คาชนพระมหาธาตุเจ้าต้องแด้นแปดหมื่นด้ามพันสามร้อย
ต้องบาท คือราชทานพระเมืองยอชด้ามหมื่นสี่พันแปดร้อยชาวด้าม มหาเทวมี่แปดพัน
ด้ามร้อยหกสิบ อโนชาเทวมี่เจ็ดหมื่นแปดพันด้ามร้อยชาวด้ามคำ รัตนราชบุตรแปดพัน
สี่ร้อยด้ามสิบแปดคำ นักบุญชาวเมืองชาวบุญหกหมื่นหกพันเจ็ดร้อยเจ็ดสิบคำ ของ
แปดหมื่นต้องพันแปดร้อยเก้าสิบแปดคำแด

พระเมืองแก้วลูกพระเมืองยอชเกิดปีเตาดี ถึงปีดับเหมา ดารัตนาได้ต้องพัน
ด้ามสิบเก้าปีเดือนภัทรเพ็งวันอาทิตย์ไทยเบ็ญย ได้เสวยเมืองเชียงใหม่ มีลูกชายหนึ่ง
ชื่อว่าพระเมืองชัย ถึงปีเตาดีจดศักราชได้ ๘๖๔ คว ดารัตนาได้ ๒๐๔๖ ถึงเดือน ๔
แรม ๒ คาวันพริหัดบต พระเมืองแก้วหอด้างด้าเวียงทองแดเมืองเชียงแด้น มาเวด
พระมหาธาตุเจ้าตระพน มี ๕๘๕ เหลี่ยมและเหลี่ยมเป็นคำ ๑๔ วาจ รวมคำทั้งมวนได้
๘๗๗๕ วาจ มะดังตงด้าเวียงทองด้านหนามี่ ๘๔๐๓ ดอก ด้าทองมี ๑๔๘ เหลี่ยม มะดัง
ตงด้าเวียงด้านไคมี ๔๐ วาดอก ด้าเวียงทองมี ๔๖ เหลี่ยม มะดังตงด้าเวียงทองด้าน
วันตกมี ๑๔ วาคับ ด้าเวียงทองมี ๑๔๓ เหลี่ยม มะดังตงด้าเวียงด้านเหนือมี ๑๕ วาอก
ด้าเวียงทองมี ๘๘๘ เหลี่ยมแลมีผาด้าทอง ๔ หดังตงดีแจงและหดัง ๓๐๐ ประตู ทอง
ในน้ำหนัก ๒๐๐๐ เปนคำ ๘๐๐ เงิน ปะทับทองมัวบานแจงเหนือมาถึงประตูทองด้าน
วันออกมี ๓๘ ใบ แจงวันออกมาถึงประตูทองด้านไคมี ๓๘ ใบ แจงไคมาถึงด้าน

วันตกมี ๑๘ ใบ และแจ้งวันตกมาถึงประตูของบ้านเหนือมี ๑๘ ใบ รวมทั้งหมดมี ๗๖ ใบ และตั้งเตาเป็นค่า ๗๒ รวมค่าทั้งหมดมี ๕๗๐ วาแด่ ประตูของชั้นนอกมีทั้ง ๔ ด้าน และประตูเป็นค่า ๗๐๐ เงินแด่

พระเมืองแก้วหอล่างวิหารสวนดอกไม้ พระสิงห์เจดีย์หอดวง ตักรัณมี มุขพาราม มหาธาตุตะพูน ในปีที่เวียนนแดพระเมืองแก้วปงอาชญาหอแก้วร้อยค่าแรกตัดวิหาร หอดวงตะพูน ในปีกาเร้าถึงปีกาบเถิด จุลศักราชได้ ๘๘๖ คั้ว ถ้าสนาพระถ่วงได้ ๒๐๗๘ พระวัดสำ เดือน ๘ ออก ๘ ค่ายามกของงาย พระเมืองแก้วหอปกวิหารหอดวง มหาธาตุตะพูน หื้อเจ้าแสนสร้อยกนิระคอน มารังการทั้งหมด วันอันปกนหนหื้อเจ้าเมือง ดำดำนยมาบกแด่ วิหารตะพูนดองกว้าง ๓๐ วา ๓ คอก ยาว ๒๔ วา ๓ คอก เต้ามี ๔๐ เหลี่ยมแด่ ชะหงดำนดำนห้าแสนดำนสิบดำนกัอนแด่ พันนารวมทั้งหมดเพียงชะหง ดำนดำนห้าแสนดำนพันต้องร้อยสี่สิบห้า เป็นค่า ๘๗๕,๘๖๒ เงินแด่ ทองกบวิหารหอดวง ทั้งหมดมี ๓๘๐ แผ่นและแผ่นมี ๓๗๐๐ หน้า รวมทั้งหมดมี ๒๘๖,๘๐๕ บาทหน้า เป็นค่ามี ๗๐๐๒ เลี้ยวเงินแด่ ทองดองบทั้งหมดมี ๒๗๓ เหลี่ยม และเหลี่ยมพันหน้า รวมทั้งหมดมี ๒๗๘,๒๗๐ หน้า เป็นค่ามี ๗,๓๐๓ บาทเงินแด่ ชั่งค่าน้ำบาเกล็ดทองกบวิหารหอดวงและ แผ่น ๕๐ หน้า ดองบและเหลี่ยม ๓๒ หน้า เกล็ดทองกบดองบเพียงค่าแก่ ๕,๖๖๒ เลี้ยวค่า เป็นค่า ๓๔,๖๕๐ เงินและเพียงน้าพะทา ๒๒,๒๘๓ เป็นค่า ๒,๘๐๓ บาทเงินแด่ เลี้ยวทั้งหมด ๕๘๓,๔๒๐ หน้า เป็นค่า ๘๔,๗๘๒ เลี้ยวเงินแด่ รวมทั้งค่าค่าน้ำน้าพะทา เลี้ยว ๕,๘๔๒ เงินแด่

ตั้งมุขวันตก ทองกบมี ๒๖ แผ่น มุขกตางวันตกมี ๒๘ แผ่น หดังหอดวงมี ๔๐ แผ่น มุขกตางวันออก ๒๘ แผ่น ตั้งมุขวันออกมี ๒๖ แผ่นแด่ ตั้งมุขวันตกดองบ มี ๓๓๘ เหลี่ยม มุขกตางวันตกมี ๔๐ เหลี่ยม หดังหอดวงมี ๓๓๓ เหลี่ยม มุขกตางวันออก มี ๓๘ เหลี่ยมแด่

แผ่นหินอันเดือนพนวิหารหอดวงมี ๓,๗๘๘ กัอน และกัอน ๒ เลี้ยวเงิน รวม ค่าหินทั้งหมดมี ๘๓,๐๓๕ บาทเพียงเงิน ตั้งมุขวันออกมีหิน ๒๘๐ กัอน มุขกตางวัน

ออกมี ๓๓๓ ก่อน ห้างหลวงมี ๘๘๖ ก่อน มุขกตางวันคมี ๓๔๓ ก่อน ด้รมขวันค
 มี ๓๒๐ ก่อนแด ด้งวิหารหลวงทั้งมวนด้ยง ๔๖๐,๐๐๐ เงิน และค่านเข้าการชู้
 ษมี ๓๐,๘๐๐ แด คือว่าวิหารหลวงด้านเหนือ ๓,๒๒๒ ค่า วิหารพระเมืองลกเจ้า
 ด้านวันค ๓,๒๒๒ ค่า วิหารหลวง ๘๒,๓๒๒ ค่า โง้งหลวงด้านเหนือ ๘๒๒ ค่า โง้ง
 หลวงด้านใต้ ๘๒๒ ค่า โง้งหลวงด้านเหนือ ๗๓๐ ค่า บริเวน ๔ ด้านกับมณฑกแจ้งทั้ง
 ๔ ด้ยง ๔,๒๒๒ ค่า ปราสาทวิหารหลวงด้ยง ๘,๒๐๒ ค่า บัดกมี ๒ ห้าง ๆ ด้มี
 ๒ ห้าง ท้าวหอมก ท้าวโอบกา ด้งไว้ ๒๒๐๐,๐๐๐ นาแด ท้าวอโนชาเทวี แม่
 พระเมืองแก้วด้งบุดกเหนือด้ยง ๓๓,๐๐๐ เงิน ด้งขมกับผ้าห้อย ๓๖,๐๐๐ เงินไว้นา
 ๘,๓๐๐,๐๐๐ นา ไว้ข้ากับและห้าง ๔ ครว้แด หากมีในจารัดแด

เิงป้รวายไ้ จุลักรราชได้ ๘๗๘ ตัว ด้ดนาได้ ๒๐๖๐ ปี เดือนยออก ๔ ค่า
 วันพร ไทยรวงได้ยามคตาดด้ว ๒๐ นา ๓,๔,๗, หยุประจิตรง หยุตฤย ๕ หยุด้งหี ถคณา
 หยุกรกต ๓ หยุเมด ๒ หยุมังกว เรกด้ศวถวณ ๒๓ พระเมืองแก้วเจ้าห้อยพันหยาหน้อย
 (บัณณาน้อย ?) มาวังก่อเวียงหริภุญชัยบุรี ห้อยเงินซื้อชื้อนด้ยง ๒๓,๘๖๒ ด้ยง
 เงิน คือว่าซื้อหินแดน ๒,๘๒๓ ด้ยงเงิน ซื้อดินตะริด ๘,๓๒๒ เงิน ขายจาย (?)
 ๘,๓๐๘ ด้ยงเงิน ซื้อนาอ้อย ๘๐๐ เงิน เวียงตะพูนอันด้งใหม่หน้อย ถวงกลมมี
 ๓,๕๘๖ วาอก เมกเวียงมี ๓,๗๔๓ เมก ถวงกว้าง ๒๕๐ วา ถวงยาวมี ๒๕๐ วา
 ด้ยงหินแดน ๕๖,๗๘๐ ก่อน ด้ยงดินตะริด ๖๓๘๕,๐๐๐ ก่อน แด้ประคชัวเิงท่าข้าม
 มี ๓๘๒ วา แด้ประคท่าข้ามเิงประค ๒๕๐ วา ปาย ๓ ด้อกแด แด้ประค ๒๕๐
 ประคมหาวัน ๒,๔๘๐ วา แด้ประคมหาวันเิงประคข้างด้หัวเวียง ๓๔๕ วา แด้
 ประคหัวเวียงเิงประคท่าทาง ๓๗๕ วา แด้ประคท่าทางเิงประคเรียงเรข ๓๘๐ วา
 แด้ประคเรียงเรขเิงหัวขัว ๓๖๒ วา ปายด้อกแด ไว้นากับประคและ ๕๐๐,๐๐๐ นา
 ไว้คนรักด้และประคและครว้แด

ถึงปีรวงได้ จุลศักราชได้ ๙๙๓ ตัว ดำสนาได้ ๒๐๖๕ ปี เดือน ๕ แรม ๖ ค่ำ
วันพุธที่สิบสี่ ไทยกตัญญู พระเมืองแก้วหนีไปเอาปราสาทราชฯ ยิงบ้านหมามังคณา
ไว้ในท่าทางตะพุด แล้วตั้งพระคันทนหนึ่งหนัก ๙๒,๙๐๘ บาทค่าไว้ในปราสาท แล้ว
ไ้เงิน ๓๐,๐๐๐ หนึ่ง ไ้เงิน ๘,๒๐๐,๐๐๐ นา หื้อเป็นจ้งหัน ไ้โคมค่านัก ๒,๐๐๐ ไ้
นาหื้อเป็นน้ำมัน ๔๐๐,๐๐๐ นา ไ้ซักกับวิหารหลวงและพระค่า ๑๕ ครว้แด รั้มาด้น
ทองในวิหารหลวงไ้เงิน ๓๐,๐๐๐ หนึ่ง หื้อเป็นจ้งหัน แกะรั้มกลักเมื่อเช้าวันแด
เช่นพระเมืองแก้วรัตนราชาคัชนพระมหาธาตุเจ้ามี ๘,๘๘๘,๕๐๖ บาทเพื่อง คือว่า
ราชทานพระเมืองแก้วเจ้า ๓๖๒,๘๗๓ ค่ำ นักบุญชาวเมืองมี ๘๘๕,๘๘๓ ค่ำแด

พระ เมือง อ้าย ดูก พระ เมือง แก้ว เกิดปีเมิงได้ถึงปีดับเร้าอายุได้ ๒๙ ปี
จุลศักราชได้ ๙๙๗ ตัว ดำสนาได้ ๒๐๖๙ ปี ได้โดยเมืองเชียงใหม่ปางหัวที่ มีดุก
ต้องชายผู้ซื้อท้าวชายค่า ผู้ของซื้อเจ้าจอมเมืองแด พระเมืองทั้งต้องแม่ดุกพร้อม
กันนำค่ามาได้พระธาตุเจ้า ๕๐,๐๐๐ ค่ำ แล้วตั้งวิหารพระมหาธาตุไ้ได้ยง ๑๕,๕๐๐ เงิน
ตั้งวิหารพระเชียงไ้ยง ๓,๐๐๐ เงิน วิหารรั้มดัจจ ๑,๐๐๐ เงิน ตั้งวิหารวัดไชยชนะ
๒,๐๐๐ เงิน วิหารสวนตึงห์ ๑,๐๐๐ เงิน วิหารวัดหางเกาะ ๓,๐๐๐ เงิน วิหารพระย่น
๔,๐๐๐ เงิน ตั้งขั้วตะพุน ๓๐,๐๐๐ เงิน

มีกามชะว้า จุลศักราชได้ ๙๙๖ ตัวเดือน ๖ ออก ๕ ค่ำปักษ์ขั้วตะพุน ๑๓ ค่ำแล้ว
วันเดือน ๖ เพ็งนั้น นักบุญชาวอ้ายข้างพุกาไ้ไ้แด ขั้วตะพุนชาวหูกห้องและห้องกว้าง
๒ วาอก ยาวทั้งมวนมี ๘๐ วา ๓ ดอก มีเต้า ๕๕ เถลัม และพระมหาราชโมตั้นาคเสนเป็น
กัมนาริธานชาวเมืองทั้งมวน มีพระเมืองอ้ายเป็นอุปถัมภกแด พระเมืองอ้ายเสวยเมืองปี
ดับเร้าเดือน ๕ เพ็งวันศุกร์ มาถึงปีเบิกได้เดือน ๕ เพ็งวันจันทร์ ไทยกามตัน ถึงเมืองเอาพระ
เมืองอ้ายไปไ้เมืองน้อยแด เช่นพระเมืองอ้าย คัชนพระธาตุเจ้ามี ๓๘๖,๕๔๒ ค่ำ เป็น
ราชทาน ๘๗,๘๐๒ ค่ำ นักบุญชาวเมือง ๘๘,๐๔๐ ค่ำแด ชายค่าดุกพระเมืองอ้ายเกิดปี

คืบได้ถึงบึงเปิดเส็ดอายุได้ชาวสืบ จตุลักราชได้ ๘๐๐ คืบ ลำดนาได้ ๒๐๘๒ ปี เดือน ๕
เพ็งได้เลยเมืองเชียงใหม่

ปักได้ เจริญมาเด็ก ปักได้เจ้าแพง หาบร้อยเงิน บิ่ค้ายเจริญมาท้อ
กางแดง

พระยาชายคำท้อเมืองได้ ๖ ปี มีลูกหยิงกัหลาย มีลูกชายก็มาก ถึงบิ่กาเหมา
เดือน ๓๐ แรมค่ำ ๓ วันอาทิตย์ไทยรวายยี่ ชาวดาบเรื่องหอดันชีวิตในคูน้อยท่งมวน
แดง เช่นท้าวชายคำท้อเมือง คำชนพระมหาธาตุเจ้ามี ๓๐,๕๘๐ คำ คือว่าราชทาน
มี ๔,๓๔๒ คำ นักบุญชาวเมืองมี ๒๔,๒๔๒ คำ ถึงบิ่กาเหมาเดือน ๓๐ ออก ๕ คำวัน
อาทิตย์ไทยรวายยี่อามาจท่งหลายไปเอาพระเมืองอ้ายมาเปนพระยาเจ้าแดง

ถึงบิ่คืบได้เดือน ๗ แรม ๖ คำวันศุกร์ ไทยกบายได้บิ่หนึ่งปาย ๓๐ เดือนขึ้น
บิ่ใหม่ แด่นครววยหือคำพระเมืองอ้ายเสียดในจันไปลงขนาน (ด่องจันจัน?) หนบ่า
แดงมาถึงหัวขัวหลวงนั้นแดง ในปีเดียวกันถึงเดือน ๘ แด่นหมี่คืบเอาเมืองตะพุนและ
เมืองเชียงใหม่ ในปีเดียวกันถึงเดือน ๘ ถึงเมืองพร้อมกันข้าแด่นครววยเสียดแดง ในปี
เดียวกันเดือน ๓๐ พระยาไคมาตะพุนหัวที่ พระยาไคหันเสียดเมืองแล้ว ในเดือนเดียวกัน
นั้นเจริญเมืองนายมาเด็กที่ตุน ในปีเดียวกันเดือน ๕ แรมพระยาไคมาเด็กที่ตุนได้เมือง
ตะพุนเฒ่าเมืองเสียด แล้วหันเมือถึงกำแพงเพ็กถวดตายออกสู่กรเสียดหันแดง เช่นพระ
เมืองอ้ายปางตุน คำชนพระมหาธาตุเจ้ามี ๕๒,๕๕๒ คำ คือว่าราชทาน ๓,๐๓๓ นัก
บุญชาวเมืองมี ๔๒,๒๘๓ คำแดง

ถึงบิ่รวายชะง้าเดือน ๓๐ ปถมสาธแรม ๘ คำ วันอาทิตย์ ไทยเบ็กียยามเที่ยง
วันแล้วชาวนา พระยาด่านช้างชื่อว่าโพธิสารนังแทนแก้วด้วยเมืองเชียงใหม่หุ่เดือน
หนึ่งแล้วหืออุปโยดตุกคนด้วยเมืองเชียงใหม่แทนคน แล้วกัหันเมือด่านช้าง ดังเก่า
วันนั้นพระยาอุปโยดทั้งด่องพ้อตุกพร้อมกันมีคำ ๘๘,๒๒๘ คำชนพระมหาธาตุเจ้า แล้ว
ไ้เงิน ๖๐,๐๐๐ หือเปนข้าพระมหาธาตุเจ้าแดง

ในปีรวายชระง้านั้นเดือน ๕ ออก ๓ ค่ำ ราชโมถัมหาพรหม และมหาสังคราชา
รัตน กุเลี่ยนอุตมอาราม พร้อมกันชักชวนนักบุญทั้งหลายจ้างจำเวียงเหล็กพระมหา
ธาตุ ๕ ด้านเคียงจำเหล็ก ๗๐๗ เหน้ และเหน้ชาวสองเงิน รวมค่าทั้งหม่น ๘๕,๕๒
เงินแด่ ค่ายเหล็กทั้งหม่น ๗ เหน้ มีค่า ๘๐ เงิน รวมทั้งหม่น ๗๐๐ เงินแด่ ฉัตร
น้อยไต้ปลายคอกบัวทองมี ๘๕ ใบมีค่าเดียวเงิน รวมค่าทั้งหม่น ๓๕๐ เงิน จำเวียง
เหล็กและค่ายเหล็กฉัตรน้อยปลายคอกบัวทั้งหม่น รวมค่ามี ๓๘,๑๖๐ เงินแด่

เถิงปีเม้งเม็ตเดือน ๓ ออก ๓๓ ค่ำวันอาทิตย์ไทยรวายจำเวียงเหล็กทั้งหม่นจึง
แล้วบวระหม่นแด่ มะดังคังจำเวียงด้านหน้ามี ๓๘ วาคับ ที่คังหอยยอ ๕ วาดอก ที่
คังจำเวียงเหล็ก ๓๕ วา ๓ ดอก จำเวียงเหล็กมี ๓๗๖ เหน้ มะดังคังเวียงเหล็กด้าน
ใต้ ๓๘ วาดอก จำเวียงเหล็กมี ๓๘๒ เหน้ มะดังคังจำเวียงเหล็กด้านวันตก ๓๘ วา
จำเวียง ๓๘๗ เหน้ มะดังคังจำเวียงเหล็กด้านเหนือ ๓๘ วาจำเวียงเหล็ก ๓๘๗ เหน้แด่
เถิงปีเม้งเม็ตพระยาอุปโยวคนถูกเมื่อด้านข้างดังสการพระยาต้านข้างตนพ่อเถาแด่

เถิงปีเบ็กถันเดือน ๔ แรม แฉ่นคังคุม กับพระยาดอน เวียงเชียงใหม่
รบกัน แฉ่นคังคุมบ่อแพพระยาดอน ถวดหน้เมื่อหุยะคองแด่ ในปีเดียวนั้นเถิง
เดือน ๕ พระยาน่าน พระยาแพรวมเวียงใหม่แด่

เถิงปีกัตเัวเดือน ๘ แฉ่นด้านประคหอบเป็นเจ้าพดไปยบชาวตะคองยังปลายนาทรา
บ่แพชาวตะคองถวดเดียช้ายเชียงรายขวาเชียงรายหน้แด่

เถิงปีกัตเ็ดเดือน ๓ แรม พระยาส พระยาเวียงต้านข้างพร้อมกันมา ยบ
เชียงใหม่ หุยะวดีภูมิเขาพร้อมกันยบเชียงใหม่บ่แพชาวเชียงใหม่ ถวดพากันหน้
เมืองทางถนอยเชียงยวนนนั้นแด่ เช่นพระยาอุปโยวราช คำชนพระธาตุเจ้ามีฉ่นหกหม่น
แปดพันเก้ารอยเก่าสิบสามคำ คอราชทาน ๑๒๒๘ คำกับบวชาวเมืองมี ๘๕,๖๗๒ คำแด่

นางมหาเทวแม่พระจอมเมืองทอเมืองเชียงใหม่ปีเบ็กลันกักร้า กตเส็ด คำขึ้น
พระมหาธาตุเจ้ามี ๒๓,๑๖๒ คำ คือเป็นราชทานพระเทวเจ้า ๕,๓๑๐ คำ คำนักบุญ
ชาวเมืองมี ๑๗,๘๕๒ คำ

ถึงบิรวงได้ จุฬจักราชได้ ๙๓๓ ตัว สำนานได้ ๒๐๘๕ ปี เดือน ๘ แรม ๕ คำ
วันเสาร์พระยาแม่กุ (เมกุติ ?) ได้ด้วยเมืองเชียงใหม่ พ้าเมืองนายมารบแพแล้ว
เอาพระยาตอเมืองไผ่เมืองนาย

ถึงบิดับเหมาเดือน ๔ แรม พระยาแม่กุไปเมืองตะกอนดำปาง เดือน ๘ แรม
มารอดตะพุดตอเมืองเชียงใหม่แด

ถึงบิรวายดีเดือน ๔ เพ็ง ราชาพระยาแม่กุ ทอได้ด้วยถุนถัน ๒ แด ถึงบิ
เมิงได้เดือน ๘ ออก ๘ คำวันอังคาร ไทยกาเมา พระยามังทาดูกแต่หงดามาเอาฟ้า
เมืองนายได้แล้วเอาพระยาฝางตามถันได้แล้วมารอดเมืองเชียงใหม่ เอาเมืองเชียงใหม่
ได้เดือน ๘ เพ็งเมิงวันอังคารไทยกตสันยามกของงายในปีเบ็กละงันนแด เดือน ๘
แรมคำ ๓ พ้ามังทามาให้อัพระมหาธาตุเจ้าตะพุนมาวันเดียววัน เดือน ๘ แรม ๔ คำ
พระยาแม่กุได้ด้วยเมืองเชียงใหม่ที่ถุนถัน ๒ แด เดือน ๘ แรม ๖ คำพ้ามังทาทราก
เมืองเชียงใหม่เมือหงดาทางเหนือ

ในปีเบ็กละงันนเดือน ๕ ออก ๘ คำ พระยาแม่กุ พ้าอังวะพระยาตะ
พระยาจักรเยี่ยม สิมพโต สิมถัมช่าย พร้อกันไปเชียงแค้นแล้วไปเชียงรายแล้วไป
เชิงได้เชิงและเข้าพระยาตะกอนต่อคำเดียวในปีรวายดี แล้วมาทางเมืองแกลงดวดมา
เมืองแพร่ แล้วหอบพระยาแค้นหลวงสุกัถันะไปกินเมืองน่านแล้วมาทางตะกอนแด

ถึงบิกตเม็ดเดือน ๘ ออก ๖ คำมารอดตะพุด เดือน ๓ ออก ๘ คำพรากตะพุน
เมือเชียงใหม่ เดือน ๘ ออก ๑๑ คำพ้าอังวะพรากเมืองเชียงใหม่เมือทางเหนือแด
เดือน ๘ แรมคำ ๑ พระยาตะกอน พระยาจักร พระยาเยี่ยม พระยาสิมพโต สิมถัมช่าย
สรวากเมืองตะพุนเมือทางใต้แด

ถึงปักไค้ พระยาฝ่ายฝนอาญาเจ้าฟ้าบไปเล็กเมืองไค้หน้คนมาถึง ตะพุน
ดวดชบชาวเชียงใหม่ บ่แพ้ชาวเชียงใหม่ได้มาสันชีวิตในวัดพระเจ้าคนหลวงแด

ถึงปักกบไค้ พระยาเชียงแสน พระยาตะคอนชนพื้นอาญาพามังทา ๆ เคียด
ดวดมาเอาพระยาเชียงแสนและพระยาแม่กุ่มื่อไว้หงสาแด เช่นพระยาแม่กุ่มื่อเมือง
ดองที่ คำชนพระมหาธาตุเจ้ามี ๓๘๖,๔๖๓ คำ อันราชทานแทนมี ๖๒,๒๐๓ คำ
คำกับญชาวเมืองมี ๑๓๔,๒๖๐ คำแด

ถึงปักบับเข้า จุลจักรราชได้๕๒๗ตัว ดำสนาพระพุทธรเจ้าถ่วงได้ ๒๓๐๘ ปี ทน
จักจาดด้วยท้าวพระยาอันถ่วงแล้วไปนั้น ได้ทานข้าและนาที่แดนไว้กับพระมหาธาตุเจ้า
ก่อนแด

พระยาอาทิจได้๕๕ หอทานข้าไว้กับพระมหาธาตุเจ้ามี ๔ หลังเรือนแด

พระยาก่อนาก้อชิลานบ้อยช้างหาแคว้นพระธาตุเจ้าได้รู้แจ้งแล้วจึงทาน แสงเพื่อ
บ่หอข้าและท้าวพระเจ้ามุดหายเสีย กวเป็นบวบแก่ท้าวพระยาและคนทั้ง หลายฝูงได้กิน
พวยหน้านนแด

พระยาติโลกราชได้๕๕ หอทานข้าไว้กับพระธาตุเจ้าและด้านในมีดีพื้นครัว

พระเมืองแก้วได้ทานข้าไว้กับพระมหาธาตุเจ้าและด้านในมีहार้อยครัว แด

ข้าพระธาตุเจ้าทั้งมวนมี ๓ เช่นท้าวอนไดหอทานทั้งมวน ดมโนเข้ากันมี ๖ พันปาย

๔ หลังเรือน แม่นว่าท้าวพระยาคนใดก่ได้โดยเมืองตะพุนเชียงใหม่ จักไค้หรือ

บ้านเมืองวุทธิจาเรินมีศิริเดชะอานภาพปราบแพ้ชนะข้าเด็กกับมาผจญแพ้ได้ บ่มีโจรภัย

ห้อมทศอายุหม่นย่นยาวแทน หยาหอได้ใช้ข้าพระมหาธาตุเจ้าและข้าพระขัณฑ์ช้างค

ข้าอาราม และที่แดนอันท้าวพระยาได้ทานหยาดนาไว้ เหตุว่าได้หยาดน้ำตกแผ่นดิน

เสียแล้วแม่นว่าท้าวพระยาใดก่เป็นบาปอันหนักย้อนใหม่หาที่สู้บ่ได้ เป็นต้นว่าได้

ขบจำเขาตมอทอดครวดังนาครวบกกติ เขาหย่าช้างหย่ามาชดคือทอดาง จาเป็น

ที่สุดนั้นเห็นว่าข้าเด็กมาคุมบ้านคุมเมืองหยกดี ก็หย่าได้รับจำเขาเดอะ เหตุว่า
ท่านได้หยาดน้ำหมายทานไว้แล้ว ทั้งแผ่นดินอันเป็นที่เขตดิน นั้นว่าถูกดัมลูกหวาน
อันฝาดอันขมทั้งมวน เป็นคั้นว่าของอันควนกินก็เกิดมาในเขตแดน พระราชาเจ้า
ก็เปของพระมหาราชาเจ้าขึ้นเสียดหยานนัก หอมใจ อ่อนน้อมในบุญแท้ หอด้ง หยุใน
ทศวรรษมี ๓๐ ประการแท้บ้านเมืองจึงเป็นวทชิจำเร็นชุ่มเย็นเป็นสุขมากนักแล

ท้าวพระยาเสนาอำมาจจำเมือง คัดบ้านปองเมือง แต่งถ้อยตัดคำ ก็หย่าหอ
ต้องคดี & ประการเดอะเป็นบาปหนักนัก หือได้เสวยแต่ภวปัจจุณินไปเถิงภวพายหน้า
เที่ยงแท้ดังดัยชะแด

ท่นจกกล่าวตำนานอันเทวดาเอาคนไปเข้าถาพนเมืองตะพน ได้ห็นยังพระราชาเจ้า
มาเถาหือคนทั้งหลายได้รู้ก่อนเด ออบคินทานอันเทวดาเอาคนไปเข้าถาเมืองตะพนมตงน

เมื่อจุลศักราชได้ ๙๖๘ ควณัน ปิรวายชะง่า เดือน ๕ แรม ๓๐ ค่ำ วันอังคาร
ยามกองแดงเข้ายามแตรคำ เทวดาเอาพญายอริกาพระยาตอยหลวงผู้หนึ่งชื่อว่า
รตทิพ อายุได้ ๓๓ ปีไปเข้าถา หือห็นมหาราชาเจ้าอันมีในถาแล้ววอนหือได้ เถา
ได้จำเกคนทั้งหลายได้ถามคัพเพยงอริกาว่าในวณัน ข้าถ้อพว้าไปแอ่วหาใบม่วง
ห่มไปกิน ไปวัดป่าบักไคเวียงตะพนประมาณ ๓๐๐ วา ไปรอดช้างวิหารถาได้
จักดาชนใบม่วงข้าถา ดัมคิงเดย ห็นเป็นเหมือยหมอกกมหญบอยู่ทัดหนใด ห็น
เหลืองเสียดทั้งบ่าจกไปก็เปคัมหนามเก้งหน้าเดย ข้างห็นชายเถาผู้หนึ่งนุ่งผ้าขาว
เสื้อขาว ผมกขาว มาทักข้าว่าเจ้าไปไหน ข้าว่ามาหาผกกินข้าหลงทางเดย ทาง
เมื่อหาบ้านข้าทางใดจา ชายเถาเถาผู้หนึ่งว่าเจ้าจุ่งมาจิมข้าเดอะว่าอัน ข้าวดไป
กับชายเถาเถาผู้หนึ่ง ไปรอดไม้คันทนึ่งไหย่นักถวดย่นหญห็น ว่าคินว่าตาไมนึ่งไป
พายหน้าจกรอดบ้านเจ้ากแล้วอัน ข้ากข้าถาดัมคิงเดยแถมเดา ไปพายหน้าห็นอย
ห็นงข้ากห็นเป็นคันทกด้วยไปทั้งต้องตราบขางหนทาง ไปพายหน้าห็นอยห็นงก็ได้ตงนา
เด็กประมาณเพียงหัวเขา ข้าถามชายเถาว่านาตั้งจา ชายเถาเถาว่านาอนนทาถม

ทั้งมวน พระยาถามข่าวว่ายังเมืองคนเขาคัดคองคึกคองนั้นมารอดคุดทั้งหลาย เขาเย้ย
 ตั้งจา ข่าว่าบมีดังคึดหัดแด พระยาว่าบมีแเอ เราได้ยินแแล้วแด เข่าว่ารอยฮั้นเขาแ่ง
 เครื่องบูชาพระยาอินทเขาคัดคอง พระยาเจ้าได้ยินคำอันนั้นชะแด พระยาว่าเฮอ
 หากยังมีหนนา เราได้ยินแแล้วด้ายคึดแดเจ้ากุกหย่ากะท่าบาม คึดคึดคือน้อยคึดไหยเจ้ากุก
 หย่าข่า หย่าด่าขัตพรหมนหย่าปมาทแก้วทั้งด้าม ผู้เถ่าผู้แ่พ่อแม่ครูบาอาจารย์
 แะนักรปราชญ์ หือท่านได้รักถ้ำดัด ๕ ถัด ๘ ท่านหือกินเจ้าเย้ยกินท่านบหือกิน
 เจ้าหย่ากิน ท่านหือเจ้ากุกเย้ยเฮา ท่านบหือเจ้ากุกหย่าเฮา อาหารอันควนกินเจ้ากุกเย้ยกิน
 อันบควนกินเจ้ากุกหย่ากินเนอ ข่าถามว่าอาหารอันบควนกินนั้นอันใดจา พระยาว่า
 กบ เขียต ปา ฝ่า เต่า ปา เขียยน งู ฟุ่งเจ้าหย่ากิน ตั้งว่าบคุดคุดผู้หนึ่งแะจักคุดคัก
 เฮาตายงหือได้รวบได้ คิมมีเปนดังอนแะจักคุดคักเฮาหัวใจเจ้ากุกตั้งอน ยังจักคุด
 ได้รวบได้ ตั้งว่าบคุดคุดผู้หนึ่งบได้กินเฮา ๗ วันแะจักปาดเฮาฮั้นเจ้ากุกินตั้งอน ยัง
 จักคุดได้รวบได้จา ข่าจกบออกชาติหลังเจ้ากุกินนั้น พระยาตอยหดวงกับทั้งเจ้า
 กุกเปนเวรแ่กกัน เจ้ากุกได้เปนพระยาข้างคึดหนึ่ง พระยาตอยหดวงได้เปนกับแ่กคึด
 หนึ่ง หยู่ไนกอนไม้คึดหนึ่ง พระยาข้างคึดนั้นได้ไปยุไม้คึดนั้นท้าวไป กับแ่กว่า
 ข้างคึดนมายูวิมานกุกเล็ก กุกได้คึดมิ่งเปนวิมานแห่งกุกบยอมวอน ข้างคึดน
 ตายก็ได้ไปเกิดในดาวดิงดำเปนลูกพระยาตนหนึ่ง ตายจากนั้นได้มาเกิดเมืองคนแ่
 กับแ่กคึดนตายได้เปนฮารักข จึงมาตอบตอองกันมาตง คึดเจ้ากุกเปนวิมานหยู่
 วันนั้นแ่

ข้าท้าวว่าแทนแก้วอินเจ้ากัณฑ์จกไว้ในที่ใดจา พระยาบอกข้าว่าแทนแก้วอิน
กัณฑ์จกไว้ในเมืองคนพันแฉะเมื่อใดวันใดคนผู้ใจบาปคายไปเดียงแล้ว ดอยอิน
จกออกมาเมืองบน คนผู้ใจบาปมีตั้งแต่ ๕ ถึง ๘ จกชนหุยดอยอินบน ฝนจกตกถ
มาท่วมเช่นชาชนเรือน นาฝนบกลงเดียงแล้วแทนแก้วอินนภทงดอยอิน จกออก
กัณฑ์จกตัว มีนชระแด

เดือน ๖ นั คนทั้งหลายจักมากระทำบุญ เราจักออกไปดูคนทั้งหลายผู้ใจ
บุญและใจบาป จักเอาหัวนไฟไปหัวนหอกคนใจบาปตายเสียชะแด ชาดพระพุทธรเจ้า
ก็จักออกวันเดือนเพ็ญนั้นชะแด

เจ้ากฤษณ ๓ วันก่อนเทอะว่าอัน ข้าว่าข้ามห้วยเดเจ้า พระยาเจ้าว่าเจ้าก
จักเมื่อเมื่อเทอะว่าอันแล้ว พระยาที่แต่งเข้าได้ด้วยแก้ว ของไขว่ ได้ด้วยแบนแก้ว
มาหือซากันเข้านเป็นดังเขาเบียนนั้นมีโอซารด้นัก ของไขว่นั้นเป็นดังผกนกเท่าเป
หน่วยถ้ายิ่งนัก มีโอซารด้นักแด ซากันเข้าแล้วเอามาชาวมาหือซาควหนึ่งทางเครื่อง
คำทั้งมวนมาหือซาชี พระยาเต็มหนึ่งถือได้มือซา ขาดวดชีมาออกมา แต่งคน
มาตั้งชา ๗ คนมาตามหลังมา ชายเถ่าแก่ผู้หนึ่งมาก่อนหน้า ข้ามานางนาแล้วชนหน้า
มาน้อยหนึ่งแล้วรอดประตู ชายเถ่าแก่ว่าเจ้ากฤษณมาเทอะเจ้าหย่าได้ได้ถึงเห็นอเท่า
ถึงดูคนเจ้ากฤษณแล้วกมหน้าหัดบาหือเทอะ ว่าอันแล้วถวดหือซาตังมา ชายเถ่าแก่
ถวดควาเอาหนึ่งถือนนแก่ชา ขาดมาแล้วซากถวดออกหือเห็นอหินปากนาบอถาข้าง
หมูปถิดห้องทองนบเมอเด ผาเลือนเขาหือซาหนึ่งนถวดคกับหายไปในบรู เทา
หนึ่งผาอันซาหนึ่งไปนถบถอพร้าเป็นดังเมอซาไปเอว่นนชาครั้งแล้ว ซากถวดแด่น มาบ้าน
ชวยามกองรุ่งแล้ว ผมและเลือนผากเปือก เทาว่าควาเป็นนาชุ่มหือเพียงทงควเด
อุปคือนเทวดาเอาคนเขาถาตะพุดมตงนแด

ในบั้นเดือน ๖ ออก ๓๓ ค่ำ เจ้าแผ่นดินเชียงใหม่มาดะพูน ออก ๓๕ ค่ำก็
เอายอดพระมหาชาดเจ้าคือว่านตรและแก้วยอดชนได้วันเดือนเพ็ญนแด คนทั้งหลายได้
ถวดถือซามปัสวาทเดิมได้ ยินดีให้วถาครวครพยำถักการบชวหือทานมากนัก ถัดซา
ปรากฏไปทั่วบ้านน้อยเมืองใหญ่ทั้งมวน แล้วคนทั้งหลายและด้นมพราหมณ์เจ้าก็เอากัน
เข้ามาถักการบชวกระทำบุญหือทานมากนักหนา ต่างคนต่างปาดนาหือได้หันหน้าพระ
ถวือรียเมตโดยเจ้าชุนชุนคนกมวนนแด

กล่าวยังตำนานพระชาดเจ้าถาพูนและเทวดาเอาคนเขาถา หือหินพูนพระชาด
เจ้าคงหยุนนมาเดาหือชนทั้งหลายได้รู้ ถัดแล้วเทานกอนแด

ตำนานพระธาตุลำปางหลวง^(๓)

ยาปาคุฏฐา อตุลนาภาวา จีรปติฏฐา ฌมพกปุปฺเป เทเวณ คุคุตา อตุตรา
ภิชะยา นมามิหนํ วรรณชาตุ กุมารกตฺตปณตาทาคุโย เจติยมหาเถโร กนชาตุ
ฐเปติ มหาฐาเน เจติยํ ปุชิตา นรเทเวทิ อหํ วนทามิ ธาคุโย

เจ้าตรจารย์กัณโณ ในเมื่อพระพุทธเจ้าตรัสตั้งพระปฐมเจดีย์ เป็นพระได้ ๒๕
วันถึงวันนั้น พระพุทธเจ้าหยั่งในป่าเชตวัน ยังมีคนหนึ่งยามจึกใกล้รุ่ง พระพุทธเจ้า
รำเพยดูว่าดังนี้ อายุได้ ๕๕ แล้ว อายุได้ ๘๐ ปีก็จักนิพพานชะแถม ฌมพกจะอธิษฐาน
ธาตุห้อยยถาแล้วหือคนและเทวดาทั้งหลาย เขาไปจุไว้เป็นที่ไหว้ ที่บูชาเดิมอดัง คน
กตาคอยยังชรามาน ฌมพกไปทำนายที่นั่นไว้เถะ

คนออกวัดสี่แควมีอรหันต์เจ้า ๓ คน ๆ หนึ่งชื่อโธณเถร คนหนึ่งชื่ออตุตรเถร
คนหนึ่งชื่อรัตนเถร อันมีเจ้าอาณนทเถรเป็นกัณ ๕ และพระยาอินทและวิธิตักมเทวบุตร
อันมีจุโลกบาตทั้ง ๔ และพระยาโธกรราชผู้กินเมืองกุสินาราย พระพุทธเจ้าได้เดินไป
ด้วยลำดับบ้านเมืองไหย่น้อยทั้งหลาย พระพุทธเจ้าไปรอดบ้านอันหนึ่งชื่อ ฌมพการวัน
พระพุทธเจ้านั่งหยั่งเห็นอตุตรม่อนน้อยสูงส่งหน้อย ยังมีถว้ผู้หนึ่งชื่อ อ้ายคอนมันหัน
พระพุทธเจ้าเอาน้ำเส็งได้บอกไม้พางมาหือทานแก่พระพุทธเจ้ากับหมากพาว ๔ ถก พระ
พุทธเจ้ายื่นบอกน้ำเส็งหือเกมหาอาณนทออกคกปากบาตร พระพุทธเจ้าเดินแล้ว ชัด
บอกไม้ไปตกที่ดินหน้อย แล้วพระพุทธเจ้าทำนายว่าสถานที่นั้นจักเป็นเมืองอันหนึ่งชื่อ
ว่า ฌมพาง หมิ่นชะแถม อรหันต์เจ้า พระยาอินท และท้าวจุโลกบาต พระยา
โธกรราช พร้อมกันไหว้พระพุทธเจ้าว่าถนาคณพระพุทธรูปเจ้าตั้งดำเนินาถนาคณ

พระพุทธเจ้าก็มอบชวาทันตบุตรตั้งหัดได้ผู้หนึ่ง หออรหันต์และพระยาอโศกราช
 หือเกิดจะช้ายคอนรับเอา ได้บอกคำแล้วได้อุปคำใหญ่ ๘ คำ ที่นั้นพระยาอินทหือ
 วิสตุกัมเทวบุตรแต่งแบ่งชวมอันหนึ่งกว้าง ๕๐ วา แล้วถาดแผ่นแก้ววิฑูรสูง ๘ ดอก กว้าง
 ๓ ดอก แล้วเอาระอบชาตตั้งไว้ในท่ามกลางชุมแล้ววัดระยะอายคอนได้เข้าของมันไว้บูชา
 ชาติ ๘ แล้วคำ แล้วคนทั้งหลายก็ได้ ๘ ด้านคำบาราชาพระพุทธเจ้า แล้วพระยาอินท
 ได้ย่นตมได้แล้วถมหือดี แล้วก่อเจดีย์พายบนชวมองคนสูง ๘ ดอก แล้วพระสัง
 ว่าเมื่อกฤดาคนิพพานไปนานได้ ๒๓๘ ปี ยังมีอรหันต์ ๒ คน ๆ หนึ่งชื่อ กุมารกัณโธปะ
 จักเอาราคูหน้าผาก เมคียเถร จักเอาราคูลำคอกุภาหน้ากาหลัง มาจุดที่หมื่นระแ
 เคยทนต์จักผากคเปนเจคียคำจักได้ชื่อว่า ถัมพกัปป หมื่นระแ ได้จักเต็มไปด้วยชาว
 เจ้าถัมพราหมณ์ทั้งหลาย อันประกอบด้วยสัตตาริคนมากนักหมื่นระแ

ธาวา คุราตปปริตทั้งหลาย จักกล่าวอุปคินิทานอันเป็นตำนานสาตราจารึก
 ชาติอุปนาอันหือในเมืองถัมพกัปปนครนี้ ในอดีตกาลเหิงนาน ยังมีชาวเจ้า ๕ คน
 หือโงะเมืองมหาราชชนหน้าผิง ก็ละเดินไปถึงเมืองอโยธยาดังอัน ก็เข้าไปไหว
 มหาเถรเจ้าคนหนึ่ง เมื่อนั้นมหาเถรเจ้าคนนั้นจึงปติสันถารเจียรจา ว่าอาวโธ คุกร
 เจ้าทั้งหลาย เจ้าทั้งหลายมาแต่ประเทศที่ใดจา ชาวเจ้าทั้งหลายกล่าวคุชาทั้งหลาย
 มาแต่ประเทศชนหน้าผิง เพื่อจักให้วัดวัธรราชูประเปนเจ้าอันมีในประเทศหนนแด

มหาเถรเจ้ากล่าวอาวโธ คุกรเจ้าทั้งหลาย เจ้าทั้งหลายมาเถิงทนต์เพอ
 จักให้วัดวัธรราชูประเปนเจ้าอันมีในประเทศหนนคักแด ที่แท้วัธรราชูประเปนเจ้า
 ยังมีพายชนหน้าผิง ๒ แห่งมากนักแด เมื่อนั้นชาวเจ้าทั้งหลายถามว่าในที่ใดจาเจ้า
 เมื่อนั้นมหาเถรเจ้าจึงว่าชาติพระเปนเจ้ายังมีในเมือง๒แห่ง อันหนึ่งชื่อว่าเมืองหริภุญชัย
 นคร อันหนึ่งชื่อว่าเมืองถัมพกัปปนครแด เมื่อนั้นชาวเจ้าทั้งหลายกล่าวว่า ชาติ
 พระเปนเจ้ามีในเมืองหริภุญชัย คุชาทั้งหลายรู้แ ถัมมีในเมืองถัมพกัปปนคร บ่ปรากฏ
 แก่คุชาทั้งหลายเทอณา

เมื่อนมมหาเถรเจ้ากล่าวว่ามีเมืองหนึ่งมีหนอกในทิศแห่งเมือง หริภุญชัยนี้

ไกลประมาณ ๕๐,๐๐๐ วา เมืองอันลู่ท่านว่าลุ่มพางนั้นแล

จาร์กอันปะจุธาตุพระเปนเจ้ากัไว้นั้น อันมีในเมืองหริภุญชัย ๒ ส่วน อัน

ปะจุไว้ในเมืองลุ่มพาง ๓ ส่วน มีว่าท่านทั้งหลายจักใคร่รู้แจ้งแท้ อันจาร์กอันปะจุ

ธาตุพระเปนเจ้าก็มีทั้งสองแห่งนา

เมื่อนมชาวเจ้าทั้งหลายกล่าวว่าข้าทั้งหลายใคร่ได้คานานจาร์กอันปะจุธาตุ พระ

เปนเจ้าไว้ทั้งสองแห่งนั้นเมื่อหือปรากฏพวยชนหน้าโพ้นักแด เมื่อนมมหาเถรเจ้าจึงจัก

อาจาริกอันปะจุธาตุพระเปนเจ้าทั้งสองแห่งมาหือแด

เมื่อนมชาวเจ้าทั้งหลายจึงเขียนเอาจาร์กอันปะจุธาตุพระเปนเจ้าทั้งสองแห่งนั้นมา

หือผากตแก่คนทั้งหลายต่อเท้ากาตบดินแด

จำเนียรแต่กาลเมื่อพระพุทธเจ้านิพพานไปได้ ๒๓๗ ปีวันนั้น ยังมีพระยาคนหนึ่ง

ชื่อสรัมโศกราช คนชำนะชาติกัศครูได้ราชาภิเษกแล้วอาศัยเชิงเจ้านิโครธตามเนร

หือถอยเสี้ยยังตามลัทธิการแห่งเดียวกัทั้งหลายแล้ว ก็บังเกิดลัทธิในสาดนา พระ

พุทธเจ้าเราณ พระยาก็ถามชาวเจ้าทั้งหลายมีมหาโมคคัลลิตบุตรดิศเถรเจ้าเป็นประธาน

ว่าข้าแต่เจ้ากัธรมชนัพระพุทธเจ้ามีเท่าใดจา มหาโมคคัลลิตบุตรดิศเถรเจ้าชานคำพระยา

ว่ากุกรมหาราช ในสาดนาพระพุทธเจ้าเราณ พระพุทธเจ้ากัคงไวยังธรมชนั ๘๔,๐๐๐ ชนั

แด พระยาก็กล่าวว่ามิอื่น ชากัจักกะทำด้างแปงยังเจตยวิหารได้ ๘๔,๐๐๐ หลัง แด

กัจักบูชารัสมัชนัพระพุทธเจ้าด้วยอันเคารพระแด มหาโมคคัลลิตบุตรดิศเถรเจ้ากล่าว

ว่า คำอันมหาราชกัถาถาณันจึงสมวัทธิแก่่มหาราชกัเกิด

เมื่อนมพระยาก็หือพจารนาหาธาตุพระพุทธเจ้าในเมืองทั้งหลาย กัจุอมธาตุ

พระพุทธเจ้าในเมืองราชครีหนคร วันนั้นพระยาก็นำเอามาบูชาไว้ในเมืองป่าดลิตบุตรแห่ง

คนด้วยเคารพ แดพระยาก็หือด้างแปงเจตยวิหารอันได้ ๘๔,๐๐๐ หลังทอชมพุทธูป

ทั้งหมด แล้วราชทูตพระพุทธเจ้าพระยาอหิหรันต์เจ้าทั้งหลายและเทวดา นำเอาไป
ประจุไว้ในเจดีย์วิหาร ๘๔,๐๐๐ หลังกัให้อพรภักตวันเดียวแด่

เมื่ออหิหรันต์และเทวดาพร้อมกันเอาราชทูตพระพุทธเจ้ามาจุไว้ในเมืองถัมพกัปปนคร
อหิหรันต์เจ้าคนชื่อ กุมารกัธสปัญมา อาศัยเชิงเมืองราชครุหนน อหิหรันต์เจ้า
คนนั้นก็มาพิจารณาดูด้วยทิพจักขุญาณแห่งตน ว่าถาณะที่นั้นราชทูตพระพุทธเจ้าจักสถาปนา
ไว้หอหมันดหุดแด เกรเจ้าจึงเอาสัตว์พระชินชาตุมมาประจุไว้ก่อนแด

กัธเรยงนนั้น อหิหรันต์เจ้าคนชื่อเมคิยะ เอาพระชินชาตุมมาประจุไว้ได้ กัแบ่งถ้วน
ต้องท้แด

กัธเรยงนนั้นพระยาอโธกษัมมิกราช ก็ให้อเอาสัตว์ราชตุมมาประจุไว้ได้ เป็นถ้วน
ตามท้เพออันแด

เหตุตงอนพระชินชาตุมเจ้าอนันต์ในเมืองถัมพกัปปนคร ๓ ถ้วนเพออันแด

อหิหรันต์เจ้าและเทวดาทั้งหลายก็จึงอาณัติบังคับริกษเทวดาคนหนึ่ง มีนามบัพณิต

ว่าอุตร หื้อหุยกัธสัตว์ราชทูตพระพุทธเจ้าในเมืองถัมพกัปปนครท้นแด เทวดาคน

นั้นกัเถกัปปิตไธมนัธสัถิกริมชมช้นยันคัณก ก็ให้ออหิหรันต์เจ้าทั้งหลายว่าเจ้ากัทั้งหลาย

จำเร็นหื้อช้หุยกัธกัธกรัธกัธสัตว์ราชทูตพระพุทธเจ้าท้น ช้กัมีคัยันคัมากนักเส่มอตัง

ไธถากัอันประเส็ดคัว่าถากัทั้งหลายแด เทวดากัดำแดงคัความบัพิตไธมนัธสัถิกริมชมช้น

ยันคัแห่งคณตงนแด เหตุตงอนเมืองอนนชื้อว่า ถัมพกัปปนคร เพออันแด

นิตานคัำนานอันพระยาอโธกษัมมิกราช มา ประ คัธถาน ยัง สัตว์ราชทูตพระพุทธเจ้า

ไว้ในเมืองถัมพกัปปนคร กัธเค็ดเท้านแด

คังแรกคัแต่กัถนไปเมือหน้า ยังมีพระยาคนหนึ่งชื้อว่าจันทะเทวราช อัน

เสวยราชคัสมบัติเป็นพระยาไธเมืองสุวรรณภูมิ ฐ้ชื้อว่าสัตว์ราชเจดีย์อันพระยาอโธก

ษัมมิราชสถาปนาไว้ในเมืองถัมพกัปปนครท้น หักคร้าเส็ดคัแล้วว่าอัน พระยาจันทะเทวราช

พระยาจันเทเทวราชยามนั้น ค้นรุ่งดวงตบเห็นชะอุบแก้วอันได้ธาตุพระเปนเจ้า
พระยาก็น้อยใจมากนัก จึงคั้นมาด้วยจตุรงค์เส่นาแห่งตน ยึดตัวพระยาก็
พิจารณาตัวราชบุตรพระเปนเจ้า ก็จวบที่เก่าเก่า ท้าวก็มีคำยินดีมากนักเต็มอวดได้
ตาบประเดี๋ยวนั้น ท้าวก็หือตงทัพกริถาวรพลแห่งตนแล้วท้าวก็ชุมนุมชาวเจ้าสมนพราหมณ์
อินทามด้วยดีถาธิคุณ แล้วท้าวก็หือชุมนุมอินทจักราชบุตรพระพุทธรเจ้า อินทว้างและ
ด้าน ๓๐ ว่าเป็นจตุรสถ์แจงดวงเด็กชาวดา แล้วท้าวก็แบ่งพรวายเพียงแต่แล้ว ท้าวตน
ขอจันเทเทวราชก็หือกอดด้วยละอิดเงินละอิดคำหือส่งชนประมาณ ๕๐ สก แล้วพระยา
ก็หือแบ่งพรวายสัปดาห์คาวทองส่งประมาณ ๕ สกแล้วพระยาก็แบ่งชะอุบคำอินทว้าง

[illegible]

บัดนั้นเทพดาจึงดำแดงคนอันเป็นทิพและแผ่รัศมีคนหรือรุ่งเรืองทอรวรพดทั้งมวล แล้วยก
อันครุชานกดับหายไป

เมื่อวันพระยาหันรูกขเทพดาด้วยตาคนแจ้งแท้ถึงปิตุความยินดี ก็กล่าววาท
ท่านนี้เป็นเทพยาคณวิเศษแท้แล้ว แรกเห็นไปเมื่อหน้าท่านจึงหยั่งรู้ถึงดำรัสพระราชพระพุท
เจ้าเกิด ตบัตติไม้ต้นเป็นพินาท่านเดี่ยแล้ว

เทพดามีพินาท่านจักเดี่ยแล้วพอจะได้คนแล้ว มีใจยินดีมากนักเสมอองค์ได้ลาภ
อันประเสริฐกว่าตาภทั้งหลาย เหตุด้วยอนเมืองอนนคโคธอ ดมกกับปนคร เพื่อ
อันแด

พระยาจันเทเทวราชยินดีมากนัก ก็ไ้คำอันเลื่องเลื่องกว่าอันพระจันทร์มีประมาณ
๒ โทติหาที่ไว้บ่อได้ พระยาจึงเอาไปไว้วันตกชวยได้วัดท่าผา ไ้วัดท่าผาประมาณ
๓๐๐ วา

บัดนั้นพระยาหักเอาคำอันเลื่องกว่า อันมี ประมาณ ๒ โทติไปไว้ในดอยพิน้อง
เหนือเมืองเถิน แล้วพระยาหักจึงกระทำอธิษฐานไว้ว่าเมื่อใดท้าวพระยาคณมีบุญสมภาร
มากนัก มีใจได้ตั้งทาในพุทธศาสนาพระเป็นเจ้า จึงหื้อไปเอาคำ ๔ โทติมาเด็ก
ดำสนาพระเป็นเจ้าในเมืองดมกกับปนครหรือรุ่งเรืองมันเถิน พระยาจันเทเทวราชยัง
ขาดพระเป็นเจ้าหื้อมาโทษแก่ตนแล้วก็เอารพดสถัดเสนาคนคนเมื่อสู่เมืองสุวรรณภูมิแห่ง
คนวันนั้นแล้ว หื้อพระยาจันเทเทวราช ก็ได้แต่เท่านั้นแล้ว

จำเนียรกาลพายุหน้าคณ ยังม่ล้ามนครราชคชนหนึ่งชื่อว่า พระยาพลราช ด้วย
ราชสมบัติในท่เกิดเมืองดมกกับปนครนรราชว่า ด้วยราชพระพุทมีในเมืองดมก
กับปนคร พระยาไ้ใครได้จึงมาด้วยจตุรงคเสนา รอดแล้วก็ถึงราชวัดหุ พระยาหักคน
ชุดหาที่พระจุราตลงพายุคำ ก็จวบแผ่นเงินหลบหลังขนคณ พระยาหักเอาแผ่นเงิน
ออกมาแล้วก็ชุดลงแล้ว ถองขนคบอาตเพื่อจกชุดลงได้กว่านั้น พระยาหักออกถึงหิน

[illegible]

ในบีกาได้ตั้งราชได้ ๗๕ คว มหาเทวีเจ้าแม่หาราชเจ้าเมืองแม่ ได้
 ด้วยสมบัติเป็นนางพระยาในเมืองเชียงใหม่ มีวิชิษฐานมากนัก ไปหื้อแขกได้
 เฝ้าในทัพแม่ลลิต แล้วคนมาตั้งดูจับสมยาบ เมื่อปลงมยามซึก้า ออกหุ้ยเย็นหอ
 อามาจทั้งหลายเฝ้า คั้นชาตพระพทขเจ้ามายปาดหารัยแต่ดัมภกับ ปนกรไปตก ทางหมู่
 มหาราชเทวี มหาราชเทวีเจียรจากับด้วยอามาจทั้งหลาย ว่าไพร่ชาวเมืองบ่ฮัก
 บ่ฮักเข้าดีหัดหนอ เรายังเป็นนางท้าวพระยามาป่นตั้งนี้ ก็โจไฟโตรดมาตกถาง
 หมู่ถางชุมเราหนอ เมื่อนนเถาแก่ผู้หนึ่งขอตามพันทอง ก็ชานคำมหาราชเทวีว่าชา
 เตเจ้าหนนหัว อันเจ้าหนนหัวหนนบไซไฟโตรด ด้รืราชบุตรเป็นเจ้าในเมือง
 ดัมภกับป่นนี้ พระยาด้รืหมได้กราบประจุไว้ดีหัดแถ ชาติพระเป็นเจ้าข้าว่าเจ้า
 หนนหัวมาฮอดทน ชาติพระเป็นเจ้ามาค่อนเจ้าหนนหัวชะแถ
 ทนนราชเทวีจึงถามคตทอนหนไฟตกนนี้ คนทั้งหลายแต่ทนนต่างคนต่างว่าบ่ทน
 ไฟโตรด ทนนมหาราชเทวีจึงจกอยู่ด้วยบุญญาคน แลวกก็จึงเจียรจากับด้วยอามาจ

ทั้งหลายว่าวันพุกที่เราจักไปให้ราชาพระเปนเจ้า แล้วเราอดแหว่งขึ้นเมื่อสระแด ใน
 รวดยศคนนั้นรุ่งแล้ว มหาราชเหว่มาฮอดแล้วกับชาววังราชาพระเปนเจ้า ให้
 ด้วยเคารพยำเฒ่าจึงถามคนทั้งหลายอันอยู่ในเมืองนั้น ว่าท่านทั้งหลายอยู่ในเมือง
 อันไหนเป็นต้นใดแดนคงอันใดนั้นจา ชาวเมืองอันอยู่เจียรจากด้วยท้าวพระยา ก็ให้
 มหาราชเหว่ว่าข้าแต่เจ้าหนูนหัว ตูเจ้าทั้งหลายอยู่ถานะอันเป็นอาณาเจ้าหนูนหัว
 อันอันบ่พอแดนเคื่อง ยอนบ่ญ เจ้าหญ่หัว แด เฒ่าแดนเคื่อง ด้วยน้ำอันจักกิน แก่ตูเจ้า
 ทั้งหลายนักแด ตูเจ้าทั้งหลายเอาเกียนไปตากมาไว้อันกินดีหัดตาย เมื่อนนมหา
 ราชเหว่ว่าผอน อินตูล์นัก ทนนมหาราชเหว่จึงให้วันบ่บ่ชาววังราชาพระเปนเจ้าด้วย
 เคารพแล้ว จึงอธิธานว่าผอนว่าถานนั้น พระยาดีรัมีมาได้กราชมาปะจุราชาพระเปน
 เจ้าไว้แต่ถอน น้ำจึงแตกออกในที่สระคือเมืองและเป้นที่เพ่งแก่คนทั้งหลายเทอน มหา
 ราชเหว่อธิธานแล้วให้วันบ่บ่ชาวพระเปนเจ้าแล้วก็คนเมื่อเมืองท่านแด ในวันนั้นเมื่อ
 ตรีวันเย็นยังมีเจ้าแก่ผู้หนึ่งชื่อยาตอนมันไปเห็นน้ำบ่อนหนึ่งพอดดีดัวเกล็ดออกออก มันชด
 ทนบ่เชยดูหินสำนน้ำพุ่งออกกิดกิด มันจึงบอกผู้เฒ่าผู้แก่ทั้งหลายมาชุมนุมกันทนน เขา
 ก็เจียรจากกันว่าด้วยเตชะดีจ้ออธิธานแห่งมหาราชเหว่เจ้า น้ำจึงออกมาบ่อยากสระแด
 เขาตดงเยะงเยะจวบสำนน้ำไห่ยนัก น้ำก็ไล่ตามนัก กินก็ถ่านัก เขาจึงเขาน้ำ
 ได้ให้หมดแล้ว เขาจึงหามไปถวายเป็นเกมหาราชเหว่อันยังอยู่เมืองท่าน เมื่อนนมหา
 ราชเหว่จึงถามผู้เฒ่าผู้แก่ก่อนเขาน้ำไปนั้น ว่าน้ำอันเป็นต้นใดอัน ทนนเขาให้มมหา
 ราชเหว่แล้วเขาก็บ่อดตามอันนั้นชื่อน เมื่อนนมหาราชเหว่ย่นดยงชน จึงให้องนางเจ้า
 แก่กิดดู นางเจ้าแก่นันกินค้อยชิมตูล้านัก จึงให้มหาราชเหว่ว่าน้ำกอนนั้น กิน
 ผิดน้ำเจ็ดดินเจ้าหญ่หัวในเชิงใหม่เราดีหัดแด มหาราชเหว่ย่นดกจึงเจียรจากบ่ด้วย
 อามาจทั้งหลาย ว่าดีจึงเมื่อตามเขาน้ำเขาน้ำมาน เมื่อยุทหนึ่งเตงตมเมืองทนน
 ที่ใดและแควนงามสู่จูงตดบ่ไว้กับทนน แล้วเราจักเมื่อให้บ่บ่ชาวราชาพระเปนเจ้าจึงเต็มใจ
 ไร่ก่อน เมื่อนนมามาจทั้งหลายรับเอาอาชญากรมหาราชเหว่เจ้า เขาก็มาเถิงแล้ว

ตั้งเมืองที่ควน เขาจึงตั้งคุมทหารราชเทวี่ในนาเสียกหนึ่ง นาเสียกนั้นดวดปรากฏ
ว่าคุมนางเมืองคือเท่าบดินแด อามาทั้งหลายคนตั้งคุมแล้วเขาก็เมื่อให้คุมทหารราชเทวี่
แต่ ทินนมหาราชเทวี่จึงจกมาด้วยเสนาอามาจน มารอดมาถึงตบแล้วก็จึงแต่ง
ตาเครื่องกริยาบูชาทั้งหลายมากนัก มาบูชาสัตว์ราชบุตรเป็นเจ้าถ้วน ๗ วัน ใน
วันถ้วน ๗ นั้นจึงไต่หาด้านเบยหนึ่งกับมหาราชเจ้า แล้วจึงไต่ด้ามพันทองนางดอกไม
อันเป็นข้าคนหรือหยูรักถ้ามหาราชเจ้า ถ้วนนั้นจึงไต่เช้า ๘ คราวแถมเถาถ้วนนั้นไต่เช้า ๒ คราว
หรือรักถ้ามอบอนคนอธิธานออกตามบุญตนยังพาด (พินพาทย์ ?) อันต์เถยเดื่อ
เมืองนั้นกหรือเขาเอามาตั้งบูชาราชบุตรเป็นเจ้าหย่าราชว่าอัน แล้วมหาราชเทวี่คนเมื่อ
ตั้งเชียงใหม่อันเป็นที่ถ่ารานตนแต่ จาห้องจามเทวี่แล้วเท่าบดิน

ปักได้ตั้งกราชได้ ๘๓๓ ตัว เจ้าเมืองหานแต่ทองมากินเมืองนคร แล้วมา
อาศัยเชิงมหาเถรสถิตตั้งเป็นประธาน ขออำนาจพระยาติโลกราชรัตนพิตรเจ้า
ตนด้วยราชสัตว์สมบัติในพมหาราชธานีเชียงใหม เพื่อจักสถาปนาเจดีย์ไว้เหนือที่สัตว์
ราชบุตรประดิษฐานนั้น ได้ราชอาณาแล้วหรือชำระประเทสที่จักประดิษฐานเจดีย์ ก็ตัดไม้
กระซำวต้นอันพระยาพลราช ปลุกไต่สังเกตุที่สถาปนาราชันนั้นเสีย แล้วก็หรือชุดลงพาย
คำได้กะตุกคนทั้ง ๔ อันพระยาพลราชฝังไว้วันนั้น พระยาหรือประดิษฐานเจดีย์หลัง
หนึ่งตวงกว้าง ๘ วาตวงสูง ๓๕ วา อันตำเร็ดด้วยอิตถะและธะทายอันควน
บริสุทธิทุกตั้งแล้ว พระยาหรือหรือที่ไต่ปาตถักชน หรือตำเร็ดด้วยบวรมนแต่ ห้อง
เจ้าเมืองหานแต่ทองแล้วเท่าบดิน

ตั้งกราชได้ ๘๓๔ ตัวบิรวายดินเดือนยี่แรม ๓ ค่ำ วันพุธไท่เติกชะง่าได้เร็ดตั้ง ๗ ตัว
ชื่อปนพสุ เจ้าหมื่นคำเพ็กเป็นเชอขุนใหญ่เมืองไต่ มาหยูให้อำนาจอาษาแห่ง
พระมหารัชมราชคิถก คือว่าพระยาถกอันเสวยเมืองเชียงใหม ก็ได้หมื่นคำเพ็ก
มากินเมืองนครแล้วก็ได้มาเถิดถ่าถ่านพระมหาราชเจ้าถ่าปางหรือถ่าแก่งแล้วแบ่งวิหาร
แล้วหรือ หรือพทธรูปเจ้าองค์หนึ่ง ประมาณ เสนียบ หมั้น ทอง ให้ใส่หตองก็แล้วหรือ

ประการใดในวิหารแล้วไฉน ๔ ครวหรือรึกดา หือแบ่งดาดาและน้ำบ่อ แลยวณ
ทางมา ต่อหน้า มหาธาตุเจ้าเจดีย์ ถั้วรัตนชาติเจ้ากับอวมวณ ด้วยบณ ทั้งมวน เท้าน
ท่านก็ปราณาเปนพระพุทธรเจ้าตนหนึ่ง ในกาลอันจักมาพายหน้า แดไฉนกับพระเจ้า
๒๐๐ เจ้าแด ถั้วปฐิระเจ้าทั้งหลายจูงอนโมทนาชูคนเทอน ห้องเจ้าเมืองคำเพ็ก แด
เทอนแด

จักราชได้ ๑๕๘ ตัวในบิรวายดีเดือน ๖ ออก ๓๐ คำ วันอาทิตย์ไทยรวงใต้ไต้เร็กส์
๖ ตัวช้ออาดำรายามตุตแด้ว ๒ นาที เจ้าเมืองหาญลี้ทศก มหาสมุทรศรี มากินเมือง
นครนไต้ ๖ เดือน จึงชักชวนชาวเจ้าดังคะกับเจ้าหมื่นเจ้าพันนักบุญทั้งหลาย มา
แรกก่อคณชนพระมหาธาตุเจ้าดวงแก้ว ๓๒ วาก่อนเด

ถนัดนามมีเบิกชะงาเดือน ๗ แรม ๑๒ ค่ำ วันพื้หัดบตี ไทยอ่องเหมา เรีกต์
๖ ด้วยามพาตรวงแคว ๒ นาท จิงจกมาซากอเฒ่า กัเดวับวรนวนในปักเม็ดเดือน ๔
แรม ๘ ค่ำ วันพื้หัดบตีไทยเม็กถันเรีกต์ ๓๕ ด้วยามคุดซ้ายแดมหาชาคุเจ้ากวัง ๑๒ วา
ตั้ง ๒๑ วา เี้ยงดินตะอดถ่านถ้ามแต่นถ้ามพันแปดฮ้อยเจ็ดสิบสี่ก่อน เี้ยงปุนคิว
คอบ ๗ ถ่านเก้าแต่นห้าหมื่น ค่าปูน ๓,๘๐๖ บาทเพื่องเดียวเงิน คำดินจี่หมื่นถ้ามพัน
ห้าบาทเงิน ซอนาฮ้อยเต่งห้าพันถ้ามฮ้อยถ้ามบาทเงิน ซอหงเต่งห้าฮ้อยเก้า
บาทเงิน จ้างก่อเลี้ยงพนเงิน เปนค่าชื้อนกัทึงจ้างก่อและคำ เี้ยงห้าหมื่นหก
พันห้าฮ้อยถ้ามบาทต้องเดียวเงินเต

เมื่อเจ้าเมืองชายอำเภอ เป็นลูกชายเจ้าเมืองหนานแคทอง มากินเมืองนคร ได้
 เขาคำนได้มหาชาติเจ้าพนด้อยมาทชกคำ คำเบิกเลี้ยงด้อมอ้อยด้อมมาทด้อมชกคำ
 แด เมื่อเจ้าเมืองชายอำเภอจากตายตั้งไว้หื้อเขาเล่นคนคั่นหนานแห่งท่านผู้หญิงชื่อว่าหน
 ดัทตะหอมากินเมืองนครแทนท่านวนนนแด

เมื่อนมหาราชเจ้าแผ่นดินเชียงใหม่ หลานพระยาตากถูกเจ้าขอมขัดขวาง ขื่อ
แก้วพินดา ก็จึงหอนำเอาเจ้าเมืองหนัดที่คิดจะแซนเหล็ก ขันลับนาคายแซนดาบ

มุนอันยังหยูกินเมืองตอกมากินเมืองนครแทนเจ้าเมืองอ้ายอ้า แดวกได้เขาคำชนได้
มหาธาตุเจ้า ๗ พันช้อยบาทซึกเดียวเสียงคำเกริก ๖ พันช้อยห้าบาทเพื่อง รวมคำ
ทั้งมวนได้หมื่นสามพันสองช้อยหกบาทสามซึกเดียวคำแด รวมทั้งมวนได้ห้าหมื่นหก
พันห้าช้อยสามบาทเพื่องเงิน นายยมี่เขากในไถคนไวกับมหาธาตุเจ้า ๗ ครว้เป็นเงิน
๒๘๐๐ บาทเงินแด ในบั้นเจ้าเมืองอ้ายอ้าเขาคำชนได้มหาธาตุเจ้าหลังก่อนนั้นพันห้า
ช้อยบาทซึกคำ ยามนั้นเจ้าเมืองหานด้ทตตะบไถกินเมืองนครเทอ ท่านก็ได้เขาคำมา
ชนได้มหาธาตุเจ้าพันเก้าช้อยสามบาทเพื่องคำวั้นนแด เมื่อก่อมมหาธาตุเจ้าแดวั้น
เจ้าเมืองหานด้ทตตะกเขาคำมาชนได้ห้าพันสามช้อยปายเดียวคำเดาแด

ถดินนบรวงเจ้าเดือน ๓ ออก ๘ คำ วันศุกร์ ไทยเดาชะงัวเวกัส ๒๖ ตัว ยามตุต
เช้าแดว ๒ นาที หอปลุกกิวหารเสียงเงินชื้อนได้ ๒๐,๐๐๐ เงินแด

ถดินนบกาไคเดือน ๔ แรม ๑๓ คำวันศุกร์ไทยเบ็กชะงัว เวกัส ๑๗ ตัวห่อพระ
ถันทองยามคันรุ่งแดว คำพอกพระถันทองเจ้า ๓๒ คำ จ้างช่างห่อพระกับจ้างค้ำ
๓๖๒ เงิน ไถคนไวกับ ๖ ครว้ค่าไถ ๒๖๗๐ เงิน ไวก้นกับพระเจ้าถันทอง ๒๐๐ เข้า
แด คำปราดนาเจ้าเมืองนครหื้อได้ถึงลู่ในเมืองฟ้าเมืองคนเบนทเดว หื้อได้เป็น
อรหันต์คนวิเสดในสำนัก พระอาริยมตไคยเจ้า ในอนาคต กาดอันจักมาพายหน้า นั้นเทอน
ดึบปุริสะเจ้าทั้งหลายจูงอนโมทนาผู้ชูคนชูคนเทอทุกวัน ๆ

ถดินนถ้วนคน นางเมืองหานด้ทตตะก หื้อ ห่อพระทองเจ้าองค์หนึ่งนาหนักได้
๓๐,๐๐๐ ทองแดวก้นาแต่เวียงมาไวก้าปางในวิหารด้านเหนือหันแด วิหารด้านวันตกไวก
พระลีลาเจ้า ดอนันพระยาดะไวก่อนางจามเทวหื้อมาไวกเป็นทไวกแก่นันตยสอันเป็น
หลาน คนอันยังหยูกินเมืองนครนแด

พระพุทธเจ้าองค์หลวงอันหื้อในวิหารด้านใต้ก็หากม้แต่ก่อนมาแด เจ้าเมือง
หานด้ทตตะคนก่อมมหาธาตุเจ้ากว้าง ๓๒ วาแด เมื่อดุนมานพระราชครูเจ้านาเอาฉัตรคำมา
ไวกยอคมมหาธาตุเจ้าในบเบิกเสดินนยอแก่นเทดกชนแถมวาหนึ่งเดา

เมื่อณมานแผ่นดินไหว ยอดมหาธาตุเจ้าบุบสลาย ในปึกคด้นมหาสังคราชา
เจ้าอภยสิทธิเมษกรเจ้า และมหาสังคราชาวิจิตรมานเมตตเจ้า ยังปรากฏ เป็นประชาชน
จึงจักเด็กเดี่ยวเปล่งยอดมหาธาตุเจ้าใหม่ จึงจักชายอภนเหล็กขนแกะพูนอกหนึ่งเถาเด
ทนมมหาธาตุเจ้าสูง ๒๒ วาปลายอกหนึ่งเถา

ตั้งราชได้ ๗๗๕ ศักราชได้เดือน ๕ แรม ๒ ค่ำ นางจามเทวีไว้ชากับพระ
มหาธาตุเจ้า ๙ คราว

บิรวงเจ้าหมื่นดาแก้ว ไว้ชา & ครว

ชาเก่าครวหน คือฝูงนี้แต่ ถ้ามพันทอง ๑ ย่าทอง ๑ ชัมจารี ๑ เชียงดี ๑
ปาโน ๑ เชียงดอกคราม ๑ เชียงแก้ว ๑ ร้อยวัด ๑

พระเมืองดกเจ้าไว้ชา & ครว บิวดาซ้อง ๑ บิวดามเชียงซิง ๑ บิวยอดสาย ๑
ปัดกมย ๑

บิวกาเหมา หมื่นโลกตามถันไว้ชาครว ๑

อาจารย์จันจันพาด ๑ ถ้ามรอง ๑ นายดก ๑ เชียงดัวะ ๑

บิเบกย เจ้าเมืองดกไว้ชา & ครว

บิเมิงเร้า เจ้าเมืองเพ็กไว้ชา & ครว

บิเมิงไค เจ้าเมืองฮ้ายฮ้าไว้ชา ๓ ครว

บิถัดเร้า ถ้ามจินดาไว้เป็นชาพันฮ้อยห้าสิบเงิน

ชัมวง ๑ ตักชาวงไร ๑ ถกนอย ๑ เชียงคำคัง ๑ ตัวตึง ๑ บิเทพ ๑
ดีตบาด ๑ ฆานรังดี ๑ ท้าวมอด ๑ ขุนไทย ๑ ชาวทอง ๑ ชาครว ๑ ช้อยอดสาย

บิรวายดี เจ้าเมืองหานดีทักตะ ไว้ชากับมหาธาตุเจ้า ๗ ครว บิวกาไคไว้ชา
กับพระถันทอง ๖ ครว บิดับเบ้าไถชาชือดาซิดไว้เป็นชาพระถันทองมี ๗ ครวดังน
แต่ แก้วฟ้า ๑ แก้วเหมยง ๑ ฮ้ายโฮ ๑ ไถ่น้อย ๑ ดาบน้อยแซ่ ๑ ถ้ามพองัว ๑
ถ้ามทอง ๑ มงคด ๑ บิฮ้อย ๑ ยลไธ ๑ ถวนช้างคำ ๑ คำผาบ ๑ ตู้นน ๑

บิกาบไจ เมืองหานดีทักตะ ดังตั้งคอราม ไถชาไว้กับ & ครวเด ไถงัว ๑
ช้างพุด ๑ ผ้าขาวบุญมา ๑ ฆานวิเทียน ๑

เจ้าเมืองหนานต์ทศกระไว้ชาห์มวณ ๑๗ ครว้แด คือไว้กับพระถ่านทอง ๗ ครว้
ไว้กับมหาธาตุเจ้า ๗ ครว้ ไว้กับสังคอราม ๕ ครว้ ถ้าตราจารึกตำนานมหาธาตุเจ้า
ถ้าปางแด

ลาวหงส์มาตกเมืองนครแต่เชียงใหม่เป็นอัน จิบหายมาก นัก ค่ายอดนัทร
พระมหาธาตุเจ้าก็ได้ม้างเทปางนั้นจิบหายเสียแด

จุลศักราชได้ ๙๓๕ ตัวในปีชานกัมโพธิ์พิสัยไทยภาสาว่าปีเต้ายี้ ในเหม้นนครตุม
มิดิรมาตบรณมี ไทยภาสาว่าเดือน ๓ เพ็งเม้งวันพรหส์บดี ไทยก่าเหมาจันต์เต็ด
เข้าไถถันกษัตริย์ ๒ ตัวในเมครวยดี อัดดัด้านากดาดวงแด้วได้ ๒๑๕๕ วัดถ้าและ
ปาย ๗ เดือนในวันนั้น อนาคตวรด้านอนจักมาพายหน้าบ่น้อย ยี่สองพันแปด้อยห้าสิบสี่
วัดถ้าแด ปาย ๕ เดือนแดวันนั้นไปแด มหาอุปราชพระยาหลวงนครชัยบุรี มีราชลัทธิชาใน
พระมหาธาตุเจ้า ชักชวนพระสังคเจ้าและเสนาอามาจเจ้าขุน นักบุญทั้งหลาย มี
คำแค้นก่ามาบูชาพระมหาธาตุเจ้า กับได้ตั้งนัทรมาใส่ยอดพระมหาธาตุเจ้า มีพระมหา
ดัมเต็ดรตนมังกด ดัมภักปารามาธิบติ กับพระมหาดังครวชาวัดหลวง และ
มหาดังคโมตี่เชียงยี้ เป็นประธานหื้อแด้วบวรมวณ พายนอกมีมหาอุปถัมภ์แค้นมหาธาตุ
เป็นอุปถัมภ์หื้อแด้ว สหปัญญการว่าทั้งหลายมวณยังอนโมทนาเทอน

ในเมื่อตณมานเต้า บ้านเมืองเป็นโกตาหต ข้างกัทั้งหลายได้ม้างม้างเทถ้าเวียง
พระมหาธาตุเจ้าเสียเสียมีมหาธาตุศรีรัตนนคร และดัมเต็ดรตนมังกดเจ้าถ้าปาง
พร้อมกับพระสังคเจ้าและสหปัญญการ จึงตั้งแปงคังใหม่แด ถ้าเวียงทั้งมวณมี
๕๓๒ เหลี่ยมแด

จุลศักราชได้ ๑๐๑๓ ตัวปีกุน ไทยภาสา ว่าปีกัฏได้เข้ามา ในเหม้นคกติกมาต
บั้งดัดคัมครุทินวาร์ไถง ไทยภาสาว่าเดือนยี่แรม ๗ คำฟ้าไถวันพรหส์บดีไทยกดยียาม
เที่ยงวัน พายในมีมหาวนวดี อริยดีดา และพระมหาพลบุญโถมดัมภักปารามาธิบติ
แด พระหลวงเจ้าบัทัน และสังคเจ้าทั้งมวณ พายนอกมีแค้นหนึ่งสี่ หดวณนคร
หื้อเมืองทั้งมวณและชนวัดทั้งมวณ และผู้เถ่าผู้เถ่าถ้าปางหื้อหื้อน้อยนาร์หึงชาย ได้
พร้อมกันหื้อชาวบ้านบัทันทั้งมวณมีหมันมโน และนายบ้านผู้เถ่าผู้เถ่าได้พร้อมกันหื้อ

คำทองขึ้นได้ยอดมหาธาตุแล้ว วันนั้นจันทร์จรมเต็มเต็มยิ่ง . เมื่องม่ายม่อสระเพาะ
 หน่ออันกษัตริย์วงศ์ศิวกัน ๓๔ ชื่อ มิคลิว ปรากฏในเมณูราลี อดิศาดำด้นาคถา
 ถ่วงแล้วได้ ๒๒๖๓ พระวัสส์สาปาย ๗ เดือนยิ่ง ๒๓ วัน อนาคตวรสาธว้างพายหน้า
 บ่น้อยยัง ๒๗๓๗ พระวัสส์สาปาย ๔ เดือนยิ่ง ๗ วันตั้งแต่วันพุท ก็ถูกโบราณาจารย์ตรว
 ว่าไว้ได้ ๕๐๐๐ พระวัสส์สา สืบแต่แล้ว สัทธาทายกทั้งหลายช้ไหย่น้อยหยิงชายจูงโมทนาช้
 คนแต่เทอะ จบตำนานพระธาตุลำปางเมืองนครชัยบุรี

จุลศักราช ๑๓๐๐ ค่ำปีเบ็กชะง่าเข้ามาในวัดลำ อดิศาดำด้นนรดี พุทธวรโอง
 ไทยภักธำว่าเดือน ๓๓ เพ็งเม็งวันพุชยามกองงาย ห่มนมะโนบัณณา หยุบ้านลำปางบได้
 เหตุกัวยานานาต่าง ๆ จึงได้หันไปหยุบ้านสองแควทั้น เยี้ยะไรกันมีทุชมากนั๊ก มี
 อายุได้ ๖๖ ปี มีคำชำเพ็งเถิงพุทธสาธนามหาชินธาตุเจ้าลำปางอันเป็นที่เกิดแห่ง ตน
 และเป็นที่อนตนได้พำเพ็งปฏิบัติปริยัติทานดีถาวรามาได้ ๆ มีคำโล่กทุชมากนั๊กเหตุ
 บได้พำเพ็งกนิทาน จึงได้กตหมายเขตแดนไรอันเป็นที่มหาธาตุเจ้าไว้ เพื่อกว
 เจ้าขุนมุนนายนักปราชญ์บัณฑิตครีทักนกับวชเจ้าทั้งหลาย ชันยังหนุ่มมีอายุชันหมันย
 จักปฏิบัติสืบไปพายหน้าบอยู่ กวได้เอาที่วัดเป็นที่เมือง เอานาวัดเป็นนาเมือง คนจุ
 ตายไปกวได้ไปสู้บยายทั้ง ๔ มีนรูกเป็นคันแด เป็นเผด เป็นดงชายผู้หนึ่งแต่เมื่อ
 พระเจ้ากฤດันชยงวันนมนเยี้ยะนาเมืองกนิ . คนนาวัดกับนาเมืองคตกกันอดมนบต์เพ
 คกไปหานาวัด มนยอโถมพันได้ชันเอาดินนาวัดพอดเต็มหน้าไถมันไปได้นาเมือง คน
 มนคายได้ไปเป็นเผดแบกหางไถอันดุก เบี้ยวไฟนรกกให้มันคนมนหยู่ต่อเท่าเลี้ยงกตป
 อันนี้ มนก็พันจากอันเป็นเผदनันแด ลำจุเจ้า มหาป้าเจ้า หลายหิน เมตดา
 ไว้มนันแด -

ชาผู้เล่ากวจ้านายทั้งหลายอันจักปฏิบัติสืบไปพายหน้าบได้ช้ ได้กระทำ กวได้
 ด้วยทุชเป็นดงชายผู้หนึ่ง จึงบอกไว้หือแจ้งมนัน

ตั้งแต่หัวนาคไปฮอดลำตาไฟใหม่ขุมดินหม่อมสามพันวา เขตแดนที่มหาธาตุเจ้า
 รอดหินแดง ตั้งแต่หัวนาคไปรอกคันตาลหนองแดงสามพันวา แดนที่มหาธาตุเจ้ารอด
 หินแดง ตั้งแต่หัวนาคไปวันคกรอดคันฝางบึงร้อน แดนที่มหาธาตุเจ้ารอดหินแดง ตั้งแต่
 หัวนาคไปทางไครรอดคางเจ้หนองเตือ แดนที่มหาธาตุเจ้ารอดหินแดง สามด้านและ
 ด้านและสามพันวา ทางวันออกพันวารอดหัวหนองเขาซัด มีหินก้อนหนึ่งฝังไว้
 สูงประมาณเพียงหัวเข่า แดนที่มหาธาตุเจ้าพันถวนคันรอดหิน

ยามนั้นนางแม่ว้างไปข้างหนองทางวันคกนั้นแล พันถวนสามรอกแดนสะทายน้อย
 หินแดง ด้วยแท่นมหาธาตุเจ้ามนทนตาย

ทนกบบอกนางอนางจามเทวี หือทานไว้ กับ มหาธาตุเจ้า มีนาพันถวนเบยม ดิน
 นาร้อยหมวก ๓ รางผา ๓ คุบนางเมือง ๓ นางจามเทวีถูกเวียงท่านชนมาไว้มหา
 ธาตุเจ้า และมหาสังครอยคนมาหือทานทนน จึงได้ชื่อว่านาร้อยหมวกเพือนแดง
 นางหือเอาอย่างผามาได้นำชำระบาทสังคเจ้านั้นได้ชื่อว่านางรางผาเพือน มาตั้งคุบนาง
 ในนาฝอยกทนนถวดได้ชื่อว่าคุบนางเมือง ต่อเท้ากาดบดินแดง นางจึงมาไว้พาดแด
 บันปรู อันเป็นเครื่องสังเฬพคนไว้หือตังสังเฬพขามมหาธาตุเจ้าคุบซัด เธอทั้งหลาย
 ฝูงนไคกินนาคพ่น นางทั้งหลายฝูงนั้นได้ชื่อว่านาพาดนากับนาปรู ต่อเท้ากาดบดิน
 บิแท่นนางจึงแต่งสามไว้ผู้หญิงไว้กับมหาธาตุเจ้ามีนไคกินนาคพ่นหนึ่ง นานนั้นจึงได้
 ชื่อว่านาลำปุมเพือนแดง ถิ่นนางก็แต่งผู้หญิงหือมนั่งสวนกด้วยไ่ว้มากนัก คน
 คนทั้งหลายจักกินทาน หือไปเอาทองแก่นันมาหือเข้าหมม ถึงกาดวันดีด มันคค
 เอาฮอดคองไปรองแท่นเข้าพระเจ้าไคว้วิหาร คั่นกวางวันชายแล้วมันก็ไปเลิกออก
 เดีย มันไคกินนาคพ่นหนึ่ง นานนั้นถวดได้ชื่อว่า นาคคคองบดินแดง ถิ่นนาง
 ก็แต่งไว้ผู้หญิงหนึ่ง แบ่งยุคนึงไปไว้ไคว้วิหารพระสังคเจ้ามาไว้มหาธาตุเจ้า ลัทธิ
 มีจักไคว้กว่าคชวงคั่นขรมมหาธาตุเจ้า หือเอาผู้หญิงทั้งหลายฝูงนั้นกวาดมันไคกินนาคพ่น

หนึ่ง นานถวดได้ชื่อว่านาคิน้องเท่ากาละบุตรคนใด บ่อเท่านี้นางก็แต่งไว้ให้ผ
 เชือกอันเกยวคอดล้อมหาธาตุเจ้า เมื่อจักคาดล่างพองแต่ เชือกอันจกรักนาชนตั้ง
 กัดมกได้นาพหนึ่ง นานนได้ชื่อว่า นาคะแมตบุตรคนใด ถัดนี้นางก็แต่งไว้ให้
 หือใจรยดียวาหารทั้งมวตไว้หอมมกนาคพหนึ่ง นานนได้ชื่อว่า นาคิหารบุตรคนใด
 ถัดนี้นางก็แต่งไว้ให้ดั่งโพธันไทยอันน้อยไว้ได้ หมายความว่า ขยา เมื่อกินเมื่อทาน
 ในอิหารหลวงก็ไว้หอมมกนาคพหนึ่ง นานนได้ชื่อว่า นาคิหารบุตรคนใด บ่อเท่า
 นี้นางก็แต่งไว้ให้ป็นอาจารย์ เวณกินเวณทานกับมหาธาตุเจ้า ไว้ให้หอมมกนาคพหนึ่ง
 นานนจึงได้ชื่อว่า นาโสภาบุตรคน นาคิน้องชาก ๓ นาคิน้อง ๓ นาม่วงน้อย ๓ นาม่วงหลวง ๓
 นาค้อย ๓ นาร่อง ๓ นาคิน้องคิดนาร่องมาได้มาสู่ธรรม ถัดนี้ชื่อว่า นาคิน้อง
 นาคิน้องมหาธาตุเจ้า นาคิน้องนา นาคิน้องเห็นบ้าน นาร่องป่าเขียว นาคิน้องคำหนัก
 นาคิน้องหมากเขือ นาคิน้องร้องแวง นาคิน้องนา นาคิน้องดบ ฟุ้งนี้เป็นนามมหาธาตุเจ้า
 เที่ยงคุดันแพแม่พระวัง ร่องมาได้มาขึ้นหวาน นาคิน้องเกิดชื่อ นาคิน้อง นาคิน้อง
 นาคิน้องหลวง นาคิน้องทุต นาคิน้องบ้านเจียง นาคิน้องแจ้ นาคิน้องค้อยไปหาต้นแพวันตก
 ถัดมาหานาชาว นาคิน้อง นาคิน้องนอก นาคิน้องใน นาคิน้องเป็นนาตามดัก ทาง
 วันตกเป็นนาสู่ธรรม ทางวันออกนามมหาธาตุเจ้า ทางได้นาพระเจ้าหนอง ถัดนี้ชื่อว่า
 ไปเห็นนาพระเจ้าหนอง ถัดนี้ชื่อว่า นาคิน้องหาตมาได้มีดองไร่นาจึงขึ้นป่าพัว ทางเห็น
 เป็นมหาธาตุเจ้าทั้งมวณ ถัดนี้ชื่อว่า นาคิน้องหาตมาได้ช่วยวันตกนาพระเจ้าป่าคาตเวียงนคร แต่
 หนึ่งจักบอกทางวันออกถัดหัวขัวมาได้ขึ้นนาชุนถ้านมาได้เป็นนามมหาธาตุเจ้าเที่ยง
 ถัดนี้ชื่อว่า นาคิน้องเป็นนาจึงขึ้นดีเด็น ถัดนี้ชื่อว่า นาคิน้องบวแดนผาแบะเตงโรงช้างทั้งท่า
 ช้าง ทั้งเปิดอกเปิดอะผิงพิงหน้าวัด ถัดมาทั้งทงเข้าตอก ทั้งแอวกาดกุด ทั้งคุดแบก
 เป็นนามมหาธาตุเจ้า กับนาพระเจ้าดบยาว จิมเค้นนาคิน้องท้าวทอดทั้งป่าเขานเค้นริมยาว
 ทางเห็นชุนไปรอดดีตา เป็นนามมหาธาตุเจ้าเที่ยง มีนาชุนตามพัน นาคิน้องหลวง
 นาคิน้องหลวง นาคิน้องท้าว ถัดนี้ชื่อว่า นาคิน้องไปวันตกทางเค้าดองเด็นทางปายดองเด็น ทาม

กางเป็นไรเดียว นาวพระเจ้าวัดกู่คำเวียงนคร ถานนามหาชาติ^๕เดีย^๕
 เข้าซ้อน มีนาชนต้องพันถานนามหาชาติ^๕เดีย^๕ ท่งเข้าซ้อนท่งเข้าเหนือเป็นนาจังหัน
 ถ่าฟางท่งมวน ถิ่นนมาทางบ้านาพินดำน้อยหนองหย้าเหนียว ท่งชะเดี้ยมตึง ท่ง
 ต้าตาดันต์ ท่งชักว้ายหัวคือนม่วง บ้านทวยหนองช้าง หนองท่อ หนองเหนียว
 หนองบัว มาวันออกคงท่งเข้าคอก เป็นมหาชาติเจ้า^๕เดีย^๕ท่งมวน นาถ่านเบยอัน
 จามเทวหอทานไวมเท่า^๔นก่อนแด^๕

ห้องท้าวพระยานักบุณชนกรรมเจ้าทั้งหลายฝูงอื่นทานไว้กับมหาธาตุเจ้าก็ยังมัท
อินทโกมมามากหยด

ข้ามหาซาคูเจ้าจิมหายปางเมื่อดาวดวงมาเอนนทหนึ่ง ปางเมื่อข่าวได้เอา
ต้องทหนึ่ง ยังหอดเท่าใดดูโธมราชาหุ่ด้วยเมืองหงสาวดีมาผาบได้ดำนนาเมืองไทย
แล้วจึงมาไว้ข้าทงหลายด้ามจำพวก คือข้าพระเจ้า ๓ ข้าซาคู ๓ ข้าพระเถรจำพวกหนึ่ง
ข้าเทวดาอารักข์จำพวกหนึ่งแะ ข้าด้ามจำพวกกันท้าวสุทโธมราชาอับไว้กับเมืองมัตถ
นแะ น้าอินนางจามเทวีทานถ่านเบยกับข้า ๑๘ ครว ทงข้าอินนางไว้กับตั้งคาราม
ต้องครว ไว้กับน้าบอเดียงอนเกิดมาด้วยบุญอินนางกระทำดีจจอิถาน นิกบุญชน
หม่นักปราชญ์นทิตย ครหัดนักบวชเจ้าทงหลายจักปติบคัลลไปพายหน้า คอยหอ
พิจารณาตูลอกแจ้งชูประการ ก็หากจักวทุธิไปไ้ ๆ ม่หย่าชะแะ

ทันทีที่บอกเล่าไฉ่ยังเดินกาน อันมั่งดามทั้งหลายอันเป็นราชทูต นำ ราชทาน
มหาจักรได้มาให้อาณาปี่ตามเทอดคามจารัตแต่ปี่คุมมาด่าบ๊บบ มาดังนี้

คันชมนีมหาธาตุเจ้ากว้างและด้าน ๓๒ วา สูง ๒๒ วาอก ลำเวียงทองทั้ง
มวน ๕๓๒ เหลี่ยม วิหารหลวงกว้าง ๘ วาสูง ๘ วา ยาว ๒๓ วา เล้ามี ๔๖ เหลี่ยม
ได้ขึ้นเมื่อเถลิงถอยทิพยเศ็ดแห่งพระมหากษัตริย์ อันเป็นเจ้าปดด้ับ ๆ ตามมีดังนี้แล

๕๕๖
 ๕๕๗
 ๕๕๘
 ๕๕๙
 ๕๖๐
 ๕๖๑
 ๕๖๒
 ๕๖๓
 ๕๖๔
 ๕๖๕
 ๕๖๖
 ๕๖๗
 ๕๖๘
 ๕๖๙
 ๕๗๐
 ๕๗๑
 ๕๗๒
 ๕๗๓
 ๕๗๔
 ๕๗๕
 ๕๗๖
 ๕๗๗
 ๕๗๘
 ๕๗๙
 ๕๘๐
 ๕๘๑
 ๕๘๒
 ๕๘๓
 ๕๘๔
 ๕๘๕
 ๕๘๖
 ๕๘๗
 ๕๘๘
 ๕๘๙
 ๕๙๐
 ๕๙๑
 ๕๙๒
 ๕๙๓
 ๕๙๔
 ๕๙๕
 ๕๙๖
 ๕๙๗
 ๕๙๘
 ๕๙๙
 ๖๐๐

ทดงเวียงทริภุญชัยนั้นเปนกาดดัวะ เปนอันดู่เกดมมากนั้ ภูมรดีจิงรำเพิง
 ดุว่าทนครนต่างหือเปนมืองมินชะแด จิงใช้ตัญญาฮอดเจ้ารดีทั้งหลายด้ามคนอันเป
 ด์หลายมปคิณานกับด้วยกันฮู่แห่ง เจ้ารดีทั้งหลายมาฮอดแถ่กพร้อมกันต่างหือเปนเวียง
 บัรวรนวนแถ่จิงได้ชื่อวามืองทริภุญชัย ตามชื่อเจ้ารดีคนอันหุยทั้น แ่งคฺุชาคา
 เมืองนั้นวามุชายจกกันบ่หมัน เทาตู่ผู้หญิงกันเมืองนั้นจิงคิดแถ่วเฮน เจ้ารดีทั้งหลาย
 จากันว่าผิอัน เราจักได้ตูกถ้าวท้าวพระยาที่โตมากินเมืองทั้นจา เมื่อนั้นเจ้ารดีคน
 ฮือนารท จิงว่ายมตูกถ้าวพระยาอะไวผู้หนึ่ง ประกอบด้วยวัดบวรบคณคั่นกแด
 ว่าอันเจ้ารดีทั้งหลายจิงว่าผิอัน เราทั้งหลายก็ควนไปขอเอามาหือแถ่ด้วยเมืองทั้นเทอะ
 เจ้ารดีทั้งหลายพร้อมกันแถ่จิงใช้ไปขอเอาแก่พระยาอะไวผู้เป็นพ่อนั้นหนนแด พระยา
 คนพอกหืออนุญาตแก่นางหือเมือแถ่ด้วยเมืองทั้นหนนแด บ่อนานเท่าไตนางมีใจมกไคว่ทั้น
 พ้อมแม่พี่น้อง นางก็ไปด้วยจตุรงคเสนา & จำพวก ไปรอดพ้อมแม่ญาติแถ่ นาง
 กขนมาทางทัพแม่ตติจันมาโดยด้ามบิ คราวทางมาฮอดตัมยาวเมืองตัมภทั้น แถ่
 ก็ดึกการบรูษามหาชาคเจ้าตามเพิงใจคนกัมหนนแด กขนเมือรอดเมืองทั้นกถกถบคินมา
 ดึกการบรูษามหาชาคเจ้าแถม จิงจกทั้นคนแถ่นางดิงถ้าวแถ่ พาย์หึงนางกั้นเมือ
 ตู่เมืองทริภุญชัยอนมีเปนที่หุยแห่งคนกัมวนนนั้นแถ่

นิทานอนันครบาเจ้าเมตตาได้ตามแต่ได้มีดังนี้ นักบุญชนธรรมครห์กับบวช
เจ้าทั้งหลาย หือได้อยู่ในคามเขตประเทศเขตแดนที่เส้าเช่นพนมหาราตุเจ้าดวงกว้าง
และสูงและกว้างยาว ก็มีด้วยประการดังนี้

ถินนั้นมาเป็นนานนัก บิกขุ จุตติกรราชได้ ๑๓๘๒ ตัว เดือน ๖ แรม ๓ ค่ำ
พบว่าได้นอนอาทิตย์รวายใจ พระยาไชยสงคราม ทานคนไว้กับราชาเจ้าดำพางต้อง
คนพอถูกสัทกับหัดกีนากยังช้างแม่ตัวหนึ่ง จูงโมทนาด้วยผู้ชำแต่เดอะ

นิพานปัจจุโย โทคุ โทคุ เม

ตำนานพระธาตุจุมพิตนคร ^(๔)

สัตว์สัตว์ สุกวามังคละกกา นโมพุทฺธาย รูป รุ่ สวรรคา ชินชาตุ
นราต เมกา จตุโร ทวธา เทวโกฏี สงฺขยา ว สทฺธาวติ นามิ สัพพ
ชินชาตุเสฏฺฐ จ ะ-

สาธโว ตูกร สปริสเจ้าทั้งหลาย จุงฟังยังอุบัติทานอันจุสัตว์ราชตุในจุมพิตา
ราม ได้ครองในมหาจักรเจ้าตกคำคนด้วยราชสมบัติในเมืองอันมีที่ใกล้แม่น้ำระมิง
มีชื่อว่าเมืองพิงเชียงใหม่ แต่จักได้มาไหว้ชินชาตุพระพุทฺธเจ้าในจุมพิตารามมีดังนี้

เอโกปริโส ยังมีชายผู้หนึ่งชื่อว่านันทบญญา เป็นตูกชาวจุมพิตบวรได้
๓๐ วัสส์ลาลวดได้เมื่ออดสาหะสุตรเรียนในวัดสวนดอกไม้หัตถวง แล้วเมื่อถนมนันตัก
ออกเข้าเป็นราชปริสสะลวดได้เป็นพิเณยราชบมฺตรเจ้าคำถกแล เมื่อเจ้าราชุมารได้
ราชาภิเศกเป็นพระยาแล้วจักหื้อพิเณยตนกินเมือง มันทักกินมณฑกต่างว่าดังนี้
ข้าแก่เจ้าเห็นหื้อวานักเป็นอันเถาแก่เถะ ข้าเท่าจักหื้อสุยอันบมฺตรเจ้าเห็นหื้อ
ตามใจอันมักแห่งตุราชะเถว่าอัน ทินนพระยาตกคำจึงกล่าวว่ามีว่าอันักตามใจอันมัก
แห่งมึงเท่น ว่าอันแล้วพระยาจึงถามมึงว่าผอนมึงจักหื้อทใดอันจา พิเณยนันทบญญา
จึงไหว้พระยาว่าข้าแก่เจ้าเห็นหื้อ ข้ามักปรารถนาใคร่ขออนุญาตอาษาแห่งเจ้าเห็น
หื้อ เมื่อหื้อในที่บ้านญาติแห่งข้าอันชื่อว่าจุมพิตนครพันต์หัดแล้วอันพระยาว่าผอนัก
ตามใจอันมักแห่งมึงเท่น ว่าอันแล้วพระยาตกคำหื้อช่างพาย ๓ พัง ๓ หื้อมาตัว ๓
หื้อทานบ่าวเพ็นพอใช้ส้อยเป็นบริวาร หื้อบ้านด้วยยางทองเป็นบ้านด้วยแก้วพิเณยตน
เห็นแล

(๔) ถัดจากฉบับโบราณงานอักษรไทยลานนา เลขที่ ๑๘

ทนนทนทบณณาเพ็ญนไนได้ถวถักการแต่พระยาดกคำหากทอนน มนังมา
 หยุทอนชื้อว่าจุมพิตนพายไต้เวียงนครประหมาน ๒ โยชนะ ปายเปณาไต้ ๑๖.๗๐๐ วา
 ทานกัมาตงหยุเปณาเมืองจุมพิตทนนทนแด

ปรภาเค ในต่วนพายหน้าแต่นนงมีชายผู้หนึ่งชื้อว่าอายจอมแพร เหตุมันเกิด
 ในเมืองแพรมันเดินมาค้าขายกิน ได้มาคนเคยเปนมิตรดห้ายกับด้วยเพ็ญนทบณณา
 เปณาเมืองจุมพิตน มนถวตขอตงบ้านหยุเมืองเพณา

ปน เมื่อพายตง ขาจึงชวนกันตวงวัดเคยกันทนนท ทานผู้ชื้อนทบณณา
 เปณาเมืองนตวงวัดบนทอนนางจามเทวตวงเจตถวฆาตถวพระเจ้านทนนท เหตุว่า
 ทานทนนเจตยเจ้าหากมเคกอนทนนท ชายผู้ชื้อว่าอายจอมแพรมันนีกตางแห่งตุมจิม
 ริมแม่น้ำทนน มันนีกตางเจตยวิหารกับทงก้าแพงบวรมวนแต่มันเมื่อขอเอาพระพุทธรูป
 เจ้าคนหนึ่ง แห่งวัดป่าพาวหวเวียงนครมาตงหนึ่ง คนพระเจ้านททาทางหว
 พระพุทธรเจ้านนพอกคำทงมวณงามนีก คนทงหลายถวตเรียกพระพุทธรเจ้าคนนทว่า
 พระเจ้าหวคาคาว่าอนแด มันนีกนำเอามาไต้ยงวัดทนนทนนท

คโตปรี พายหน้าแต่นนบ่านทเอาไต้ นากันทงทวมวัดอารามอนอายจอมแพร
 ไต้ตางนนั้น เจตยกับทงก้าแพงบคันค่านพงไปเสยทนนท

เมื่อนนททบณณาเปณาเมืองจึงว่าแกอายจอมแพรว่าตงน คุกรถห้ายเจ้าจิง
 เอาพระพุทธรเจ้ามาไต้วัดบนจิมกันเททว่าอน ทนนอายจอมแพรว่าผอนกตงนีกแตว่าอน
 ขาจึงพร้อมกันช่วยกันเอาพระพุทธรเจ้ามารวมกันไต้ยงวัดบนทนนทแตว ขาจึงช่วยกัน
 แปงวัดทนนทือเปนวัดแควนไต้ยงเจ้าทนนท ขาจึงไต้ชื้อว่าวคจอมพเพยง ตามชื้อแห่ง
 ขาทงตองนทนนท

คโต เรียงนไนไปบ่านทเอาไต้ ราชาพระยาไต้เอาหุมรพตถกถเดนาชนมา ว่า
 จักชบจักปงเอาเมืองว่าอน จักรบชนช้างพอเจ้าเมืองหาณแต่ทงแตะแม่เจ้าเมืองหาณ
 แต่ทงอนนิงทงทรวรวิ มาณเจ้าเมืองหาณไนทง นางกักถาหาณนีก นางกักทิมเควอง

เขาราย แดงขบหมรวพดมาออกกรบ หอตยงศรียคนตร & จำพวกและหอเขาตมุ่น
และถากเพื่อยไม้คั่นร่องให้เขาว่าพระยาเจ้ามาทันแล้วแล้วอัน ที่นพระยาไคไคยีน
ห่มนุ่นก เขากจึงหักคานพายหันดองดำนาไป แม่เจ้าเมืองหาญแต่ท้องไธชนช้าง
พระยาไคหักคานคกหน้าทนนมากนัก ที่นจึงได้ไธชอวามหาสนกเพือนแต่

ที่นพระเปนเจ้าพระยาตากคำ ไคยีนประวัติชาวสารอนัน กจึงรับเอารพด
เด่นามากับพ่อเจ้าเมืองหาญแต่ท้องพากันมาไธข้าเด็ก เขากจึงต้องหันพายไปฉ้นแด
ไปถึงที่น พระเปนเจ้าเมืองตากคำ จึงถามว่าบ้านพิเตยงกไไหนจว่าอัน เขากให้
บอกว่าข้าแก่เจ้าเหนือหัว บ้านพิเตยงแห่งเจ้าเหนือหัวมียกแห่งจุมพิตหินแล้วอัน
พระยากจวบพิเตยงแห่งตนยังบ้านจุมพิตทนนเทเห็นแต่ ที่นพระยาตากคำจึงไธนาง
ราชเทวกกับปงครวทังมวนไธเห็น ส่วนตนพระยากกับพ่อเจ้าเมืองหาญแต่ท้อง เขา
หมรวพดไปไธตามข้าเด็กหันแด

นางราชเทวกุยกทนนกดังเจตยอนหนึ่ง ดังได้ ๓๐ วา กอมหลังเกออันงามนัก
เปนดัง กองเข้าเปดดอก อนนางจามเทวกดังนั้นด้วยอนดัมพัตนนักถ้าพระยาเจ้าตนหันแด
พระเปนเจ้าเมืองตากไปไธข้าเด็กและคินมา จึงเข้าไปไธพระพทเจ้ากัมไ
ยินดมากนัก แดวกจึงช่วยกษริจนาดังเปงเจตยเจ้าห้องามแล้วพระยากจึงเขาราค
พระพทเจ้ามาได้ จไไว้ในเจตยคำอันตนดังไหม่น & พระองค์หันแด กัทังนาง
ราชเทวกช่วยกันดังเปงมวรมวนแล้ว พระยาจึงถามพิเตยงว่าตังน วตตถานทนมชอ
ดงรืออันจว่าอัน พิเตยงจึงไธว่าข้าแก่เจ้าเหนือหัว ตามชื้อแต่ก่อนว่าวัดจุมพิต
ว่าอันแต่ บดินกปากควาวดจอมพิเตยงว่าอันดหลังแด พระเปนเจ้าเมืองตากจึงปง
อาชเภาว่าแรกเตนไปหย่าว่าอัน เหตุว่าพระองค์เรามาถึงที่น เปนไชยมงคตชำนะ
ดัตร์แห่งเรา ชาวเมืองพิงเชียงไหม่มาม่มากนัก มาตราไคยีนชาวสารเรามาข้าเด็ก
กพายหันแต่ไธดค้หัดตาย ท้าวพระยาตนไคอันจักเกิดมาดัมเชอราชวงศาเราพายดุนมัน
ไธไธด้วยราชการบ้านเมืองดงเรานี้ ตนไคบังเกิดไธไธสัทธาอินดด้วยแกวทังด้ามมากนัก

มาเด็กยกยอต่างแบ่งตำแหน่งในสถาน^{๕๕}นั้น ข้าเด็กหนได้จักได้มากราบมันดัด^{๕๖}
 ตาย เหตุว่าไชยชนะแห่งเราหากแรกมีแล้วแต่^{๕๗} สู้จึงได้ชื่อวัด^{๕๘}นั้นว่า วัดจอมพิงไชย
 มงคล ว่าอันเทินเหตุว่า^{๕๙}นั้นเป็นจอมตอยตาย อันหนึ่งชาวเมืองพิงเรากหากมา^{๖๐}
 อันหนึ่งเล่าเรามา^{๖๑}รอด^{๖๒}นั้นเป็นไชยมงคลชนะข้าเด็กตั้ง^{๖๓}มากนักแล ว่าอันแล้วพระยาก
 ไหว้นบครบยังบูชา^{๖๔}การ^{๖๕}มากนัก แล้วยังนางราชเทวี^{๖๖}ก็แหวัด^{๖๗}วัด^{๖๘}ปะทัก^{๖๙}ชิน^{๗๐}แล้ว^{๗๑}ก็ให้
 อำตา^{๗๒}พระพุท^{๗๓}เจ้า^{๗๔}แล้ว^{๗๕}ก็ตั้ง^{๗๖}พล^{๗๗}ย^{๗๘}แห่ง^{๗๙}คน แล้ว^{๘๐}ก็เมื่อ^{๘๑}ส่วย^{๘๒}ห่วย^{๘๓}ด้วย^{๘๔}ราช^{๘๕}ดี^{๘๖}ริ^{๘๗}ด^{๘๘}ม^{๘๙}บ^{๙๐}ค^{๙๑}ใน^{๙๒}คร
 บุ^{๙๓}ริ^{๙๔}ดี^{๙๕}พิง^{๙๖}ไชย^{๙๗}เชิง^{๙๘}ใหม่^{๙๙}แห่ง^{๑๐๐}คน^{๑๐๑}ด้วย^{๑๐๒}ส่วย^{๑๐๓}ดี^{๑๐๔}ด^{๑๐๕}วน^{๑๐๖}นั้น^{๑๐๗}แล

คโต ถัด^{๑๐๘}นั้น^{๑๐๙}พล^{๑๑๐}ย^{๑๑๑}ผู้^{๑๑๒}ช^{๑๑๓}ว่า^{๑๑๔}น^{๑๑๕}ท^{๑๑๖}บ^{๑๑๗}ณ^{๑๑๘}า^{๑๑๙}เ^{๑๒๐}า^{๑๒๑}ม^{๑๒๒}เ^{๑๒๓}น^{๑๒๔}น^{๑๒๕} ก็^{๑๒๖}ห^{๑๒๗}ย^{๑๒๘}ุ^{๑๒๙}ค^{๑๓๐}า^{๑๓๑}ฐ^{๑๓๒}า^{๑๓๓}น^{๑๓๔}า^{๑๓๕}พระ^{๑๓๖}พุ^{๑๓๗}ท^{๑๓๘}เจ้า^{๑๓๙}
 นั้น^{๑๔๐}ตั้ง^{๑๔๑}น^{๑๔๒}ร^{๑๔๓}า^{๑๔๔}บ^{๑๔๕}ค^{๑๔๖}อ^{๑๔๗}เ^{๑๔๘}า^{๑๔๙}ย^{๑๕๐}า^{๑๕๑}แห่ง^{๑๕๒}คน^{๑๕๓}ได้^{๑๕๔} ๘๐ ปี^{๑๕๕}จ^{๑๕๖}ิต^{๑๕๗}า^{๑๕๘}ย^{๑๕๙}ไป^{๑๖๐}แล้ว^{๑๖๑}แล เขา^{๑๖๒}ท^{๑๖๓}ง^{๑๖๔}ห^{๑๖๕}ล^{๑๖๖}า^{๑๖๗}ย^{๑๖๘}ก็^{๑๖๙}เ^{๑๗๐}า^{๑๗๑}ห^{๑๗๒}อ^{๑๗๓}ข^{๑๗๔}้าง^{๑๗๕}
 กับ^{๑๗๖}ม^{๑๗๗}อ^{๑๗๘}ง^{๑๗๙}ท^{๑๘๐}อ^{๑๘๑}ง^{๑๘๒}เ^{๑๘๓}ร^{๑๘๔}อ^{๑๘๕}ง^{๑๘๖}ข^{๑๘๗}้าง^{๑๘๘}ท^{๑๘๙}อ^{๑๙๐} ผ^{๑๙๑}ง^{๑๙๒}ไ^{๑๙๓}ว^{๑๙๔}ย^{๑๙๕}ง^{๑๙๖}ห^{๑๙๗}า^{๑๙๘}ว^{๑๙๙}ัด^{๒๐๐}ห^{๒๐๑}ิน^{๒๐๒}แล

ชกกาเถ ใน^{๒๐๓}ก^{๒๐๔}า^{๒๐๕}ด^{๒๐๖}พ^{๒๐๗}าย^{๒๐๘}ห^{๒๐๙}า^{๒๑๐}แ^{๒๑๑}ค^{๒๑๒}น^{๒๑๓}ย^{๒๑๔}ง^{๒๑๕}มี^{๒๑๖}ม^{๒๑๗}ห^{๒๑๘}า^{๒๑๙}เ^{๒๒๐}ร^{๒๒๑}เ^{๒๒๒}า^{๒๒๓}ค^{๒๒๔}น^{๒๒๕}ห^{๒๒๖}ึ่ง^{๒๒๗}ช^{๒๒๘}อ^{๒๒๙}ว^{๒๓๐}า^{๒๓๑} ม^{๒๓๒}ห^{๒๓๓}า^{๒๓๔}อ^{๒๓๕}ณ^{๒๓๖}า^{๒๓๗}โ^{๒๓๘}ภ^{๒๓๙}เ^{๒๔๐}
 ท^{๒๔๑}เ^{๒๔๒}ร^{๒๔๓} เ^{๒๔๔}ป^{๒๔๕}น^{๒๔๖}เ^{๒๔๗}า^{๒๔๘}ว^{๒๔๙}ัด^{๒๕๐}ห^{๒๕๑}ย^{๒๕๒}ุ^{๒๕๓}ค^{๒๕๔}า^{๒๕๕}พระ^{๒๕๖}พุ^{๒๕๗}ท^{๒๕๘}เจ้า^{๒๕๙} ห^{๒๖๐}ือ^{๒๖๑}ไป^{๒๖๒}ช^{๒๖๓}ุด^{๒๖๔}เ^{๒๖๕}า^{๒๖๖}ม^{๒๖๗}อ^{๒๖๘}ง^{๒๖๙}ท^{๒๗๐}อ^{๒๗๑}กับ^{๒๗๒}ห^{๒๗๓}อ^{๒๗๔}ข^{๒๗๕}้าง^{๒๗๖}เ^{๒๗๗}ร^{๒๗๘}อ^{๒๗๙}ท^{๒๘๐}อ^{๒๘๑}
 ท^{๒๘๒}ง^{๒๘๓}ม^{๒๘๔}ว^{๒๘๕}น^{๒๘๖}อ^{๒๘๗}อ^{๒๘๘}ก^{๒๘๙}มา^{๒๙๐}ห^{๒๙๑}ล^{๒๙๒}อ^{๒๙๓}เ^{๒๙๔}ป^{๒๙๕}น^{๒๙๖}พระ^{๒๙๗}พุ^{๒๙๘}ท^{๒๙๙}ร^{๓๐๐}บ^{๓๐๑}เ^{๓๐๒}า^{๓๐๓}ห^{๓๐๔}ิน^{๓๐๕}แล เ^{๓๐๖}ร^{๓๐๗}เ^{๓๐๘}า^{๓๐๙}ก็^{๓๑๐}ห^{๓๑๑}ย^{๓๑๒}ุ^{๓๑๓}ค^{๓๑๔}า^{๓๑๕}ม^{๓๑๖}า^{๓๑๗}ย^{๓๑๘}ได้^{๓๑๙} ๘๐ ปี^{๓๒๐}ก็^{๓๒๑}ตั้ง^{๓๒๒}น^{๓๒๓}า^{๓๒๔}ย^{๓๒๕}
 จ^{๓๒๖}ิต^{๓๒๗}า^{๓๒๘}ย^{๓๒๙}ไป^{๓๓๐}แล

คโต เร^{๓๓๑}ย^{๓๓๒}น^{๓๓๓}ั้น^{๓๓๔}ไป^{๓๓๕}ย^{๓๓๖}ง^{๓๓๗}มี^{๓๓๘}ม^{๓๓๙}ห^{๓๔๐}า^{๓๔๑}เ^{๓๔๒}ร^{๓๔๓}เ^{๓๔๔}า^{๓๔๕}ค^{๓๔๖}น^{๓๔๗}ห^{๓๔๘}ึ่ง^{๓๔๙}ช^{๓๕๐}อ^{๓๕๑}ว^{๓๕๒}า^{๓๕๓} พ^{๓๕๔}ุ^{๓๕๕}ท^{๓๕๖}ค^{๓๕๗}ัม^{๓๕๘}ภ^{๓๕๙}เ^{๓๖๐}
 ได้^{๓๖๑}เม^{๓๖๒}ื่อ^{๓๖๓}ส^{๓๖๔}ู^{๓๖๕}ต^{๓๖๖}ร^{๓๖๗}เ^{๓๖๘}ย^{๓๖๙}น^{๓๗๐}ย^{๓๗๑}ง^{๓๗๒}ว^{๓๗๓}ัด^{๓๗๔}ส^{๓๗๕}ว^{๓๗๖}น^{๓๗๗}ต^{๓๗๘}อ^{๓๗๙}ก^{๓๘๐}ไ^{๓๘๑}ม^{๓๘๒}ห^{๓๘๓}ด^{๓๘๔}ว^{๓๘๕}ง^{๓๘๖}เ^{๓๘๗}ย^{๓๘๘}เ^{๓๘๙}น^{๓๙๐}ใหม่^{๓๙๑}แล น^{๓๙๒}ัก^{๓๙๓}บ^{๓๙๔}ณ^{๓๙๕}ท^{๓๙๖}ง^{๓๙๗}ห^{๓๙๘}ล^{๓๙๙}า^{๔๐๐}ย^{๔๐๑}ไป^{๔๐๒}นิ^{๔๐๓}ม^{๔๐๔}น^{๔๐๕}ค^{๔๐๖}เ^{๔๐๗}า^{๔๐๘}
 มา^{๔๐๙}ห^{๔๑๐}ย^{๔๑๑}ุ^{๔๑๒}ค^{๔๑๓}า^{๔๑๔}พระ^{๔๑๕}พุ^{๔๑๖}ท^{๔๑๗}เจ้า^{๔๑๘} จ^{๔๑๙}ึง^{๔๒๐}ช^{๔๒๑}ัก^{๔๒๒}ช^{๔๒๓}ว^{๔๒๔}น^{๔๒๕}น^{๔๒๖}ัก^{๔๒๗}บ^{๔๒๘}ณ^{๔๒๙}ท^{๔๓๐}ง^{๔๓๑}ห^{๔๓๒}ล^{๔๓๓}า^{๔๓๔}ย^{๔๓๕}ด^{๔๓๖}ัง^{๔๓๗}ว^{๔๓๘}ิ^{๔๓๙}ห^{๔๔๐}า^{๔๔๑}ร^{๔๔๒}ด^{๔๔๓}ัง^{๔๔๔}ห^{๔๔๕}น^{๔๔๖}ง^{๔๔๗}เ^{๔๔๘}น^{๔๔๙}เ^{๔๕๐}น^{๔๕๑} ๕
 อ^{๔๕๒}อ^{๔๕๓}ก^{๔๕๔} ๓ ค^{๔๕๕}ำ^{๔๕๖}ว^{๔๕๗}ิน^{๔๕๘}า^{๔๕๙}ท^{๔๖๐}ิ^{๔๖๑}จ^{๔๖๒}า^{๔๖๓}ม^{๔๖๔}ก^{๔๖๕}อ^{๔๖๖}ง^{๔๖๗}ง^{๔๖๘}า^{๔๖๙}ย^{๔๗๐}น^{๔๗๑}ั้น^{๔๗๒}แล ม^{๔๗๓}ห^{๔๗๔}า^{๔๗๕}เ^{๔๗๖}ร^{๔๗๗}เ^{๔๗๘}า^{๔๗๙}ห^{๔๘๐}ย^{๔๘๑}ุ^{๔๘๒}ค^{๔๘๓}า^{๔๘๔}ม^{๔๘๕}เ^{๔๘๖}า^{๔๘๗}ร^{๔๘๘}ัก^{๔๘๙}ค^{๔๙๐}า^{๔๙๑}พระ^{๔๙๒}พุ^{๔๙๓}ท^{๔๙๔}เจ้า^{๔๙๕}
 ต^{๔๙๖}า^{๔๙๗}ม^{๔๙๘}า^{๔๙๙}ย^{๕๐๐}เ^{๕๐๑}น^{๕๐๒}ได้^{๕๐๓} ๘๘ ปี^{๕๐๔}ว^{๕๐๕}ัด^{๕๐๖}เ^{๕๐๗}ด^{๕๐๘}ย^{๕๐๙}ง^{๕๑๐}า^{๕๑๑}ย^{๕๑๒}จ^{๕๑๓}ิต^{๕๑๔}า^{๕๑๕}ย^{๕๑๖}ไป^{๕๑๗}แล

คโต ถัด^{๕๑๘}นั้น^{๕๑๙}มี^{๕๒๐}เ^{๕๒๑}า^{๕๒๒}ชา^{๕๒๓}ว^{๕๒๔}ผู้^{๕๒๕}ห^{๕๒๖}ึ่ง^{๕๒๗}เ^{๕๒๘}า^{๕๒๙}ย^{๕๓๐}ด^{๕๓๑}ก^{๕๓๒}ห^{๕๓๓}า^{๕๓๔}น^{๕๓๕}า^{๕๓๖}ย^{๕๓๗}า^{๕๓๘}ย^{๕๓๙}อ^{๕๔๐}ม^{๕๔๑}แ^{๕๔๒}ว^{๕๔๓}กับ^{๕๔๔}เ^{๕๔๕}า^{๕๔๖}ชา^{๕๔๗}ว^{๕๔๘}ม^{๕๔๙}น เ^{๕๕๐}า^{๕๕๑}ชา^{๕๕๒}ว^{๕๕๓}อ^{๕๕๔}า^{๕๕๕}ย^{๕๕๖}
 น^{๕๕๗}้อย เ^{๕๕๘}า^{๕๕๙}ชา^{๕๖๐}ว^{๕๖๑}เ^{๕๖๒}ห^{๕๖๓}เ^{๕๖๔}ม^{๕๖๕}อ^{๕๖๖}ง^{๕๖๗}ได้ เ^{๕๖๘}า^{๕๖๙}พ^{๕๗๐}ร^{๕๗๑}อ^{๕๗๒}ม^{๕๗๓}ก^{๕๗๔}น^{๕๗๕}เ^{๕๗๖}ื่อ^{๕๗๗}ร^{๕๗๘}า^{๕๗๙}น^{๕๘๐}า^{๕๘๑}นิ^{๕๘๒}ม^{๕๘๓}น^{๕๘๔}ค^{๕๘๕}เ^{๕๘๖}า^{๕๘๗}ม^{๕๘๘}ห^{๕๘๙}า^{๕๙๐}เ^{๕๙๑}ร^{๕๙๒}เ^{๕๙๓}า^{๕๙๔}ค^{๕๙๕}น^{๕๙๖}ห^{๕๙๗}ึ่ง^{๕๙๘}ช^{๕๙๙}อ^{๖๐๐}
 ป^{๖๐๑}า^{๖๐๒}ร^{๖๐๓}มี เ^{๖๐๔}ป^{๖๐๕}น^{๖๐๖}เ^{๖๐๗}ก^{๖๐๘}า^{๖๐๙}ว^{๖๑๐}ห^{๖๑๑}เ^{๖๑๒}า^{๖๑๓}ย^{๖๑๔}เ^{๖๑๕}า^{๖๑๖}ย^{๖๑๗}เ^{๖๑๘}ว^{๖๑๙}เ^{๖๒๐}า^{๖๒๑}ห^{๖๒๒}ย^{๖๒๓}ุ^{๖๒๔}ค^{๖๒๕}า^{๖๒๖}ว^{๖๒๗}า^{๖๒๘}ว^{๖๒๙}น^{๖๓๐}ค^{๖๓๑}ร เ^{๖๓๒}า^{๖๓๓}มา^{๖๓๔}ห^{๖๓๕}ย^{๖๓๖}ุ^{๖๓๗}ค^{๖๓๘}า^{๖๓๙}พระ^{๖๔๐}พุ^{๖๔๑}ท^{๖๔๒}เจ้า^{๖๔๓}ย^{๖๔๔}ัง^{๖๔๕}ว^{๖๔๖}ัด^{๖๔๗}
 จ^{๖๔๘}อ^{๖๔๙}ม^{๖๕๐}พิ^{๖๕๑}ง^{๖๕๒}ห^{๖๕๓}น^{๖๕๔}แล เม^{๖๕๕}ื่อ^{๖๕๖}น^{๖๕๗}ม^{๖๕๘}ห^{๖๕๙}า^{๖๖๐}เ^{๖๖๑}ด^{๖๖๒}ย^{๖๖๓}อ^{๖๖๔}น^{๖๖๕}าง^{๖๖๖}ร^{๖๖๗}า^{๖๖๘}ช^{๖๖๙}า^{๖๗๐}ว^{๖๗๑}เ^{๖๗๒}า^{๖๗๓}ย^{๖๗๔}ง^{๖๗๕}น^{๖๗๖}น^{๖๗๗}พ^{๖๗๘}ง^{๖๗๙}เ^{๖๘๐}ด^{๖๘๑}เ^{๖๘๒} ม^{๖๘๓}ห^{๖๘๔}า^{๖๘๕}เ^{๖๘๖}า^{๖๘๗}ก็^{๖๘๘}ช^{๖๘๙}ัก^{๖๙๐}ช^{๖๙๑}ว^{๖๙๒}น

ดโต เรียงหน้า ยังมหาเสวตฉัตรธรรมจินตากับทั้งมหาปารวสี พาน
วงดำ จึงชักชวนนักบุญทั้งหลายต่างมาเจดีย์เจ้าในทึนหรือปากดในปักดัย ดังราช
ได้ ๘๘๒ ตัวในเดือน ๕ เพ็งวันอาทิตย์ ไทยเบิกดิน พระมหาเถรเจ้าทั้งสองกับทั้งนักบุญ
ทั้งหลายพร้อมกัน จึงเมื่อบอกเมื่อให้ว่ามหาพรเจ้าแผ่นดินเมืองพิงเชียงใหม่คนชื่อ
พระเมืองแก้วว่าจักต่างมาเจดีย์เจ้ายังวัดจอมพิงไชยมงคล พระเป็นเจ้าก็ยินดีมาก
นักจึงปวงราชทานมากกับท้าวพระยาขุนแสนขุนหมื่นทั้งหลาย รวมทั้งมวนได้เงิน ๒,๖๐๗
บาทเพื่องเงิน หอมมาต่างมาเจดีย์เจ้าและพระสังกเจ้าทั้งหลายกับ ทั้ง นักบุญทั้งหลาย
พร้อมกันก่อนเจดีย์เจ้า ดวงจันทร์กว้าง ๘ วาดวงสูง ๓๗ วางามนัก ดินดินตะริด

๖๐๐,๐๐๐ ก่อน ^๕เลี้ยงเงินทั้งหมด ๖,๐๐๐ วันนั้นแด่ พระเจ้าทั้งห้าตายกับนักบุญ
ทั้งห้า ชนทั้งห้า พร้อมกันประจวบกับทั้งพุทธรูปพระเจ้าทั้งห้า ในเจดีย์
เจ้านมชาตพุทธเจ้าอันหากได้เดิมาปากตัญในโกศแก้วมี ๘ พระองค์งามนัก พระ
ชาตอันดีมฤติ ๕๓๕๐ พระองค์ พระแก้วเจ้ามี่ ๖๐ พระองค์ พระคำเจ้ามี่ ๒๐ พระองค์
พระเงินเจ้ามี่ ๕๐ พระองค์ พระทองเจ้าพระชิน ๒๐๐ องค์ พระเจ้าทั้งหมื่นก็เอา
เข้าประจุไว้ในมหาเจดีย์เจ้าทั้งหมื่นดีทีเดียว

ในปีถัดไป ได้กราบได้ ๙๐๒ ตัว ในเดือน ๑๒ แรม ๑๓ ค่ำวันอังคาร ไทยเมิง
เร้ายามกองงาย ส้มเด็ดมหาราชเจ้าแผ่นดินพระเมืองแก้ว ดังพระพุทธเจ้าองค์หนึ่ง
หน้าหนัก ๓๕๑,๐๐๐ ทอง ^๕เพื่อจักหอนำมาไว้ในวัดจอมพิงไชยมงคลกับทั้งข้าพระครัว
หนึ่ง ^๕เพื่อหอบเป็นทังหันอุปถัมภ์รักษาดำพระพุทธเจ้า ^๕กับหอนำแถวคดคดหมายเขต
แดนที่สืบมาไว้ ^๕จึงปวงราชอาณาเขตไว้แก่แผ่นดินหลวงพิงไชย รับอาชญาทูลได้หัว
แถวจึงหอนำพระพุทธเจ้ากับทั้งราชอาณาเขตไปแก่เจ้าเมืองนครไชย ^๕จึงรับราชอา
ญาทูลได้หัวแถวอันหนึ่งดีแล้วว่าข้าดีตามพระราชอาชญาพระเป็นเจ้าแด่ ว่าอัน
แถวก็แต่งคนมากับด้วยคนใน ^๕ไปนำเอาพระพุทธเจ้ามาในวิหารหลวงจอมพิงไชยมงคล
^๕หอบเป็นที่ไหว้และบูชาสักการะแก่คนและเทวดาทั้งหลายแด่ ^๕แล้วคนในกับทั้งคนเจ้า
เมืองนครไชยบุรี ^๕จึงพร้อมกันกตขมาที่เขตแดนสืบมาไว้ค้ำเหนืต้องร้อยละ ด้าน
ใต้ต้องร้อยละ ด้านวันตกทางหลวงแผ่นดิน ^๕ด้านวันออกเอาแม่ฉ่องก็เป็นแดนในนั้น
เป็นเขตวัดจอมพิงไชยมงคลดังนี้

ในปีถัดมาได้กราบได้ ๙๐๕ ตัวเดือนยี่ออก ๑๒ ค่ำวันเสาร์ ไทยกาบตันยาม
เที่ยงวันแด่ ส้มเด็ดมหาราชเจ้าแผ่นดิน ^๕ได้ตัดออกหุ้โรงกลางแล้วปวง อาชญา
แก่แผ่นดินอันเขียง ^๕คันทะเกวี่ ^๕หอบคานาไว้เป็นราชทานกับ วัดจอมพิงไชยนคร
๓๕๐,๐๐๐ ^๕หอบเป็นนาพระพุทธเจ้าวิหารหลวง ๔๐๐๐๐ ^๕หอบเป็นนาเจดีย์ ๒๐๐๐๐ ^๕หอบเป็น

นาขัม ๑๕๐๐๐๐ หีบเป็นนาอูโบสถ์ ๑๕๐๐๐๐ หีบเป็นนาจ้งหันพระตั้งค ๔๐๐๐๐๐ นา หีบ
เป็นนายนาวัด ๒๐๐๐๐๐ หีบคตคนไว้กับวัด ๑๕ ครวไนนี้มีคน ๒๕ คน ชาย ๑๕

สัตว์ทชานักบุญ ขุนขัม ทั้งหลาย พร้อมกันประจุธาตุ ทั้งพุทธรูปพระเจ้า
ทั้งมวนในเจดีย์เจ้านั้น มีธาตุพระพุทธรเจ้าอันหากได้แต่มาปรากฏคหฺยูไนโกสแกว มี
๘ พระองค์งานนัก พระธาตุอันตมมุตมี ๕๓๕๘๐ พระองค์ พระแก้วเจ้ามี่ ๖๐ พระองค์
พระคำเจ้ามี่ ๒๐ พระองค์ พระเงินเจ้ามี่ ๕๐ พระองค์ พระทอง พระชินเจ้ามี่ ๒๐๐
พระองค์ ทั้งมวนก็เอาเข้าประจุไว้ในมหาเจดีย์เจ้าทั้งมวนอันคหฺยูไน

บัญญัติภิกขุสงฆ์รวาม ค่อยพิจารณาเหตุ

พระธาตุจุมพิตนครก็จบแล้วแต่

ตำนานพระธาตุคอกขยบุญทับ เมืองล่องและแหลมบุรี^(๕)

จิ๋ว สุกตสาสน์ นามาสุกตนาถ รมมณ ๑ โดกที่ปัก สงขมณจ วรบุญญ
เขตควนทิดควา รตนคัย หนตุวา อุปทวักณฐ์ วุฑฒาภิ ปุรที่ปักนิวาธ ปุณญวิภาค
พุทธานิ สุกตเทสิต กาดพัพ สุมิจุณย มหาบุญญเยนรา ขบเปว นามติวธิ
ถเภย์ ที่มายุคนติ

อหิ อันว่าข้า มหาพุทธรคนเถโร นาม คนชื้อว่ามหาพุทธรคนเถร นามมิก
น้อมไหว้ด้วยครบยา นาถ ยังพระพุทเจ้าตนเป็นที่พึ่งแก่โลกทั้งสาม สุกต อันมีที่
ไปแล้วอันตักคือนิพพานแด

สุกต อันว่าพระพุทเจ้าตนนั้น ถาปนุนโต ก็ตั้งไว้ สาสนยังคำสอน จิ๋ว มัก
ว่าจิรกาลได้ถึงกาดนานตราม ๕๐๐๐ วัสส์ถาแด

๑ มักว่า เกวตเมวพุทธรควนทิดควา บ่เท่าแต่ข้าให้ยังพระพุทเจ้าแล้วตั้งเดียว
แด อหิอันว่าชานนามิกให้วรมุ ยังพระนอโรกตรรมเจ้าเก่าประการ ดิบทั้ง
ปริยัตรมเจ้า โดกที่ปักอันเป็นไม้ไค้ต้องหื้อหันหนทางเมืองฟ้าและนิพพานแก้สัตวโลก
คือว่าคนและเทวดาทั้งหลายนั้นแด

๑ มักว่า น เกวตเมว พุทฐิ รมุณิ วนทิดควา บ่เท่าแต่ข้าให้ยังพระพุทเจ้า
และพระรมเจ้าแล้วตั้งเดียวแด อหิอันว่าข้า นามมิกน้อมไหว้สงฆ์ ยังพระอริยตักเจ้า
๘ จำพอก วรบุญญเขตคอันเป็นนาบุญอันประเลิดนักแด

อหิอันว่าชวณทิดควาไหว้แล้ว รตนคัย ยังชุนมมแก้วทั้ง ๓ หนตุวา อันกำจัด
เสียแล้ว อุปทว ยังอุปทวโกลทั้งมวน

อหังว่าชาวรามิกักกกล่าววบนัน-คนรู้ ยังคัมภีร์ตำนานปฐกัม นามอันชื่อว่า
ดอนริเดียม นิดาดี อันเป็นที่มายังใหญ่ พุทธเจ้าแห่งพระพุทธเจ้าทั้งหลาย ปุณณวิภา
ก็เป็นที่อันมากระทำนุแห่งคนและเทวดาทั้งหลาย สุตตเทตติ เป็นที่มาแห่งนาม
อันชื่อว่าสารมมจิตตสูตรแห่งพระพุทธเจ้าทั้งหลาย อันเกิดมาในกัณฑ์อันชู้ตนแด

เย นรา อันว่าชาวเจ้าและคนทั้งหลายผู้ใด สู้มิจุ เณย์ อันปรารถนามักยังสู้
อันยัง คือนิพพานดังอัน กาดพัพ มักว่า ปวาเรตพัพ เพ็งชักชวนกันต่างแปง คัม ที่ปัก
ยังดอนริเดียมทนมมหาอุบย หือ เป็น มหาเจดีย์ กอมาธาตุพระเจ้าไวหิณบวรมนตังอัน
อปเปว นาม แม่นชือตังวีกัต เดนรา อันว่าคนทั้งหลายผู้หนึ่ง ถเญยู่เพ็งได้ คิว
สู้ ยังสู้ ๓ ประการ ทิฆามายุก มีอายุนร้อยชาวปีแท้หัด อายุนัย คินว่าเลียงอาย
ในเมืองคน ก็ได้อาตนาเมื่อเกิดในเมืองฟ้าแทจวังแด

ด้วยมีแทในเมื่อพระพุทธเจ้าแห่งเวียงทรมานหุย ๕๕ วัสส์วันนั้น ยังมีใน
กาดวันหนึ่งพระพุทธเจ้าก็จรเดินไปในทิศานุทิศทั้งหลายโดยลำดับประเทศบ้านใหญ่ เมือง
น้อยกับด้วยอรหันตเจ้าทั้งหลาย ๕๐๘ คน มีเวดเถร เป็นต้น วันนั้นพระพุทธเจ้าก็จร
เดินมาแต่เมืองอาเดยราโม ลูกแต่จอมเขาตะขด มาถึงคหะพระยาถัมพกกันนราช ใน
ชนบทอันชื่อว่า เทพวันคัมทนน แล้วพระพุทธเจ้าก็เทศนาธรรมตั้งดอนพระยาแล้ว
พระพุทธเจ้าก็เจรจากับด้วยเจ้าเวดเถร ว่าดูราเวดเถร ในอนาคตกาลพายหน้า อัน
ถานะทณเสถธาคแห่งพระคตาคจกมาตังหุยทนนใน เมื่อคตาคคินพพานไป แล้วนั้นบ่หยา
ชะแล้วอัน ครั้นว่าพระพุทธเจ้าทำนายดังนั้นแล้วพระกัณเดตชนตั้งจอมคอยพททนน
พระกัณเดตชนมาก ม่วง หอม แล้วพระกัณเดตชนด้วยพระอรหันตเจ้า ทั้งหลายว่าใน ถานะทณ
เสถธาคแห่งคตาคจกมาตังหุยทนนชะแล้วอัน เมื่อพระพุทธเจ้าหุยเห็นจอมคอยทนนก
รับเอาเข้าบิณฑบาตแห่งพระยาอาเดยยะได้ ๗ วัน แล้วพระพุทธเจ้าก็บออรหันตทั้งหลาย

ก็จึงมาตั้งคอนวรีเดิมหนแดง เมื่อนั้นยังมีพระยาคนหนึ่งชื่อ ดัมละ เป็นไทยแก่เวราทภาส
 ทงหลาย คือว่าเป็นไทยแก่ชาวทองทิพย์ พระยาคนนั้นกระทำไว้อย่างในคอนวรีเดิม ทน
 มั่นทนพระพุทธเจ้าจึงหยูกหนกับด้วยอรหันตทงหลายดังนี้ พระยาก็นึกมากนัก พระยา
 ก็เขาลงเวรเคาแดงมาหือทานแกอรหันตทงหลายมีพระพุทธเจ้าเป็นประธาน แล้วพระยาก็
 พงษ์มัจฉาตั้งเลี้ยง ๗ วัน และในวันถัน ๘ พระพุทธเจ้าตั้งเข้าแล้วหยูกน้อยหนึ่ง พระพุทธ
 เจ้าก็กระทำแย้มไคหัวหนแดง เมื่อนั้นเจ้าเวรตเถรจึงไหว้และถามเหตุอันไคหัวแห่งพระ
 พุทธเจ้านั้น ว่าภนุเถรคควา ข้าแต่พระพุทธเจ้า เป็นเหตุอันใดพระพุทธเจ้าพอย
 แย้มไคหัวหนจา ขอพระพุทธเจ้าจงดำแดงเหตุอันนั้นหรือแจ้งแก่ผู้ข้าทงหลายแต่เถระว่า
 อน ทนพระพุทธเจ้าจึงกล่าววว่าดูราเวรตเถร เกาะอนนเปนทประเล็คคณิก มินา
 เวดไคเห็นอติงอโนตาตตธระนิน ตอนอนนจักเปนมหานครอนไทยพายหนามันชะแด
 ตอนอนนียวไค ๗๐๐ วาถวงกว้างไค ๕๐๐ วา จักเต็มด้วยเรือน แห่งคนทงหลายไค ๔,๕๐๐
 หตงเรือนจักมีพายหนามันชะแด คนทงหลายจักมาหูกในเมื่องอนนมากกว่าหมื่นพาย
 หนามันชะแด อนว่าเทวดาและอรหันคและท้าวพระยาและคนทงหลายก็จักเอาเส็ดชาตุ
 แห่งตภาคตเมื่อนิพพานแล้วไค ๒๒๐ บมัตงไว้ในทนมันชะแด

ตอนอนนเปนทอติมยงนิกเปนทพระพุทธเจ้าทงหลายมาเท่นาชมอนชื่อวว่า ดำ
 รัมมจิตตสูตร ชุคณแดง ชุทธานทงหลายจึงนบชาบไหวทนมชุนคเระ พระพุทธเจ้าก็ถุน
 กิต พระพุทธเจ้าโคณาคมนกิต พระพุทธเจ้ากัสสปกิต เม่นตณกตภาคตณกิต
 เม่นพระเจ้าอริยมตโดยตณจักมาพายหนากิต กจกมาเท่นาชมอนชื่อวว่าดำรัมมจิตตสูตร
 ในทนมชุนคเระ พระพุทธเจ้าทำนายดังนี้แล้วก็เท่นาชมอนชื่อ ดำรัมมจิตตสูตร ตาม
 ชระเวนแห่งพระเจ้าทงหลายเมือกอนในทนมเพียง ๗ วัน เมื่อนั้นเทวดาอินทพรหม
 นาคครุฑทงหลายในหมื่นโลกชาตุก็มาชมมุกกนในทนมกมแดง

เมื่อนั้นเจ้าพระสื่อนใหญ่ในคอยตากฟ้าควนตกเมืองเวหาทาสิต ไทยว่าเมือง
ทองนั้นมาฟังชมแห่งพระพุทธเจ้า ท่านมีดอกทนายเห็นสืบส่งดอกมาบูชาพระพุทธเจ้า
หนึ่งแด่ เมื่อนั้นก็กล่าววาระสื่อนท่านจักได้บวชเป็นภิกษุสาวกคนหนึ่งชื่อ จุตเทวเถร
ในเมื่อลำดับนาของตถาคตล่วงไปได้ ๒๘๓๘ ปีนั้นมันระแแต่

เมื่อนั้นยังมีพระยาคนหนึ่งชื่อ ลัมพหุดี เกิดมาจักได้เป็นไทยในเมืองอันชื่อ
มันะมันระแแต่ พระยาคนนั้นกับเจ้าภิกษุสองคน คนหนึ่งชื่อว่า จิตกาโธ คนหนึ่ง
ชื่อจตุเทว จักเอากันมาล้างทนต์หรือเป็นมหาเจดีย์ค่า สูงได้ ๒๕ วามันระแแต่ว่าอัน
ในเมื่อแล้วจะมีเทศนาแห่งพระพุทธเจ้านั้น อันว่าคนแต่ละเทวดาทงทั้งหลายก็ได้ชมวิเศษคือ
มีคุณผลมากนักก็ม่วนน่นแด

พระพุทธเจ้าดำแดงตำนานสัณฐานทนต์นั้น แดวกก็เอา อรหันต ทงหลายคน เมื่อ ดูเมือง
สาวกตถันนแด ปุเทสจาวริกกณทั ปฐุมิ

ในเมื่อพระพุทธเจ้านิพพานไปแล้วได้ ๒๒๐ ปีนั้น ยังมีพระยาคนหนึ่งชื่อ
สรีระมอโลกราช กับพระยาเมืองน้อยทงหลายเป็นบริวารกับทั้งอรหันตเจ้า ๕๐๐ ปดา
ยคนหนึ่ง กับทงเทวดาทงหลายก็เอาเสดธราชเจ้า ๓ องค์ ๆ หนึ่งหยุกระหม่อมพระเจ้า
สององค์นั้นหยุจอมบ่าแห่งพระเจ้า มีสันฐานเหมือนดังหินหิวปลาคือปลาร่อนนั้นแด
ธาตุ ๓ องค์นั้นไทยเท่าหน่วยหมากบ่าหนัก ๕ บาทเอามาบรรจุไว้ในเมืองเวหาทาสิตคือ
ว่าเมืองทองทนต์แด ในเมืองทองทนต์มี ๓ แห่งแด แห่งหนึ่งชื่อว่า เทวนิคม ไทย
ว่า คอยชวยปฐเฝ้า แห่งหนึ่งชื่อ บัพพตวิฐู ไทยว่า คอยกฐบ มีปากนากาฉวนออก
แห่งบ้านอัมพคาม ไทยว่า บ้านม่วงแด แห่งหนึ่งชื่อ ปฐที่ปะกะ ไทยว่า คอนรีเดียม
คือว่า แหถมวิแด ในที่สามแห่งนี้เป็นที่ไว้ธาตุพระเจ้าแต่ละลูกแต่ละลูกทงม่วนเป็น ๓
พระองค์แด

เสดธธาตุ ๓ องค์นั้นมีวรรณอันชาวได้บริสุทธงามนักพอแยงเงาเห็นเหมือนดัง หน้
แว่นน หนึ่งเห็นว่าเหมือนดังแก้วไฟนแด ในเมื่อพระยามดและชาวเมืองทงหลาย

สั่งการพระเจ้าวนันท์ อันว่าเสด็จราชูพระเจ้า ๓ องค์นั้นหากแตกได้ก็ออกมาจากจอม
 บ่าทั้งสองและกระหม่อมแห่งพระเจ้า อุปมาเป็นคังวือคือเป็นตังก่อนเกิดค่างทอดตก
 ไฟนั้นแต่ก็เกียรย้อมสได้คออกมาจากกองไฟนั้นมีต้นใด ในเมื่อเตโชราชูแห่งพระเจ้าหาก
 ลูกใหม่สัรรพระเจ้ายามใดตังอัน อันว่าเสด็จราชูด้ามองค์นั้นก็สได้คยามนกกัมด้วยประการ
 ตังอันแด อันว่าเสด็จราชูเจ้าด้ามองค์หนึ่งหุยม่อม องค์หนึ่งหุยม่อมบ่ากาซ้าย
 องค์หนึ่งหุยม่อมบ่ากาขวาแห่งพระเจ้า มั่งต้นถานตังหินหุยปลาร้อนนั้นแด เสด็จราชู
 ด้ามองค์นั้นคนเขาทอดนากจมตง คนเรอาชถานหือชนกจิงพุนมา มั่งต้นถานเป็น
 ตังเอาหมากบ่าทอดนากนั้นแด ในเมื่อพระยาสัรรวมอได้กราชกับอรหันตเจ้าทั้งหลาย มา
 บรรจุเสด็จราชูเจ้าวนันท์ พระยาทหือตงทพหุในท ๓ แห่ง คือทตอยชวยป ๓ ตอย
 พุทบ ๓ ทตอยรเดยม ๓ ในทชวยปนั้นพระยาทหือทอรูปคำเป็นรูปนรยณคิมอซ้าย
 ขอทนครอบแก้วอันได้เสด็จราชุนั้นไว้ มีชวาทือดาบสัรรคินชัย ผัดเวดเสด็จราชูหุยม
 บยังสักรยามแด ในเมื่อพระยาอได้กราชกับอรหันตเจ้าทั้งหลายจะบรรจุเสด็จราชูไว้นั้น
 ทอชถานยังนรยณคิมอนนั้นไว้ว่าตงน ในกาลพายหน้าเมื่อใดใน คอนรเดยมทั้น รุ่งเรือง
 ตังามด้างแปงมหาเจดีย์ค่างตังอัน ท่านจุงเอาพระเสด็จราชูเจ้าองค์นั้นไปรวมกันไว้ทเดียว
 หือเป็นถาวรหมั่นคงตราบต่อเท่าด้าด้นอันตรธานเทอะ พระยาอได้กราชและอรหันตเจ้า
 ทั้งหลายอชถานไว้ราชูทตอยชวยปด้นนั้นแล้ว กชนเมื่อสัรรคอยพุทบทนั้นเถาแด เมื่อนั้น
 พระยาอได้กราชทหือเอาคามาซังหนักเท่าคิงพระยาม่านาหนักชาวแปดรังแล้วพระยาอได้
 ราชูทหือทอหือเป็นรูปพระเจ้าชาวแปดตน แล้วพระยาอได้กราชจิงหือเอารูป พระเจ้า
 ๒๘ คนนตงไว้เห็นอแท่นแก้วในถาทนั้นแล้ว ทจิงหือเอาอบแก้วอันได้พระเสด็จราชูเจ้า
 นั้นไว้ตามกลางพุทธรูปคำ ๒๘ องค์นั้นในถาพุทบทนั้น แล้วพระยาอได้กราชทหือเอาแก้ว
 และเงินคามาเรียรายยายไว้ตางซ้ายถมคั้นแท่นพระเจ้าคำ ๒๘ ในถาอันมีในทอชวยพุท
 ทบทนั้นมากนิก แล้วพระยาทหือเอาหินและผามาถมปากถาณนหือเห็นหน้าแล้ว พระยา
 ทอชถานไว้ว่าเมื่อใดมหาเจดีย์ค่างเจ้า คอยรเดยมทั้นรุ่งเรืองเป็น มหาเจดีย์ค่าง แล้ว ตังอัน

พระเสด็จราชาเจ้าในถาที่นุ่งไปรอมกนหุยกเดียวนทะเลว่าอันหันแด คินว่าพระยาอโศก
 ราชและพระอรหันตเจ้าบรรจุพระเสด็จราชาไว้ในถาคอยพทุบและอธิธานไว้ดังนี้ แลวก
 จึงมาตงทพหุในคอนรเดยมทนนแลวกมาบรรจุพระเสด็จราชาไว้ที่นั่นเถาแด อันว่า
 คุหาถาที่บรรจุราชคณนมัดถานเป็นดังเวียงมีประตู ๔ ด้าน ถวงกว้างมี ๒๐๐ วาหาถ
 เป็นรูปอ้อมเบียวชนมาบ้องท่ามกลางคอนรเดยมทนนแด ในถาคูหาถนหมั่นกอนหนึ่ง
 ถวงกว้างมี ๕๐ วาถวงยาวมี ๓๐๐ วา มีถานเป็นดังรูปสะเพาคำหางยหุทั่วกลาง
 ถาหันแด พระยาอโศกราชก็เอาเงินมามะประมาณ ๑๘ โกลี ก็ห่อห้อยเป็นรูปช้าง
 เอลาวรรณตัวหนึ่งสูงได้ ๑๘ ลอก ห้อยนหุเหนือทองสะเพาคินอันนั้น แลวพระยา
 ก็ห่อห้อยคำเป็นคำ ๔ ลูกและลูกหนักแค้นคำรองคั้นข้างทั้ง ๔ นั้น แลวพระยา
 ก็เอากระขอบแก้วมดกอนหนึ่งได้พระเสด็จราชาของคณนแลวตั้งไว้ในป่าตแก้วเวษนคัม
 ๗๐๐ ชนแลวตั้งไว้ในเหนือหลังช้างเอดาวนคณน ในถาคูหาถนั้นช้างเอดาวนคณนหือ
 อ่วยหน้าไปหันคณนออก แลวพระยาอโศกราชก็หือเอาคำมาห้อยเป็นรูปพระยาอรุณ
 เป็นใหญ่แก่กณนทอจกรราชหุยกด้าประตูปากถาก้าได้ รูปพระยาวิบุกข์เป็นใหญ่
 แก่นาค ก็อณตั้งหุยกด้าประตูปากถาก้าวนคก รูปพระยาเวสสคณนเป็นใหญ่แก่
 ยักดลคณนเหล็กหุยกด้าประตูปากถาก้าหันเหนือ รูปพระยาตรัฐเป็นใหญ่แก่คณนรพ
 ก็อตาบด้าคณนหุยกด้าประตูปากถาก้าวนคกแด พระยาธรรมิโกโศกราชห้อยรูปท้าว
 จตุโลกบาดทั้ง ๔ คนและคณนนักได้ ๑๕๐,๐๐๐ คำชุน ถวงตั้ง ๑๘ ลอกชุนแต่ผิว
 คินลงถึงทไวธาคณนเพียงพนาแมยมนนแด พระยาภิธมด้วยหินชนมคคเทาเถิง
 เพียงผดคิน แลวจึงเอาไม้จวเคียวคณนหนึ่งมาปลุกไว้เหนือปากถาพายบนถดทไวเสด็จราชา
 เจ้าชอยอดป่าตอณคองหุยกเหนือหลังช้างเอดาวนคณนแด แต่ปากถาเบียวถานนตงไปเถิง
 หินกอนอันเป็นรูปสะเพาคำหางยหุนคกได้ ๕๒ วาถ ในไม้จวเคียวคณนคำไทยว่าไม้หามก
 มมนแด ไม่มมนคณนเทวดาหากกริด้าใบก็มกถนหลายแด อายุไม้คณนยนได้
 ๕๐๐๐ ปีจกตายแดหากยังหนุ่มชุ่มบานหุยกเป็นปกคิตกเมื่อแด

ในเกาะที่นั้นเทวบุตรคนเปนมเหศักตหยู่เฝ้าพระเจ้าตฤณได้ ๕๐๐๐ คนแล
 เทวบุตรคนหนึ่งชื่อ สุมังคโค หยู่ในต้นไม้มนต์ คนหนึ่งชื่อภุมที่ไปหยู่ในต้นไม้
 มิคเกศัรชะ คำไทยว่าไม้ค้อยยายิงเนื้อแล เทวบุตรสองคนนั้นเป็นไทย แควนม
 เตะระวิทธกัว่าชู้คนแล ไม่ยายิงเนื้อคนนั้นม่นทวนออกชวยได้ไปแต่ประคตกำหนดวันออก
 นั้น ประมาณเช่นร้องเอนไต่ยนั้นแล ท้าวพระยาทั้งหลายมีพระยาธรรมมโศกราช
 เป็นประธานมาตงหยู่ในคอนรเดยมที่นั้นได้ ๖ เดือน แลวจึงฝังไหเงินไหคำไว้ที่นั้น
 ประมาณพันปลายสองร้อยชুম กับทั้งแหวนขำมรงค์ประมาณ ๘๘๐๐ ดวงแล พระยา
 เมืองน้อยทั้งหลายก็ฝังไหเงินไหคำไว้ประมาณช้อยปลายไหหนึ่ง แวดที่ไว้พระเจ้าตฤ
 เชาจนรอตระเบองรพายแล ท้าวพระยาทั้งหลายมีพระยาธรรมมโศกราชเป็นประธาน
 ก็หยาดนากดหมายไว้ว่าดังนี้ อันว่าเข้าของเงินคำแก้วแหวนทั้งหลายอันผู้ชู้ทั้งหลาย
 หากนำมาเรียรายฝังไว้ในเกาะที่นั้น เพื่อหือเป็นอุปการศรัยยังมีหาชินชาอันบัดๆไว้ใน
 ที่นตราบตอเทาเดียงห้าพันห้าแสนพระเจ้าตฤณ อันว่าเข้าของเงินคำทั้งหลายผู้หนึ่ง คน
 ทั้งหลายผู้มาปนาหาหาสัตว์หาสมบัติได้ ขอหยาหือเอาไปได้สักอัน แม่นำมาเมยมอน
 ก็หย่าหือมาเบียดเบียนฝังเกาะตออันนั้นหือเข้าของแห่งผู้ชู้ทั้งหลายอันนำมาฝังไว้หือจับ
 หายเสียแต่เทอะ ขอหือเทวบุตรเทวดาและพระยานาคอันหยู่รักถ้ายิงเกาะที่นั้นจึงตาดห
 พังระวงษ์ทองแหวนพิทักถักถักด้วยพระเจ้าตฤณดวงดีเทอะ แม่นว่าสัตว์ตัวช้อยคนผู้
 ย้ายบาปนาหารมจกมากจะทำอนาทรหิงสัตว์ราวดังอัน สู้ท่านทั้งหลายจึงกระทำแก่
 เขาตามโทษแห่งเขา ผู้ใดควนตายก็จูงหือตาย ผู้ใดควนเป็นอันตรายก็จูงหือเป็น
 อันตรายตามโทษแห่งเขาเทอะ บุคคลผู้ใดมีใจได้สัตว์ขานต์กับด้วยพระเจ้าตฤณ
 มักไค่ห็นไค่ไห่ด้วยใจได้ทชายังเชือแท่งอัน สู้ท่านทั้งหลายจึงเย็บด้าแดงหือห็นยัง
 พระเจ้าตฤณเจ้าเทอะ บุคคลผู้มาปนาหาหามันนียาไค่ด้าแดงหือห็น เทวดาทั้งหลายจึง
 ห่มที่ไว้ยังพระเจ้าตฤณเจ้าและเข้าของเงินคำทั้งหลายผู้หนึ่ง หยาหือเป็นสาขารนเทอะด้วย
 พระยาธรรมมโศกราช และ ท้าวพระยาทั้งหลาย ก็หยาดนากดหมาย ตั้งมเหศักตทั้งหลาย

ด้วยประการดังนี้ก็ฉะฉานแล้ว ท้าวพระยาทั้งหลายมีพระยาไธยราชเป็นประธาน
กระทำให้นับนครบาลจัดการบูชายังพระเสด็จราชเจ้าแล้ว ก็เอากันคัมมาหาบ้านหาเมือง
แห่งตนฉะฉานแล้ว

ในคืนวันเดียวกันนั้นเองที่พระเจ้าไชยเชษฐาธิราชเจ้าแห่งล้านช้างก็คิดในเมื่อ
พระยาไธยราชมีไธยราชกับทั้งท้าวพระยาทั้งหลายเอาเข้าของเงินค่ามาดั่งแบ่งที่บรรพ
เสด็จราชเจ้าในที่ ๓ แห่ง คือที่ชวบุรี ๑ ที่พุทไธ ๑ ที่แหลมมรี ๑ คนนำส่งเข้าของ
ทั้งหมดได้ ๗ คอ ปาย ๕ ถานต์หัดแต่เมื่อคืนพระยาไธยราช และอรหันต์เจ้าทั้งหลาย
ก็อธิษฐานไว้ดังนี้ว่า ราชบุตรเจ้าอินทรีรุ่งเรืองและกระทำปาติหาริย์แต่ก่อนนั้นแล้ว
จึงไปตกคอยกัณฑ์ และมีเมื่อใดพระราชาเจ้าถูกหูกคอยพุทไธนั้นก็จงหอดได้แต่มาสู่คอง
วันเดียวกันเพื่อกะ พระราชาเจ้าถูกหูกคอยอพายานิก คือคอยชวบุรีนั้นจึงหอด
ได้แต่ไปถึงเมืองท่งย่าง แล้วจึงหอดได้แต่มารวมกันทีเดียวใน คืนวันเดียวกันนี้
เพื่อกะ อินทรีรุ่งเรืองก็อินทรีในคอยอพายานิกคือคอยชวบุรีนั้น เป็น
พระเสด็จราชเจ้าถูกหูกคอยอพายานิกแห่งพระเจ้าแล ในเมื่อกระทำปาติหาริย์นั้นไปตก
โกถนิก เป็นคองบวมมรีดังแจ้งอกรุกกันฉะฉานแล้ว พระเสด็จราชเจ้าอินทรีรุ่ง
บรรพพุทไธคอยกัณฑ์นั้น เป็นพระเสด็จราชเจ้าถูกหูกคอยอพายานิกแห่งพระเจ้า
แล ในเมื่อกระทำปาติหาริย์นั้นเป็นคองพุทไธ คือถูกไฟดาวนบกบนขามนายน
กาเพชามไปกาพุทไธแล้ว พระเสด็จราชเจ้าอินทรีรุ่งเรืองในปฐพีก็คองวันเดียวกัน เป็น
พระเสด็จราชเจ้าอินทรีรุ่งเรืองคองพุทไธแห่งพระเจ้าแล พระราชาเจ้าอินทรีรุ่งเรือง
ซ่องคองแล้ว ในเมื่อกระทำปาติหาริย์นั้นไปโกถเท่าใด หูกก็จึงหันเป็นเบี้ยวมาบมาบ
เป็นคองเบี้ยวปะที่ทั้งชนนั้นแล้ว พระราชาเจ้าอินทรีรุ่งเรืองกระทำปาติหาริย์ไปสำนัก ประทาน
พิบัติ ๗ ทังจักหายหันเป็นคองเบี้ยวไฟปะที่นั้นแล้ว

เมื่อใดพระราชาเจ้า ๓ องค์นั้นออกไปดั่งแดงอโลกปาติหาริย์แล้วคองมารวมกันที่
เดียวในปฐพีก็คองเกาะคองวันเดียวกันนี้ เกาะอินทรีรุ่งเรืองเป็นบ้านเป็นเมืองเป็นเวียง

อันใหญ่กว้างยาวตามตอนนั้น แล้วล้อมพระราชเจ้าใหญ่ก็ยกทัพมาขึ้นระแแต่ เมื่อ
ตั้งอนคนทั้งหลายฝูงมีใจดีทราบดีนั้น ก็จกมาพร้อมกันอุปการภักดีการบูชาคารว
ยังพระราชเจ้าในเกาะนั้นมากนับห้าระแแต่

คิตุเจ้าเนตฺ ฆาตุนิทานิ นิฏฺจิติ

ในเมื่อพระมีในราชแแต่มหาเถรเจ้าต้องตน มาต่างแบ่งกันเป็นมหาเจดีย์
ใหญ่ดังได้ชาวหัวาแแต่ตั้งอัน ในกาลยามนั้นในท่งย่างเมืองฝางนั้น ยังมีพระยา
คนหนึ่งชื่อว่า จิงโกบัตต มีบุญสมพารมากนักจกได้ตั้งเมืองฝางนั้นหือเป็นมหานคร
อันใหญ่ระแแต่

ยังมีพระยาคนหนึ่งชื่อว่า สิริวิสุทฺทวงสฺ ใหญ่ในเมืองตะโว จกมาชักเอา
พุทธรูปเจ้ายิ่งน้ำเมื่อนำออกใส่รถมาไว้ในเมืองท่งย่างไว้ในวัดพระยั้นระแแต่ ยามนั้น
เมืองท่งย่างนั้นจกสุขเกษมมากนักแแต่ พระยาจิงโกบัตตคนนั้นจกได้มาบแพท้าว
พระยาทั้งหลายในอาณาไทยทั้งมวณระแแต่ พระยาจิงโกบัตตคนนั้นได้รู้ข่าวว่าพระ
ราชเจ้าองค์ใดเสด็จในเวียงปรัทปะกันนั้น ก็จกเอาไพร่พลโยธามาให้ว่าพระราชเจ้าแแต่
พระยาก็จกเอาจิงโกคามาได้มหาเจดีย์เจ้า แต่ยอดดงमारอดต้นขรนั้น ชนถมนนจกมี มนษะ
แแต่ พระยาจิงโกบัตตคนนั้นจกเอาเข้าของเงินคำอันพระยาสรีรมโได้กราขฝังไว้ใน
ออกมาเป็นอุปการคำชุมหาเจดีย์เจ้าท่นหรือรุ่งเรือง แแต่ก็ได้แทนเข้าของแห่งคนทั้งหลาย
ฝูงมาต่างแบ่งพระราชเจ้าท่นบหือเขาทุกไย หือเขาได้เป็นด้อมเข้าของมากนักม
ระแแต่ พระยาคนนั้นจึงเมื่อใหญ่เป็นพระยาในเมืองวิษเฌยย์ ที่อนพระเจ้าได้เตดมาย
หยุนั้นแแต่ พระยาจิงโกบัตตแแต่พระยามีเนยะ พวกกันมาต่างแบ่งพระราชเจ้าหือ
เป็นมหาเจดีย์คำสูงชาวหัวาต่นขรนั้นก็ได้ชาวหัวานนั้น ในเมื่อจุลศักราชได้ ๙๔๙ คว
มีเมิงได้แแต่

อันว่าพระราชเจ้าอนหุยังคอยภุทพักดี อันหุยังคอยขวยบักดี พระยาสรี
วิสุทฺทวงสฺ แแต่พระยาจิงโกบัตตจกเอาเข้ามาไว้ในคอนรเดยมท่นท่งต้องแห่งมนษะ

แต่ ในเมื่อพระยาทั้งสองคนกระทำจักษุชานดังอน อันพระราชาเจ้าต้องของคันทัด
 พุทธรูปคำเจ้าชาวแปดของคันทัด รูปยนต์คันทัด ก็จักได้เกิดออกมาหุ่รวมกันใน
 ดอนริเดียนทนนแต่ อันว่าพุทธรูปเจ้าชาวแปดของคันทัดพระราชาเจ้าต้องของคันทัด
 รูปยนต์คันทัด พระยาทั้งสองก็จะชานหรือเขาหุ่ธาทนนแต่ ดังรูปยนต์คันทัด
 พระยาจักหือหือเป็นพุทธรูปคำ เป็นรูปพระเจ้า ๓ องค์ หนึ่งไว้ในวิหารป่าด้าทนนแต่
 พระยาสิริวิสุทธวงศ์จักเมื่อสู่เมืองระไวดังเกามันชะแต่ ดังพระยามินะและพระยา
 จังโกบัตตะและพระยาสิริวิสุทธวงศ์ตามคันทัดน้อยได้รอยมีชู้คันทัด อันว่าพระยามินะ
 เนะคันทัดคือได้แก่พระยาถัมพะกะ อันได้ฟังข้มแห่งพระเจ้าเมื่อก่อนวันนั้นแต่ อันว่า
 พระยาจังโกบัตตะคันทัดคือได้แก่พระยาภาเถระคน ได้เข้าหือบิณฑบาต เป็นทานแก่พระเจ้า
 แต่ก่อนวันนั้นแต่ พระยาสิริวิสุทธวงศ์คันทัดคือได้พระยาถัมพะกะคันทัดอันหุ่ในเมืองเวหา
 ภาสิดิ อันได้หือถ่วงาเต้าแดงเป็นทวนแก่พระเจ้าเมื่อก่อนวันนั้นแต่ พระยาตามคันทัด
 นี้ได้เอ็งได้ตามับบุคคลแล้วแต่

ส่วนว่าเจ้าภิกขุคณชื้อว่าจุลเทวะนั้น จักได้เอ็งอรหันต์ในเมื่อสมมุทธาเจ้าจัก
 เติ่งด้าถ้านานมันชะแต่ เจ้าภิกขุคณชื้อว่าจิตตภาโตนันจักได้พระบัจเจกพุทธเจ้า
 คนหนึ่งในระแวกกัลป์ ๒ อัน คือภิกขุกัลป์และกัลป์อันจักมาพายหน้า จักมีชื้อว่า
 สุชาโน ว่าอันมันชะแต่

ชาคันทาน คติยกณท์ นิฐิจิต

คติยลัณณนา นับแต่เวียงตองมาเอ็งดอนริเดียนได้คาวุต ๓ คือ ๒,๐๐๐ วา
 แต่ อันว่าดอนริเดียนมนมกาน้ำแม่ยมทนนแต่ อันว่าน้ำแม่ยมมนนหากอ้อมเวดเกาะ
 อนันนเป็นดังขอเวียงนนแต่ แต่ดอนริเดียนมนนเอ็งค้อยพุทบนนได้คาวุต ๓ คือ ๒,๐๐๐ วาแต่
 แต่ค้อยพุทบนนมาเอ็งค้อยชวยบู้ได้ ๔ คาวุตคือ ๘,๐๐๐ วาแต่

ในที่สามแห่งนี้เป็นคราวมายังหยู่กะทำบุญหื้อทานแก่บรรลัทธิทั่วทั้งหลาย กับ
ด้วยพระเจ้าทั้งหลายอันเกิดมาในภพที่กตปอนนแด เมื่อตงอนจกั่มพระยาคนหนึ่งชื่อ
พรหมกุด จิงจักขุดตติอนริเดยมนนหอนายมกาเหือบองนายมกาใต้ เด็ก ๑๘ วา
กว้าง ๓๒ วา แลเวจหือแบ่งชวักายข้ามเป็นประตูเวียงหินเดบเท่าแต่่นฝ้ายแม่น้ำยมก
กวนออกแะกาวนตกนพระยาหือปาไม่เผยวถางเดี่ยว แะต่าน กว้าง ๑,๐๐๐ วา จกั่มม
ชะแด บเท่าแต่่นพระยาคนนนักจกัหือคนทงหลายมาตงบานหยู่ทงต้องฝ้ายนาชะแด
เมื่อตงอนทงตงวัดมหาธาตุเจ้าหนกจกรุงเวองงามยังนกัมนชะแด คนว่ามหาธาตุบวรม
รุงเวองคังงามแะวณนคนทงหลายอันหยู่ในจกัที่ถันนนักจกัมาถักการบูชาใหว้นบครบย่ำชาต
ทุกถนนำบคือเคอน ๖ เฟง เป็นตงคนทงหลายมาใหว้มหาธาตุเจ้าเมืองถ่าพูน นนมี
ชะแด เมื่อใดจกัถักการขพอนตวนนมหาธาตุเจ้าตอนริเดยมทนนยังจกัมพระยาตงคน
กับตงยถระตงนหนึ่ง จกัมาถวถาถ่าบชาถักการกระทำหือเป็น แผ่นคำหตบแถม ถ่ามช
ชะแด บเท่าแต่่นยังจกัมพระยาคนหนึ่งชื่อว่าสุริกะ จกัมาถ้างปราช่าทถงหนึ่งม
ยอตได้พนหนึ่งไว้ในวิหารทนนแต่เมื่อถักการได้ ๘๘๖ ตวนนมีนชะแด พระยาคนน
ถักจกัหือทานคนไว้กับวัดมหาธาตุเจ้าทนนปะหมานร้อยยวแะถักจกัไว้นากับชะแด ทนน
พระยาคนนนักจกัหือแบ่งถ่าทงแะถักถอมมหาธาตุเจ้าถ่ามมีนชะแด มหาธาตุเจ้าทนน
แะวณประเล็ดถ่าวชู่แห่งแท้แ

เมื่อจกัชมนมชาตนน ยามนพระธาตุเจ้า ๓ องค์ ๆ หนึ่งจกัถักเกิดไปเมืองนาค
องค์หนึ่งจกัถักเกิดชนเมื่อเมืองฟ้า องค์หนึ่งจกัถักเกิดไปเมืองถักการชะแด ตงพระธาตุ
เจ้าตงองค์อันถักเกิดเมื่อเมืองฟ้าแะเมืองนาคนน ถักจกัถักเกิดไปรอกันในทชมนมชาต
เจ้าหนตามอริถานแห่งพระพุทเจ้าบพหือพหือปะหมานร้อยยว ยามนนักจกัชมนม
ชาต พระพุทเจ้าถ่ามมีนชะแด พระยาคนชื่อสุริกะนนักเขาบพระเจ้า ถักขไว้
ปราช่าทพนยอต อนหยู่ตามถักถางวิหารถวถวัดมหาธาตุเจ้าตอนริเดยมทนนมีนชะแด

เอกราชจตุลย์ . ตั้งแต่มหาชาติเจ้าดอนวิเดียมทั้นรุ่งเรืองแล้วมาจนถึงพระยาคน ชื่อว่า
ผู้ริคะนั้นนับเป็นปีได้ ๔๘ ปีแล้ว

แต่กาลนั้นเมื่อหนายมพระยาคนหนึ่งชื่อ มรุต เป็นลูกแห่งพระยาผู้ริคะนั้น
จักได้เป็นหมื่นวัดในวัดมหาชาติเจ้าดอนวิเดียมทั้นแต่เมื่อใดในกาลเมื่อนั้นดำดนา พระ
เจ้าได้ตามพนับเมื่อนั้นมีพระแด . เมื่อตั้งอนเมืองอนนั้นจักเป็นกตัญญูมากนักมีพระแด
ในกาลยามนั้นคนฝูงบาปหนาจักเบียดเบียนเอาคำมหาชาติเจ้ามีพระแด . เมื่อนั้นพระยา
มรุตคนนั้นจักจากหอขุดตาดอนวิเดียมทั้นหอกว้างเป็นชื่อ หอนาแม่ยมไหลเข้ามา
แล้วจักต่อดำเวียงแวดล้อมทุกเบ้องทุกพาย เพื่อจักห้ามข้าศึกกับหอกมาเบียดเบียนกระทำ
ร้ายได้ก็จักมีพระแด . ในเมื่อเช่นพระยามรุตนั้นเป็น หานียกาด . ดำดนามหา
ชาติเจ้าจักไกลถึงมีพระแด . ในเมื่อเช่นพระยาผู้ริคะคนพื่อนั้น ดำดนา รุ่งเรือง เพื่อ
เจ้าชนชอบชมมากนักแต่ . ในเมื่อพระยามรุตเลี้ยงอายุตายไปแล้วยังถูกพระยามรุต
ผู้หนึ่งเป็นหลานพระยาผู้ริคะนั้นชื่อ สุธมมดัย จักได้เป็นพระยาแทนพ่อเถ่าชะแด . พระยา
มรุตนั้นมียายุได้ ๕๗ ปีก็ตายแด . พระยาสุธมมดัยจักได้เป็นพระยาในเมือง สิทธิกกก
ไก่ออก คำไทยว่า เมืองทองทั้นแด . อายุพระยาคนนั้นได้ ๘๒ ปีก็ตายไปแด . ถ้า
กว่านั้นพระยาคนอื่นจักได้กินเมืองลับ ๆ กันไป จักได้ต่างแบ่งมหาชาติเจ้าดอนวิเดียม
ทั้นหรือรุ่งเรืองไปก็หาบได้ดังคนมีพระแด . มหาชาติเจ้าก็ถอยเถียวหม่นหมองและเทือ
และน้อยควรมต่อเท่าสมมุขชาติมีพระแด . ที่ดอยภูพานเมื่อพระเมตไตรยเจ้า เกิดมา
พายหนามันจักเป็นมหาชาติรุ่งเรืองมากนัก . เมื่อตั้งอนมหาชาติเจ้าดำปาง แดะ มหา
ชาติเจ้าดำพูนนั้นจักอย่างสูงมีพระแด . เท่าจักมีแต่มหาชาติเจ้าภูพานรุ่งเรืองมี
พระแด . ทั้นดอยชวยปู้แซพานเมื่อพระเจ้ากัสดังปะเกิดมาวันนั้นเป็นมหาเจดีย์ รุ่งเรือง
มากนักกวั้นนแด .

ที่วัดไฮ้อยกย้อยยนั้นเป็นทั้งมหาชาติพระเจ้ากัสดันแด พระเจ้าโกนาคนนั้นวัน
นั้นแด . ในเมืองทั้นอนเป็นพุททภูมิอนวิเสดและวิถาร . วรรณนาถาณะเป็นทั้งพัฒญเจ้า

มารอดจอดยั้งเป็นที่สักการบูชาคารวแห่งคนแฉกเทวดาทงหลาย อันนับเข้าในแปดหมื่น
 ดีพันหลังแท้มี ๔ หลังแฉก นักบวชเจ้าตนใดก็ดี อุปาสกอุปาสิกานุใดก็ดี มีใจได้
 สักการะได้ไปไหว้นบกรรมย่ำสักการบูชาในที่ ๔ แห่งนั้น ได้สร้างได้แบ่งกุฏิวิหารในที่นั้นก็ดี
 ก็เสมอด้วยได้หอทานแก่พระพราหมณ์เจ้าเมื่อยังทรงมานอนนั้นแล ครีหัดถนบกบวชทั้งหลาย
 ฝูงใดได้ฟังยังตำนานเสด็จราชเจ้าจุ้มมีใจได้สักการะอนุโมทนาสาธุการ กับ ด้วย พระเสด็จราช
 เจ้าดวงนิกเทชะ เสด็จราชบุตรที่ปกาศปรมวิสุทธวิธินา นิฏฐิตา กริยาอันกล่าวตำนาน
 เสด็จราชบุตรที่ปกะ อันประเดิดดำเกิดในโตกาเป็นที่วันทนนานำดีตัวคนนาหอพ้นจากเคราะห์
 คังคาคถาดแคล้ว หือเข้าสู่เวียงแก้วกล่าวคือนิรพานก็แล้วด้วยประการดังกล่าวมานั้นแล
 ตำนานพระเสด็จราชบุตรที่ปกะอันนี้ มหาโพธิสัตว์ภารเมชกรเจ้าได้แต่ดำเนินมหา
 ตั้งคราชจินดาเจ้า ตนเป็นเหง้าดำสนาในเมืองดังกามาไว้ในเมืองเชียงใหม่นั้นนั้นแล

ตำนานพระธาตุข่อยแอเมืองแพร่^(๖)

เทวาทิเทว๋ นมิตฺวา รุมนมฺ ๑ ดังขณฺ ๑ วรทกฺขิณเยนฺยํ วกฺขามิ
โกสฺยิยธฺรชฺชปพฺพคํ ชาติตฺติธารํ พตฺเทวธฺรชฺช :-

อหํ อันทฺวํชา นมิตฺวา นมฺนํมแล้ว เทวาทิเทว๋ ยังพระพุทฺธเจ้าตนเปนเทว
ยิ่งกว่าเทวสํมปรการ คีธวํ สัมมุตฺติเทว อุตฺติเทว และวิสุตฺติเทว สุกคํ ชื่อว่าสุคค
สุนทรํ ฐานํ คตคฺคา เหตุภาวพระพุทฺธเจ้าถึงยังถานะอนันยังคือนิพพาน นมิตฺวา
นํมณมแล้ว รุมนมฺ ๑ ยัง นวโลกุตฺตรธัมมเจ้าแก้ปรการ สิบทั้งปวริยคํ นมิตฺวา
ดังขณฺ ๑ ซักกํนมนมแล้วยังอริยดังค วรทกฺขิณเยนฺยํ อันควรวับเอาทานอันประเลิด
วกฺขามิ จักกล่าวมคฺคิน โกสฺยิยธฺรชฺชปพฺพคํ ยังดอยอนชื่อว่า ข่อยแอ อนันมในเมือง
แพร่ ชาติตฺติธารํ อันชงชาติแห่งพระพุทฺธเจ้ามาภนิก พตฺเทวธฺรชฺช อันเกิดใน
เมืองพตฺนครอนเปนอาณาวรคแห่งนพบุรีเชียงใหม้แล

เมื่อพระพุทฺธเจ้าเรา ได้ตรัสตั้งพัฒนคณฺณมานแล้วได้ ๒๕ พระวัสส์ดา พระ
พุทฺธเจ้าหฺยในเขตวัน ในคณฺหนึ่งพระนอนหฺยในคณฺชกฺคิเมื่อยามจักไถ่รุ่งพระรํ่าเพ็งดังน
มิตฺวาอายุได้ ๖๐ เชนฺแล้ว เมื่ออายุได้ ๘๐ มคฺคจกฺกนิพพานแล เมื่อกมฺอายุถึงถึงน
กฺจกฺกอรินานชาติหฺย้อยอยเปน ๓ ประการ หือคนแฉะเทวดาทังหลายแจกมฺกันเอาไปไว้
ใหว้ หือเปนที่มฺชาติการเลมอดังคณฺกตฺถาคคยฺยังหฺยถึงสอนสัดวโลก ควรรชะแล เหตุ
ว่าอายุคณฺน้อยนิก สัดวทังหลายไปไต่ใหว้ได้หฺนกุพฺพรอมเทื่อ พระพุทฺธเจ้าทังหลายแต่
ก่อนนิพพานแล้วแฉะอรินานชาติหฺย้อยอยเยื้องใด ไปไต่ในทีใด กุกฺจกฺกไปทํานวายชาติ
แห่งกฺเยื้องนนั้นไต่ในทณฺน ควรรชะแล

ค้นออกวัดสำแล้ววันหนึ่ง พระมอรัตนเจ้าสามคน คนหนึ่งชื่อว่า โสณเถร
 คนหนึ่งชื่ออุตรเถร คนหนึ่งชื่อรัตนเถรกับเจ้าชานนทเถรเป็นถ้วน & ไปกับพระพุทธเจ้า
 พระยาอินทตรงมาถ้องตั้งรับพระพุทธเจ้าไป ยังมีพระยาคนหนึ่งชื่อว่าโธกราช ก็นม่อ
 กุสินารายไปเป็นอุปาสถออุปถากพระพุทธเจ้าถึงเขตวันยนิคคัก ก็ถ้อกับ กับไม้เท้าไป กับ
 พระพุทธเจ้า ก็ออกจากพวกรเขตวันเมื่อเดือนเจียงแรมคำ ๑ เดือนเทศ์สันติ ไปสั่งสอน
 ลัทธิโลกในบ้านไหญ่บ้านน้อยต่าง ๆ เป็นค่นำไปยังเมืองกุสินารายก่อน แล้วไปเมือง
 กุฉวา แล้วไปเมืองแกวแล้วไปเมืองลังกา แล้วไปเมืองสวนศาต แล้วไปเมือง
 จินหลวง แล้วไปวิเทหะ คือเมืองหือ แล้วไปเมืองธอ แล้วไปเมืองเจิน แล้วไป
 เมืองคาท ไทยว่าเมืองพะยาก แล้วไปนอนดอยเรือเมืองเซียงแสน แล้วไปเมือง
 พะยาแวล้วไปเมืองตะคร แล้วไปเมืองน่านแล้วไปเมืองแพว พระก่นอนหุ่ยไค้ร่มไม้
 คนหนึ่งอนมพิชชคนถ้างค่างามนัก คนทั้งหลายเรียกว่า ไม้ซ้องแค ว่าอนไม้ค่น
 ตั้งหุ่ยเหนือมอนดอยน้อยอันหนึ่งจิมใกล้ค่นหมากค่นหนึ่ง ไหญ่ ๘ กำสูงชาววา มดุก
 ถ้างามนัก มีพายวันออกเม่นายมนานที่ ไทยว่า เมี่ยม ไกไค้ & พันวา ยามนัยมี
 ขุนดะผู้หนึ่งชื่อว่า อ้ายค้อม มั่นหันพระเจ้ายนิคคัก จึงไปไหว้พระเจ้าและพระเจ้าว่า
 หมากค่นนเป็นอันไหญ่ค่นกอนจา ขุนดะว่าหมากค่นนบุคคตทั้งหลายกนย้อมเป็นบัว
 วจินไป พระเจ้าว่าผอน มึงเฮามากจักกิดน มั่นกชนเฮาดบหนึ่งแลวกเฮาหือพระเจ้า
 กับทั้งขุนพพระกัณคคหวานกบยนิ พระจิงว่าหมากค่นนบยนิเป็นคังมิงว่าเต มึงพอย
 ว่ายนิคคจา พระเจ้าหือเกมมมกกนบยนิคคหวานคานก ด้วยอาภาวแห่งพระพุทธเจ้า
 กัมแด มั่นจิงถามว่าเจ้ากน ดูกแต่บ้านเมืองอนไค้มาจา พระกัว่ามิงบยจิกกว่าอน
 พระกัจะทำปาดหารายหือมนหัน มั่นกยนิคคว่าเจ้ากนหากจิกว่าเป้นพระเจ้าคัคคิตาย มั่น
 จิงว่าแกเมี่ยมมนหือรบเมือเฮาเฮานาอาหารกับอาสนาทั้งมาพค่นว่าอน เมี่ยมมนกัมาตาม
 คัชาอน เฮามาหือพระนังถ้างาญแล้ว หือทานเข้ากับอาหารแก่พระเจ้าพระค่นเฮาแล้ว

จึงเจียรจาวว่าถาณะทนต์นกดแด หมายความว่าคนผู้ใดกินยอมเป็นข้าแพะนักรบเดินไป เมื่อ
พ่ายถุนเมืองอินทจกได้ชื่อว่าเมืองแพะมีนชะแดว่าอิน

อรหันต์กับพระอโศกราชว่าถาณะทนต์นกดแดว่าถาณะทนต์นกดแดว่าอิน แล้ว
ก็ให้พระชอชากุแซ่งพระเจ้าพระจึงเอาเมืองชวาอุบลหัดคน เอาเถดชากุแซ่งหนึ่งหอกแ
อรหันต์กับพระยาอโศกราชหนึ่งแด อรหันต์กับพระยาอโศกราชหอกแแซ่งนดะอัยค้อม
ชุนดะอัยค้อมว่าแถมียมนหอกเมื่อเอาชอบแถมียมนได้เถดชากุพระเจ้า เมียมินด้นน
บ่มักหอก มินเคียดว่าถงน แม่หิงสังว่าบุนแพ้ผู้ชายอินจา มินจึงถูกเมื่อถวนบ่มัก
เอาชอบแถมียมนได้เถดชากุพระเจ้าด้วยด้นน พระจึงเจียรจาวว่าถาณะทนต์นกดแดว่าอิน ชุน
อัยค้อมว่าถากยงมีนดอยทนต์ ประตุคามพายวันออกเล็ก ๒๐๐ วาดหัดตาย พระ
พุทเจ้าว่าผอนทนต์นกดแดจึงเอาเถดชากุไปไว้ในถาที่นทนต์นกดแด อรหันต์แตะพระยา
อโศกราชแตะพระยาอินทากับชุนดะอัยค้อม เอาเถดชากุพระเจ้าเข้าไว้ในถาที่น
ชุนดะอัยค้อมมินด้นนเขาเข้าของคนได้ถาหนึ่ง คนทั้งหลายได้ถาหนึ่ง ไว้บุนชากุ
พระพุทเจ้า พระยาอินทาจิงแตงยงจักรผัดไว้รกดชากุพระพุทเจ้าถาหนึ่ง แตะหับ
ประตุคาเยะดด้วยหิน ๓ ก้อนชดประตุคาถาถาหนึ่งใหญ่ ๓๐ กามือแด

พระจึงสังว่าเมื่ออินทพพานแล้วทนต์นกดแดจิงเอา ชากุชอกกาช้าย กุมาไว้ใน ทนต์
นกดแด ถาณะทนต์นกดแดเป็นเมืองใหญ่ได้ชื่อว่า เมืองแพะมีนชะแด เหตุว่าถากถาคค
ได้มานั่งหยาบมไมด้นนแด

คินว่าพระทนต์นกดแดแล้วพระก็ไปทำถาร้อยแล้วก็ไปทำชาย แล้วก็ไปเดินเทดถาถา
หมายที่ไว้ชากุแห่งคนชุนเมืองแล้วก็เมื่อชุนชากุถาถาถาถาถาถา

แต่พระพุทเจ้าเรานินพพานไปแล้วได้ ๒๓๘ วัสส์ดา ยังมีพระยาคนหนึ่งชอชามมอดก
ราชกับท้าวพระยาทั้งหลายในสกลชุนพทวูป กักอเจดีย์ได้ ๘๔,๐๐๐ หดง แล้วก็
หอกชุนมอรหันต์ทั้งหลายมาแล้ว พระยาถาหอกชางเงินชางคำชางแก้วแปง โกลดแก้ว

โกศคำโกศเงิน แดวก้เขาธาตุพระพุทเจ้าได้ในโกศสูงนั้นแลวกับขาดักการสัน ๗ วัน
แล้วพระยาและอรหันตเจ้าทั้งหลายจึงอธิษฐานว่าดังนี้ เจ้าผู้เมื่อยังทรงมานอยู่ดังตอน
ดัตถโลกวันนั้น ไปในที่ใด ๆ หมายความว่าจักไว้ธาตุแห่งตนเมื่อก่อนเดิมธาตุเจ้าผู้ลงไป
ดังหฺมฺในทณฺ ๆ เทอะ เมื่อพระยาและอรหันตเจ้าอธิษฐานแล้วดังนี้ ธาตุพระ
พุทเจ้าก็เสด็จไปดวงอากาศทางหาว ไปดังหฺมฺในทณฺ ๆ ชุแห่งแด

อรหันตเจ้าทั้งหลายเอา ธาตุ พระเจ้าอนันยัง หดอนนไปไว้ในเจดีย์วิหาร ๘๔,๐๐๐
หลัง แดวก้บอกแก่เทพดาทั้งหลายให้อรักดำค่อเท่าเคียงลำดับนาพระแด มาไว้ใน
เมืองเจื่องเวานม ๒๒ ะรอบ ก็ควาเมือง หริภุญชัยแห่งหนึ่ง ในดอยบ่าบ่อตาย
เมืองคองแห่งหนึ่ง ในดอยยางเพ้าแห่งหนึ่ง ในดอยผาด่านแร่นายแห่งหนึ่ง ใน
ดอยถาคดแห่งหนึ่ง ในดอยเหียงเมืองเซียงแห่งหนึ่ง ในดอยเต้าแห่งหนึ่ง ในดอย
หัดงเซียงฮายแห่งหนึ่ง ในพงกวาวเรียงแห่งหนึ่ง ในเม้ายางเจียวแห่งหนึ่ง ใน
ดอยชะเตียงทางน้ำแห่งหนึ่ง ในดอยแมตเมืองขันแห่งหนึ่ง ในบ้านเทิมเมืองพงแห่ง
หนึ่ง ในดอยประเหียงตะครแห่งหนึ่ง ในดอยโกดัยรัชชบรรพต เมืองพตนคร
แห่งหนึ่ง ทังมวตเปน ๒๒ แห่งนี้แด

อรหันตเจ้าทั้งหลายเจียรจากันว่าดังนี้ ลำดนาพระพุทเจ้าจักดังหฺมฺในเมืองอน
นัยเปนจันตประเทศระแถบดังหฺมฺในโสรัถมหานครแด เจดีย์อันหนึ่งจักดังหฺมฺในพด
นครในดอยอันธิชโกดัยรัชช วันออกยมนันทักควาเม้ายม ประมาณ ๔,๕๐๐ วา ไก
แต่หริภุญชัยได้ ๓๓ โยชน์ปาย ๓ คาวุต ภูจิกนัมเปนวาได้ ๘๘,๐๐๐ วาแด

เมื่อจักปะจุธาตุพระพุทเจ้าไว้ในดอยโกดัยรัชชวันนั้น อรหันตเจ้า๗คนมีพระยา
๕ คนเปนอุปถัมภการ จังปะจุธาตุดอกกาซ้ายพระพุทเจ้าไว้แด พระยา ๕ คนนั้น
มาชมนมกนตงทพหฺม ๕ แห่ง ๆ หนึ่งชื่อ เวียงตะหิง แห่งหนึ่งชื่อ เวียงกอน แห่ง

หนึ่งขอเวียงเวียง แห่งหนึ่งขอเวียงกวางนอน แห่งหนึ่งขอเวียงจาและคนและแห่ง
 พระยา ๕ คนนั้นเอาเงินค่ามาห่อเป็นละอิดเงินละอิดค่ามากนัก แล้วอรหันต์เจ้า ๗ คน
 กับเทวดาและพระยาทั้ง ๕ คน ก็ห่อคนทั้งห่อลายชุดดินลงแห่งหนึ่ง เล็กได้ ๑๕ วา
 ออก จึงเอาละอิดเงินลงก่อขึ้นได้ ๑๒ ดอก คือ ๓ วา แล้วเอาละอิดค่าก่อขึ้นได้ ๑๒
 ดอก แล้วจึงแบ่งแท่นค่าอันหนึ่ง วิชาหอแล้วด้วยแก้ว ๗ จำพวกสูง ๗ ดอกแล้ว
 จึงห่อช่างทั้งห่อลายแบ่งรูปสิ่งห้าตัวหนึ่งสูง ๗ ดอกคงบนแท่นค่าอันหนึ่ง แล้วจึงเอาชะลอม
 แก้วอันได้ราคาต่ออกกาช่วยพระพุทธรเจ้าได้ในห้องสิ่งห้าตัวนั้น แล้วจึงก่อห่มเป็นอุโมงค์
 กว้างได้ ๗ วา แล้วเอาละอิดค่าก่อห่มขึ้นต่อเท้าวอดหลังสิ่งห้าตัวนั้นได้ ๑๒ ดอก
 แล้วเอาละอิดเงินก่อได้ ๑๒ ดอกไว้เป็นใจทางทั้งหลังสิ่งห้าตัวนั้นขึ้นมาบนหลังสิ่งห้า
 ตัวนั้นได้ดอกหนึ่ง จึงเอาหินชานก่อขึ้นได้ ๗ ดอกแล้วเอาดินเมิงถมพอเพียงแผ่นดิน
 แล้วจึงเอาไม้รังต้นหนึ่งปลูกไว้พายบนถัดท่ามกลางหลังสิ่งห้าตัวนั้นแด

อรหันต์เจ้า ๗ คนกับพระยา ๕ คนกับเทวดาทั้งห่อลาย ก็กระทำสักการบูชาธาตุ
 พระพุทธรเจ้าแล้วก็เมื่อสู่ทัญแห่งคนแด

จำเนียรแต่กาลนั้นมาธาตุพระพุทธรเจ้าก็กระทำปาติหารียบอชาติร้าย ชุนทั้งหลาย
 ฝูงกินเมืองพจนครนั้น เทียนยอมไปบูชาธาตุพระพุทธรเจ้าด้วยข้อแพร หื้อ เหตุคงอันดอย
 อันนั้นลวดได้ชื่อว่า โกลัยธรรชบรพด คือดอยข้อแพรแดเมืองอันนั้นได้ชื่อว่า เมือง
 แพร ตามคำทำนวยแห่งพระพุทธรเจ้าแด

กดินนมายงมชนหนึ่งโคกนเมืองนั้น เมียชนผู้นมลูกปลาเผด ชนผู้นั้นจึงว่า
 คณ เมืองเรานแพรพอกออกห่อลายดังนั้นจากมกาดังมากนัก มินชะแด เหตุคงอัน
 จึงได้รื้อมหาพจนครไทยว่า เมืองแพร แด

กล่าวตำนานอนนั้นเป็นทงชาติดาด้านาเมืองมหาพจนคร และธาตุพระพุทธรเจ้า
 อันมีในคอยข้อแด ก็แล้วเท่านั้นก่อนแด

จุดดังกล่าวได้ ๓๒๒ ตัว ปีกามใจเดือน ๕ ออก ๓ คำพบว่าได้วันจันทร์
 หลวงวงษ์ วัดพระบาทได้สืบเอาตำนานเจ้าช่อแฮกับด้วยครุฑมาหาเถรภณิน เมือง
 ม่านด้านใต้ เมืองแพร่ ท่านไปได้ในถ้ำบ้านก่อเมืองเชียงใหม่ออกมา ข้าไปติดตามหา
 ครุฑมาเมืองระแหงจึงได้เขียนเอาซึ่งทางป่าแพะเมืองระแหงแล เหตุไปเข้ารกชัฏกับ
 ด้วยท่านแล วันจกก็ออกมาก็กับบริบูรณ์แก่ข้าแล ข้าได้ตำนานถูกระแหงมาแล

เรื่องพระยา...